

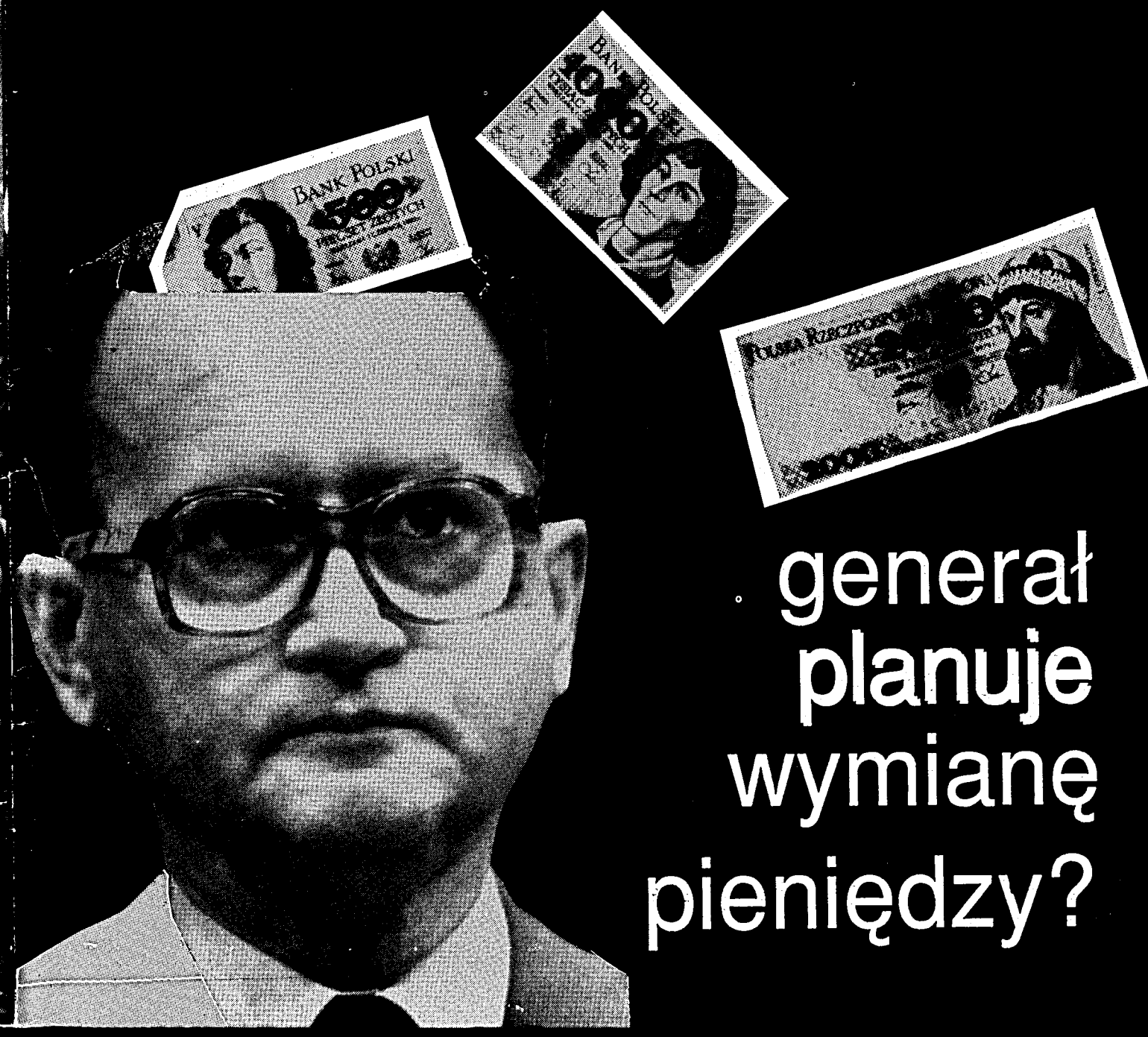

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

Numer 90 • 20 lipca 1989

Cena \$ 1.25

generał
planuje
wymianę
pieniędzy?

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
 dyrektor reklamy: Zdzisław Wójcik
 dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus - Świat, Kanada
 Wiesława Czapińska - Polska
 Leszek Szaruga - Z dystansu
 Rafał Marszałek - Listy z Piasków
 Karolina Jankowska - Czytane między ...
 Lektury nieobojętne
 dr Zofia Bończa - Poradnia zaufania
 dr Krzysztof Ostaszewski - Pokochać kapitalizm
 dr Lidia Dobosz - Zdrowie
 dr Jadwiga Górnicka - Apteka natury
 Halina Baranowska - Życie nie umierać
 Ewa Rewkowska - Horoskop, kalendarium
 Elżbieta Wolska - Polak nie zginie

WSPÓŁPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
 dr Tadeusz Prus
 Wacław Liebert
 Adam Tomaszewski
 Iwona Majewska
 Wojciech Wojnarowicz
 Janusz Pietrus
 S.Cech
 Krzysztof Krzysztoforski
 Andrzej Stawicki
 Nina Geysztor-Zawirska
 Magda Czyżycka
 Bogusław Rzepecki
 Lech Jamka (RFN)
 Marek Gaszyński (Polska)
 Jan Rulewski (Polska)
 Lothar Herbst (Polska)
 Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
 Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

	Naszym zdaniem.....	2
	Świat	4
	Szczyt	5
	Kanada	6
	Polska	8
	Wierne dzieci	11
	Wywiad z senatorem A.Fenrychem	13
L.Szaruga	Z dystansu	14
R.Marszałek	Listy z Piasków	16
S.Cech	Białe plamy	18
G.Farmus	Embargo - reportaż	20
	Jak zrobić pieniądze w Kanadzie	22
E.Wolska	Polak nie zginie	23
H.Baranowska	Życie nie umierać	25
	Sport	26
	Horoskop	28
	Wiatr od Lwowa	29
	Echo poleca	29
	Krzyżówka, brydż	30
	Kalendarium	31
L.Dobosz	Zioła dla dzieci	32
	AIDS - sensacja medyczna	33
W.Liebert	Warkocz	34
OKŁADKA:	Jaruzelski planuje po objęciu prezydentury wymianę pieniędzy	I
	Kamienie: protesty rady- kalnej młodzieży w Polsce (foto Dementi) II	
	Butelki z benzyną przeciw zomowcom. Warszawa, 30 czerwca foto Mirage	IV

ADRES 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page \$ 500.00, half page \$250.00, JOB ADS FREE
SUBSCRIPTION półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 7631 PUBLISHED WEEKLY POSTAGE PAID AT TORONTO

UKRAINA BUDZI SIĘ

Zachodni dziennikarze pamiętający strajki na Wybrzeżu w lecie 1980 roku, a przebywający obecnie wśród strajkujących górników Syberii i Ukrainy stwierdzają, że atmosfera jest dokładnie taka sama jak podczas narodzin Solidarności. Obecnie po dołączeniu do syberyjskich strajków górników Ukrainy, kluczowej republiki ZSSR, na Kremlu musi być niezwykłe gorąco. Jeśli ruszy Ukraina szanse na przetrwanie imperium maleją nie z dekady na dekadę w skali historycznej, lecz w skali bieżącej, z miesiąca na miesiąc. Ukraina może być przebudzeniem olbrzyma, który wbije gwóźdź do trumny imperium na razie ledwo co uchwycony zamieszkanymi etnicznymi w niektórych republikach i wołaniami o niepod-

ległość w innych. Rozpędzone przez Gorbaczowa koło reformy wywołało zjawiska, które zostawiają mu tylko trzy wyjścia: albo machnąć ręką na imperium, głównie chodzi o to, żeby ludziom było dobrze, należy więc kontynuować kurs reform gospodarczych i politycznych, albo wrócić do starej metody terroru, albo odejść, co pewnie również będzie oznaczało powrót zamordyzmu. Od tego, jak potoczy się strajk górników na Ukrainie i związane z tym wypadki, zależy najbliższy los Wschodniej Europy, zwłaszcza zaś Polski i Węgier.

ŚWIATOWIT

BĘDZIE TRUDNIEJ

Szczyt w Paryżu nie pozostawił wątpliwości, że pomoc finansową i gospodarczą Zachodu będzie pozyskać

trudniej niż dawniej. Łezka w oku się kręci, gdy się pomyśli ile dostawał Gierek. Trudniej nie oznacza jednak, że mniej. Zachód nie jest bowiem wcale uboższy ani mniej szczodry. Jest po prostu bardziej doświadczony i boi się po raz któryś zmarnować pieniądze. Na piękne oczy nie dostanie 10 mld ani Wałęsa ani Geremek, szkoda wspominać Jaruzelskiego czy Rakowskiego. Na piękne oczy nie dostanie także 10 mld dol. eksperymentalna hybryda partyjno-solidarnościowego porządku. Zachód zapewnił jednak w Paryżu, że jeśli stopniowa, dozowana pomoc znacznie przynosić właściwe efekty wówczas nie widzi żadnych powodów, aby strumyk nie zamienił się w potężną rwącą rzekę uwarunkowanej pomocy.

Z.F.

Komentarza nie potrzeba. Skompromitowany generał odpowiedzialny za katastrofę gospodarczą i tragedię stanu wojennego nie powinien piastować najwyższej godności państwowej.

Wrocław. Demonstracja młodzieżowa z SW i PPS RD przeciw prezydenturze Jaruzelskiego. Foto: Mirage

JAN PAWEŁ II NA WAKACJACH

Papież Jan Paweł II na górskiej przechadzce w Dolinie Arriera we włoskich Alpach. Ojciec Święty przebywa na 10-dniowym wypoczynku w górskim kurorcie Intrud położonym na wysokości ponad 1300 m. Górskie przechadzki są ulubioną formą wypoczynku Jana Pawła II, a ukochanie gór, jak sam twierdzi, wyrobił sobie w Polsce zachwycony urodą Tatr.

• 20 lipca 20 lat temu Amerykanin Neil Armstrong jako pierwszy człowiek postawił swe kroki na Księżycu. Oprócz niego na Księżycu było w ramach programu Apollo jeszcze 11 amerykańskich astronautów.

• Premier Pakistanu Benazir Bhutto oświadczyła, że Pakistan przystąpi do powrotu do Wspólnoty Brytyjskiej. 17 lat temu jej ojciec premier Ali Bhutto wycofał Pakistan ze Wspólnoty na znak protestu przeciwko uznaniu przez Wspólnotę Brytyjską Bangladeszu.

• Jiang Zemin, nowy sekretarz generalny chińskiej partii komunistycznej spotkał się z przedstawicielami Hongkongu zapewniając ich, że ChRL utrzyma system kapitalistyczny w Hongkongu przez 50 lat od momentu przejścia od W. Brytanii w 1997 roku tego miasta.

• Według ostrożnych szacunków zachodnich dyplomatów w ChRL w ramach fali czerwonego terrorko po masakrze pekińskiej aresztowano co najmniej 100 tys. osób i rozstrzelano ponad 1000.

• Po raz czwarty premierem Irlandii został 63-letni Charles Haughey przewodniczący Fianna Fail (Partii Żołnierzy Przeznaczenia). Haughey aby utrzymać urząd premiera przełknął osobiste ambicje, tworząc pierwszy rząd koalicyjny w 63-letniej historii Irlandii z Partią Postępowych Demokratów, która wyłoniła się przed trzema laty z Fianna Fail na znak protestu przeciwko przywództwu Haughey.

• Bohater rewolucji kubańskiej generał Arnaldo Ochoa wraz z trzema innymi oficerami skazanymi za handel narkotykami i korupcję zostali rozstrzelani. Przywódca Kuby Fidel Castro nie skorzystał z prawa łaski.

• "Argentyna zbankrutowała" - powiedział M. Roig minister gospodarki w nowym rządzie prezydenta Menema oceniając zadłużenie zagraniczne, galopującą inflację i recesję gospodarczą.

• W Londynie w wieku 82 lat zmarł Laurence Olivier, jeden z najwybitniejszych aktorów XX wieku, "olbrzym pomiędzy aktorami" jak się wyraził Sir Alec Guinness. Olivier zmarł we własnym domu podczas snu otoczony krewnymi i przyjaciółmi.

• W Anif w pobliżu Salzburga na atak serca zmarł w wieku 81 lat najwybitniejszy dyrygent II połowy XX wieku Herbert von Karajan. Przez 34 lata dyrygował Filharmonią Berlińską. Dyrygował we wszystkich renomowanych salach koncertowych świata. 800 nagranych przez niego płyt rozeszło się w ponad 150 mln egzemplarzy. Cieniem

na zyciorysie von Karajana były jego związki z Trzecią Rzeszą. Hitler mianował go w 1939 roku dyrygentem państwowym i w czasie wojny Karajan wielokrotnie dyrygował dla czołowych polityków i dowódców Niemiec hitlerowskich.

• Strajk ponad 110 tysięcy górników na Syberii rozszerzył się na Ukrainę. Na początku tygodnia w Donbaskim Zagłębiu Węglowym strajkowało co najmniej 8 kopalń. Strajk rozpoczął się w ubiegłym tygodniu w Zagłębiu Kuzbaskim w mieście Międzureczeńsko, następnie rozszerzył się na Prokopiewsk i inne syberyjskie miasteczka górnicze. Strajkujący górnicy domagają się podwyżek, polepszenia warunków pracy, zmniejszenia liczby pracowników biu-

Dokończenie na str 6

Powyzsza scena wstrząsnęła całym światem. Oto bezbronny i bezimienny chiński bohater własnym ciałem zatrzymuje kolumnę czołgów zmierzających w stronę Placu Niebiańskiego Spokoju. Dzięki staraniom Alfreda Lee, dziennikarza londyńskiego "Sunday Express" dowiedzieliśmy się, że bohaterski mężczyzna nazywał się Wang Weilin i miał 19 lat. Niestety użyliśmy czasu przeszłego, gdyż Wang Weilin, jak wykrył Lee, został zaaresztowany wkrótce po masakrze pekińskiej i rozstrzelany. Wang Weilin był studentem, jedynym synem pekińskiego robotnika. "Wang stał się męczennikiem - podkreślił Lee. W wolnym świecie Wang Weilin nie będzie zapomniany". Cześć jego pamięci!

SZCZYT: ŻYWNOŚĆ DLA POLSKI OD ZARAZ, KREDYTY PÓŹNIEJ

Gospodarcza charakterystyka uczestników spotkania na szczycie:

Brian Mulroney

KANADA
Lud.: 25,9 mln
Doch.nar. nagłową: \$15 160 US
Bezrobocie: 7,7%
Inflacja: 5%
Handel zagraniczny: eksport: \$92 886 mln US import: \$92 594 mln

Francois Mitterrand

FRANCJA
Lud.: 55,6 mln
Doch.nar. nagłową: \$12,790 US
Bezrobocie: 10,0%
Inflacja: 3,6%
Handel zagraniczny: eksport: \$143,077 mln import: \$157,524 mln

Helmut Kohl

RFN
Lud.: 61,2 mln
Doch.nar. na głowę: \$14,400
Bezrobocie: 7,9%
Inflacja: 3,1%
Handel zagraniczny: eksport: \$293,790 mln import: \$227,334 mln

Ciriaco De Mita

WŁOCHY
Lud.: 57,4 mln
Doch.nar. na głowę: \$10,350
Bezrobocie: 16,8%
Inflacja: 6,8%
Handel zagraniczny: eksport: \$116,582 mln import: \$122,211 mln

Sosuke Uno

JAPONIA
Lud.: 122,1 mln
Doch.nar. na głowę: \$15,760
Bezrobocie: 2,3%
Inflacja: 2,4%
Handel zagraniczny: eksport: \$229,055 mln import: \$146,048 mln

W Paryżu 16 lipca zakończyło się trzydniowe spotkanie przywódców 7 najbardziej uprzemysłowionych państw świata. Uczestnicy spotkania określili je jako najbardziej harmonijne i zgodne spotkanie na szczycie w 15-letniej historii spotkań 7.

W komunikacie końcowym przywódcy 7 podkreślili m.in. konieczność walki o ochronę środowiska naturalnego, z handlem narkotykami oraz podjęcia środków zaradczych wobec rosnącego zadłużenia krajów III Świata.

Wcześniej 7 w kilku wydanych rezolucjach potępiła m.in. przywódców chińskich za brutalne rozbicie prodemokratycznego ruchu studenckiego i za falę przesładowań ludności, wzywając ich do zakończenia kursu represji i zapewnienia Hongkongu, że prawa człowieka i obywatela zostaną zagwarantowane po przejściu miasta przez ChRL w 1997 roku. 7 potępiła także międzynarodowy terrorizm i politykę brania zakładników oraz z uznaniem wyraziła się o krokach rozbrojeniowych takich jak zakaz stosowania broni chemicznych, równoważenie sił konwencjonalnych w Europie oraz istotne cięcia w zakresie nuklearnego uzbrojenia.

Przywódca ZSSR M.Gorbaczow przysłał list adresowany do przywódców 7 państw najbardziej uprzemysłowionych, wyrażając gotowość przyłączenia się ZSSR do ekonomii światowej i apelując o zwiększenie ekonomicznej współpracy.

Jednym z głównych punktów spotkania 7 w Paryżu była zapowiedź przyjęcia z pomocą Polsce ze strony EWG, Kanady, Japonii i USA w najbliższym czasie oraz zapowiedź zwołania międzynarodowej konferencji w sprawie skoordynowania pomocy gospodarczej dla Polski i Węgier.

W przeddzień spotkania 7 szef państwa i partii generał W.Jaruzelski zaapelował do uczestników o pomoc żywnościową w wysokości 1 mld dol. oraz nowe kredyty dla Polski w wysokości 2 mld dol.

7 stwierdziła, że świadoma jest trudności gospodarczych Polski i gotowa poprzeć jest każdy plan pomocy Polsce z wyjątkiem bezwarunkowych kredytów.

Z inicjatywy prezydenta Busha i kanclerza Kohla z poparciem premiera Kanady Mulroney'ego 7 postanowiła, że udzieli w możliwie szybkim tempie pomocy żywnościowej Polsce, przekazując jej za darmo bądź na bardzo korzystnych warunkach własne nadwyżki żywności.

Kanadyjski minister spraw zagranicznych Joe Clark powiedział, że szczegóły pomocy żywnościowej udzielonej Polsce przez Kanadę zostaną opracowane w ciągu najbliższych dwóch tygodni w kooperacji z resztą państw udzielających tej pomocy. Jednakże S.Hart, szef personelu w biurze premiera Mulroney'ego powiedział, że obecnie Kanada z powodu uporczywych kilkuletnich susz ma niewielkie zapasy własnej żywności i nie wykluczył w związku z tym możliwości zakupienia żywności na rynku międzynarodowym w celu przekazania jej Polsce.

7 w swej rezolucji dotyczącej pomocy dla Polski stwierdziła także, że pomoc finansowa i gospodarcza powinna być zgodna z procesem reform w Polsce podtrzymując je poprzez właściwe inwestycje, wspólne przedsiębiorstwa i szkolenie zawodowe (nasz komentarz str. 2).

Margaret Thatcher

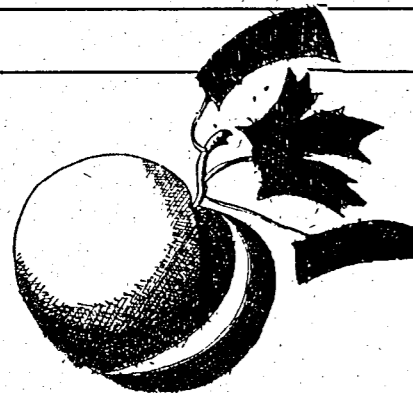
W.BRYTANIA
Lud.: 59,9 mln
Doch.nar. na głowę: \$10,420
Bezrobocie: 6,5%
Inflacja: 8,3%
Handel zagraniczny: eksport: \$131,128 mln import: \$154,388 mln

George Bush

USA
Lud.: 243,8 mln
Doch.nar. na głowę: \$18,530
Bezrobocie: 5,1%
Inflacja: 5,1%
Handel zagraniczny: eksport: \$252,567 mln import: \$422,407 mln

PLÓD TEŻ CHRONIONY PRZEZ KONSTYTUCJĘ

Jacques Viens, sędzia Sądu Prowincjonalnego w Quebecu podtrzymał zakaz przerywania ciąży wydany tymczasowo na 10 dni wobec 21-letniej Chantal Daigle, gdy zwrócił się o to do sądu jej były narzeczony 25-letni Jean-Guy Tremblay. Sędzia Viens orzekł, że prawo do życia zagwarantowane w quebeckiej Karcie Praw Człowieka i Wolności obejmuje wszystkie ludzkie istoty, a więc i płód. Chantal Daigle oświadczyła, że czuje się ofiarą. Znajduje się ona w 20 tygodniu ciąży. Jean-Guy Tremblay chce, aby Chantal Daigle urodziła dziecko. Tremblay podkreślił, że jako ojciec ma również prawo decydować o życiu swego dziecka. Daigle stwierdziła, że złoży apelację od wyroku, gdyż uważa, że ma więcej praw niż 20-tygodniowy płód. Niedawno sędzia w Ontario oddalił orzeczenie o zakazie przerywania ciąży wydane wobec Barbary Dodd na prośbę jej byłego narzeczonego. Dodd przerwała ciążę, a w tym tygodniu pojawiła się ze swym byłym narzeczonym na konferencji prasowej twierdząc, że żałuje iż ją przerwała, oskarżając grupy zwolenników przerywania ciąży o manipulację i wywarcie na nią presji, której nie mogła się oprzeć. 6 lipca także sędzia w Winnipeg u nieważnił zakaz przerywania ciąży wydany wobec 20-letniej kobiety na prośbę byłego narzeczonego.

BRAKI W KADRZE NAUCZYCIELSKIEJ W ONTARIO

Braki w kadrze nauczycielskiej w Ontario są tak duże, że władze oświatowe przewidują, iż będą zmuszone zatrudnić w nadchodzącym roku szkolnym 89/90 w charakterze nauczycieli w szkołach podstawowych i średnich około 2500 osób nie będących z zawodu nauczycielami

KANADA DLA POLSKI

Joe Clark, kanadyjski minister spraw zagranicznych powiedział podczas spotkania 7 w Paryżu, że Kanada bardzo chętnie przyłącza się do międzynarodowej akcji pomocy dla Polski i Węgier. Podkreślił, że jest jeszcze za wcześnie, aby podjąć decyzję jak wielka będzie pomoc kanadyjska dla Polski. Dodał, że jest bardzo prawdopodobne iż na pierwszy ogień pójdzie ulgowe rozłożenie Polsce spłat jej zadłużenia w Kanadzie, wynoszącego 3 mld dol.

ANGLOFONIA A QUEBEC

Sondaż Gallupa wykazał, że 52% Anglofonów uważa, że Quebec chce się separować od Kanady bądź pozostać jedynie w luźnym związku z Kanadą na zasadzie swej pełnej suwerenności. 44% Anglofonów uznało także, że Quebec żąda zbyt dużo w układzie Meech Lake, a 40%, że wszystkie trzy główne partie kanadyjskie za mocno ustępują wobec życzeń Quebecu.

ŚWIAT

Dokończenie ze str. 4

rowych, zniesienia centralnego zarządzania przemysłem węglowym, oparcia gospodarki węglowej prawa rynkowe, polepszenia zaopatrzenia sklepów. Władze sowieckie zaapelowały do górników o zakończenie strajków i podjęcie pracy. Powszechnie uważa się, że strajki na Syberii, a następnie na Ukrainie są najważniejszym wezwaniem przed jakim stanął Gorbaczow w swym 4-letnim okresie sprawowania władzy, poważniejszym niż konflikty etniczne w ZSSR i separatystyczne żądania republik bałtyckich (nasz komentarz str. 2).

• Supernowoczesny bombowiec amerykański B-2 Stealth, najdroższy samolot jaki USA kiedykolwiek skonstruowały, odbył pierwszy próbny, udany 2-godzinny lot w Kalifornii. Niezwykle dla radarów bombowiec kosztuje 530 mln dolarów. USA planują wybudowanie 132 bombowców B-2. Mają one wejść do wyposażenia amerykańskich sił zbrojnych w latach 1990-95.

• Prezydent USA G. Bush powiedział w Holandii, że jest optymistą co do

zniesienia podziału Europy na Wschód i Zachód, dodając, że list przywódcy ZSSR M. Gorbaczowa wysłany na spotkanie "Siódemki" w Paryżu dowodzi jasno, że Sowietci uznali, iż wolny świat pokazuje kierunek i chcą się przyłączyć do rodziny narodów. Wizyta Busha w Holandii była pierwszą wizytą amerykańskiego prezydenta w tym kraju. Przodkowie Busha przybyli do Ameryki w XVII wieku z Holandii.

• Aleksander Sołżenicyn, wieloletni więzień sowieckich obozów koncentracyjnych i obozów pracy, literacki laureat Nagrody Nobla w 1970, wygnany ze Związku Sowieckiego w 1974 roku, mieszkający od wielu lat w USA, w wywiadzie udzielonym tygodnikowi "Time" powiedział, że sądzi, iż jego ojczyzna znalazła się na krawędzi śmierci. Podkreślił, że nie wypowiada się na temat reform Gorbaczowa, gdyż nie jest komentatorem politycznym, a jego głównym celem jest ukończenie trylogii "Czerwone Koło". Przyjazd do ZSSR uzależnił od opublikowania najpierw przez władze sowieckie jego znajdującej się obecnie na ukończeniu trylogii.

• W Gruzji w starciach Abchazów z Gruzinami zginęło co najmniej 14 osób, a kilkaset zostało rannych. W Tadżykistanie doszło do starć pomiędzy Tadżykami i Kirgizami. Zginęły co najmniej dwie osoby. Do starć doszło także w Górnym Karabachu pomiędzy Ormianami i Azerbejdżanami. We wszystkich tych republikach wojsko i siły bezpieczeństwa patrolują zapalne miasta i okolice.

• W ubiegłym tygodniu po spotkaniu przywódców i najwyższych dowódców 7 ugrupowań mudżahedinów walczących o niepodległość Afganistanu grupa około 30 dowódców ugrupowania Dżamiat-e-Islami została zamordowana w drodze powrotnej do swych oddziałów w zasadzce zorganizowanej przez konkurencyjne ugrupowanie partyzanckie. Dowódcą wojskowym ugrupowania mudżahedinów Dżamiat-e-Islami jest legendarny Ahmed Massoud. U jego boku walczył dwukrotnie przez kilka miesięcy Polak Jacek Winkler. Według niepotwierdzonych informacji, Massoud wybrał inną drogę i nie wpadł w zasadzkę.

JAK WYPADNIE KANADA?

Do Onion Lake w Saskatchewan przybył Miguel Martinez, przedstawiciel Komisji Praw Człowieka ONZ. Przeprowadzi on rozmowy z 1000 wódców i członków rady starszych na temat przestrzegania przez Kanadę umów i traktatów zawartych z Indianami. Jego pobyt w Kanadzie jest tylko etapem w podróży dookoła świata w ramach przygotowywanego dla ONZ raportu o przestrzeganiu praw tubylców przez poszczególne państwa. G. Erasmus, główny wódz Zgromadzenia Pierwszych Narodów, zrzeszającego większość z 600 tys. kanadyjskich Indian, powiedział, że w Kanadzie istnieje ponad 200 traktatów rządowo-indiańskich, dotyczących praw do polowania i połowów, praw do ziemi i szkolnictwa itp. Erasmus przewiduje, że przeprowadzenie badania w Kanadzie zajmie około 2 lat, ale w efekcie przyczyni się do większej równości Indian i Eskimosów wobec innych mieszkańców Kanady.

NIE UJAWNIĄC NAZWISK AZ DO SKAZANIA?

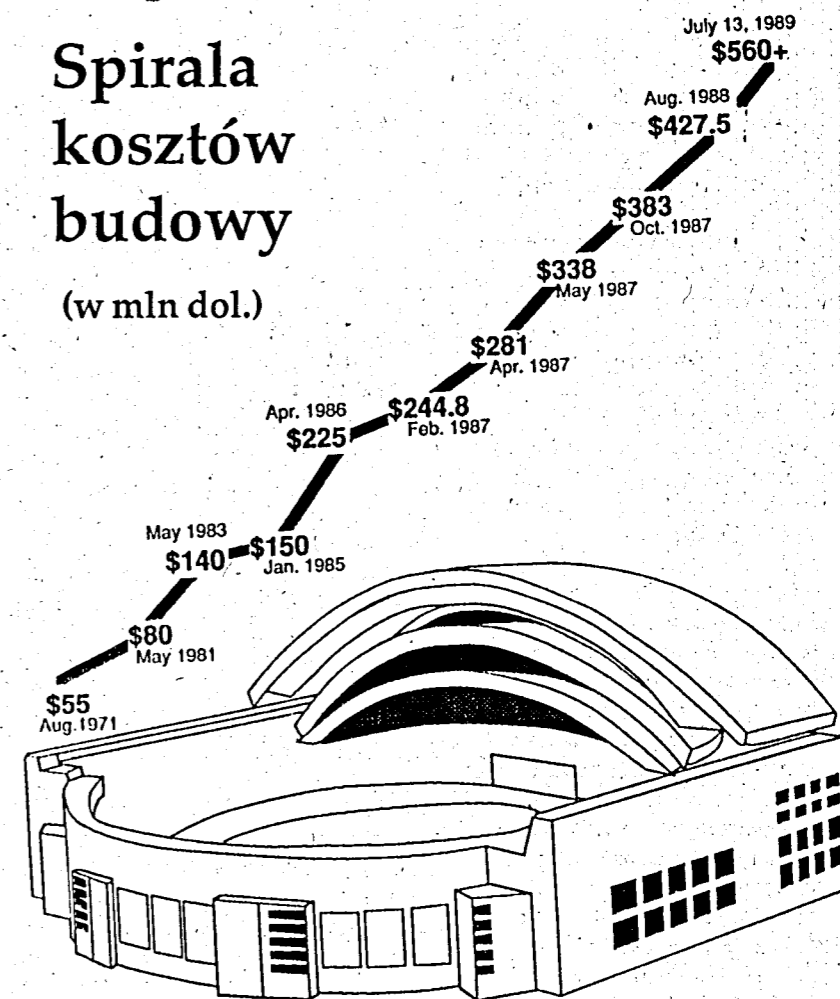
Kanadyjska Federacja Nauczycieli na swym dorocznym zjeździe przyjęła w Moncton w Nowym Brunszwiku rezolucję domagającą się, aby nauczyciel oskarżony o popełnienie przestępstwa seksualnego miał prawo do zachowania prywatności tak długo, aż nie zostanie uznany przez sąd winnym. Rezolucja stwierdza, że podawanie do publicznej wiadomości nazwiska nauczyciela oskarżonego, nawet jeśli następnie zostanie on uznany przez sąd za osobę niewinną, ze względu na charakter zawodu szkodzi jego opinii i podważa jego autorytet.

TRZECI DYPLMATYCZNY PROTEST KANADY WOBEC USA

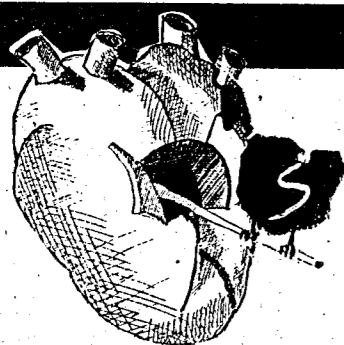
Rząd kanadyjski po raz trzeci protestował wobec rządu USA przeciwko przetrzymywaniu przez władze amerykańskie w porcie Ketchikan na Alasce dwóch kutrów rybackich z

Brytyjskiej Kolumbii, złapanych w wodach amerykańskich. Kapitanowie kutrów zostali oskarżeni i zwolnieni, kutry natomiast są przetrzymywane.

**SkyDome
Spirala kosztów budowy
(w mln dol.)**

Najnowsza atrakcja Toronto SkyDome! Największy na świecie kryty stadion z całkowicie odsuwającym dachem ostatecznie kosztował 560 mln dolarów, a spłacanie tej sumy zajmie właścicielom stadionu 15 lat. Suma 560 mln, mogąca jeszcze ulec nieznacznej podwyżce, jest aż o 335 mln dolarów wyższa od przewidzianej przez budowniczych ceny stadionu, gdy w kwietniu 1986 roku została zatwierdzona jego budowa. Spirala cen na rysunku pokazuje jak w miarę lat rosły koszty przedsięwzięcia, zaproponowanego po raz pierwszy w 1971 roku, tyle że nie starczyło wyobraźni i wydawało się, że 55 mln dol. za kryty stadion z ruchomym dachem to za drogo. A swoją drogą od 1986 roku coś z planowaniem także na bakier!

11 - 17 lipca

"Uważamy - stwierdzili członkowie Rady - że uspołecznienie środków masowego przekazu, a jako minimum - uruchomienie niezależnych programów radia i telewizji, jest warunkiem rozwoju demokracji".

Po 22 latach nieobecności przybył do Polski Marek Łatyński - dyrektor Radia Wolna Europa. Udzielił kilku wywiadów w prasie i w radio oraz spotykał się z przyjaciółmi.

Adam Michnik i Andrzej Wajda byli gośćmi Moskiewskiego Parlamentu. Michnik bawił w Moskwie na zaproszenie Brytyjskiego Uniwersytetu Sussex, aby wygłosił referat na konferencji poświęconej bezpieczeństwu globalnemu i kontroli zbrojeń. Michnik odbył rozmowę z redaktorem naczelnym "Moskowskich Nowosti". Jest to początek współpracy pomiędzy "Gazetą Wyborczą" a pismem sowieckim. Wajda bawi w Moskwie na Festiwalu Filmowym.

Głosowanie na prezydenta odbędzie się najprawdopodobniej na forum Zgromadzenia Narodowego w dniu 19 lipca. Słyszysz, że może generał ujawni przed Zgromadzeniem okoliczności wprowadzenia stanu wojennego.

19-letni Artur Szmaja, który wsiadł do sowieckiego pociągu na Dworcu Zachodnim w Warszawie i chciał nim dojechać do Centralnego, został skuty kajdankami i ciężko pobity przez konduktorów sowieckich. Wezwana przez nich milicja dołożyła chłopcu od siebie. Obdukcja wykonana w szpitalu wojskowym na Szaserów wykazała wstrząs mózgu, złamanie szczęki i krwiaki. Pociągi sowieckie na terenie Polski są "Nur fur".

Od kilku dni w Polsce mówi się o tym, że misja utworzenia rządu może zostać powierzona sekretarzowi KC Władysławowi Bace. Bardzo pozytywną opinię przedstawił mu prof. Witold Trzeciakowski, który stwierdził, iż "kandydat jest dostępny argumentom, ma zdolności do kompromisowych rozwiązań

(...). Rozumie problematykę systemowego kierowania gospodarką".

W sobotę grupa 7 młodych Żydów z Nowego Jorku pod przywództwem rabina Avrahama Weissa urządziła kolejną demonstrację pod klasztorem karmelitanek w Oświęcimiu. Domagali się opuszczenia tego miejsca uznanego ich zdaniem za wyłączne miejsce cierpień Żydów. Sforsowali około 2-metrowe ogrodzenie i na dziedzińcu klasztoru urządzili rytualne modły. Palili świece szabasowe, dęli w rogi i studiowali Talmud. Zostali usunięci z dziedzińca. W niedzielę 16 lipca demonstrowali przed kościołem Mariackim w Krakowie i na drzwiach Kurii Arcybiskupiej przypięli list, w którym pisali m.in. "Drogi kardynał Macharski, przychodzimy w pokoju, a jednocześnie boimy się. Przychodzimy, aby domagać się sprawiedliwości dla naszych zmarłych Żydów, którzy nie mogą przemówić (...). Jako dumni Żydzi oświadczamy - przestańcie modlić się za Żydów, którzy zostali zabici w SHOAH, niech spoczywają tak jak Żydzi". Domagają się bezwzględnie usunięcia klasztoru. Do manifestantów przyłączyła się również 54-osobowa grupa Żydów z Kanady, której udział sprowadził się jedynie do odmówienia modłów przed klasztorem. Nasuwa się podstawowe pytanie: Czyżby w Oświęcimiu ginęli wyłącznie Żydzi?

Pojawiła się propozycja "zamrożenia" Rady Państwa w obecnym jej kształcie. Pozostawienia generała Jaruzelskiego na tym miejscu bez wyborów. Jedna z wielu... a czas ucieka. Koncepcja ma jeden plus. Nie rzuca nowo wybranych postów i senatorów na kolana i zarazem nie wyklucza ich z głosu opinii publicznej.

POLITYKA

Wiceminister spraw wewnętrznych Zbigniew Pudysz odpowiadał na interpelacje poselskie w sprawie pobicia członków KPN pikietujących gmach Sejmu w dniu 4 lipca. Oświadczył on, iż demonstracja zorganizowana przez KPN była nielegalna, a interwencje MO należy rozpatrywać w świetle obowiązującego w Polsce prawa. Decyzję o in-

terwencji podjął Dzielnicowy Urząd Spraw Wewnętrznych Warszawa-Śródmieście. Wypowiedź wiceministra spotkała się z krytyką ze strony posłów. Tadeusz Kowalczyk (OKP - Obywatelski Klub Parlamentarny) zasugerował, iż na resorcie spraw wewnętrznych ciąży wiele zabójstw politycznych.

W czasie swojej dwudniowej wizyty w Polsce prezydent Bush oddał hołd pomordowanym Żydom z warszawskiego getta. Spotkał się z generałem Jaruzelskim w Belwederze. Rozmawiali 2 godz. 20 min. Podejmował śniadaniem generała Jaruzelskiego w rezydencji ambasadora USA w Warszawie. Toasty wzniesli generał Jaruzelski i Bronisław Geremek. Na spotkaniu ze Zgromadzeniem Narodowym obecni odśpiewali gościowi "100 lat". Właśnie w tym roku mija 70 lat od nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a USA. Odbyło się także spotkanie w Urzędzie Rady Ministrów z członkami rządu PRL. Wieczorem w Pałacu Radziwiłłowskim odbył się uroczysty obiad. Małżonka prezydenta USA Barbara Bush odwiedziła Zakład dla Ociemniałych w Laskach.

Wizyta prezydenta Busha w Gdańsku rozpoczęła się od wizyty w Katedrze Oliwskiej. Potem śniadanie u Wałęsów w ich nowym domu przy ulicy Polanki 4. Cała Polska dzięki telewizji oglądała prezydenta Busha z małżonką, który spożywał śniadanie u prywatnego obywatela PRL, elektryka z gdańskiej stoczni. Przed pomnikiem Poległych Stoczniovców przywitał prezydenta tłum ludzi. Prezydent złożył wieniec. Lech Wałęsa wygłosił przemówienie, w którym powiedział m.in.: "Stany Zjednoczone, podobnie zresztą jak cała Europa, zdolne są wpłynąć, poprzez swoją politykę gospodarczą, na przebieg naszych reform, na to by miliony rąk nie wykonywały pracy bezużytecznej i marnotrawionej, na to, aby rozwinęła się zdrowa współpraca między naszymi przedsiębiorstwami, na to wreszcie, aby brak skutecznej reformy gospodarczej nie zdestabilizował tej części świata. Byłoby to groźne dla Polski, ale i dla innych krajów, byłaby to klęska demokracji. Wyrażam moją nadzieję i nadzieję

milionów Polaków, że wyjedzie Pan z Polski przekonany, że naszemu krajowi należy i trzeba pomóc. Prezydent Bush w swoim wystąpieniu porównał Pomnik Poległych Stoczniovców ze Statuą Wolności, nazwał go symbolem "rozpoznawanym na całym świecie, powiem - spojrzycie na Polskę. Tym, którzy sądzą, że na zawsze można zdeptać marzenia, powiem - spojrzcie na Polskę". Oto krzepiące słowa wypowiedziane przez prezydenta w Gdańsku. Prezydent USA odwiedził także Westerplatte, gdzie złożył wieniec i rozmawiał z kombatantami. Pożegnanie prezydenta odbyło się na lotnisku w Rembiechowie.

14 bm. biuro prasowe przewodniczącego NSZ "Solidarność" przekazało PAP oświadczenie Lecha Wałęsy w sprawie wyboru prezydenta PRL, następującej treści:

"Wyboru prezydenta należy dokonać bezzwłocznie. W wyniku procesów zachodzących w Polsce na przestrzeni ostatnich miesięcy nasz kraj stoi przed wielką szansą, ale równocześnie mamy do czynienia z kryzysem konstytucyjnym związanym z opóźnieniem w obsadzeniu urzędu prezydenckiego. Przeciąganie tej sytuacji powoduje dodatkowe zagrożenie. Prezydentem może zostać jedynie osoba spośród kolicji partyjno-rządowej. Wynika to z wewnętrznej i międzynarodowej sytuacji Polski.

Oświadczam, że z każdym prezydentem wybranym na tę kadencję - bez względu na to, czy będzie nim generał Wojciech Jaruzelski, czy generał Kiszczak, czy też inny przedstawiciel kolicji - będziemy starali się współpracować w celu rozwiązania polskich problemów, zmierzając do zapewnienia Polakom godniejszego życia. Wyboru prezydenta dokona Zgromadzenie Narodowe, a więc Sejm i Senat. Wyrażam nadzieję, że nowo wybrany prezydent przyczyni się do wprowadzenia w życie ustaleń okrągłego stołu, na mocy których w następnej kadencji społeczeństwo polskie uzyska realny wpływ na osobę prezydenta w drodze bezpośrednich wyborów prezydenckich, realizujących prawa i obowiązki obywateli".

KULTURA

Od 1 stycznia 1990 roku Związek Polaków na Litwie będzie wydawał własny dwutygodnik. Pierwsze tego rodzaju pismo na terenie ZSSR.

Stany Zjednoczone otworzą w Polsce Ośrodek Kultury i Informacji i zwrócą się do władz miejskich Warszawy o pozwolenie na zagospodarowanie dużego budynku.

W wieku 76 lat zmarł Artur Sandauer. Krytyk literacki, prozaik, tłumacz, uczonec, filolog. Był Żydem i Polakiem, łączył w sobie tradycje obu kultur.

W Warszawie przebywała Anna Prucnal - niegdysiejsza aktorka warszawskiego STSu, znana z filmów "Smarkula" i "Przekładaniec". Z Polski wyjechała 18 lat temu. Od 1974 roku, gdy zagrała w filmie "Sweet movie" opowiadającym m.in. o Katyniu, jej nazwisko znalazło się na liście zapisów cenzury. Prucnal wyjechała do Francji, zrobiła tam karierę. Śpiewa. Wystąpiła również w filmie Federico Felliniego "Miasto Kobiet".

Otwarto Dom Polonii w Pułtusku. Dom jest piękny, obszerny i - miejmy nadzieję, będzie również gościnny. Otwarcia Domu dokonał Marszałek Sejmu Mikolaj Kozakiewicz. List do uczestników uroczystości wystosował przewodniczący Rady Państwa Wojciech Jaruzelski. Odbyła się również część artystyczna, w której wziął udział zespół artystyczny "Kanada".

III Kongres Uczonych Polskiego Pochodzenia rozpoczął obrady w Warszawie. Przybyły delegacje z 30 krajów. Są wśród nich potomkowie emigrantów z XIX wieku i najnowszego uchodźstwa. Na obrady przybył Wojciech Jaruzelski oraz marszałkowie Sejmu i Senatu. Kongres zapoczątkowała sesja pt. "Nauka wobec problemów współczesności".

Ideą polonijnego okrągłego stołu - czyli kraj-emigracja razem - nabiera realnych

KRÓTKO:

Następnego dnia po wyjeździe prezydenta USA zdjęto program autorski w Telewizji Polskiej. Rozmowę z Leszkiem Moczulskim - przewodniczącym KPN. Kierownictwo TV nie zgodziło się na umieszczenie planszy z napisem "cenzura". Również mieszkańcy Bydgoszczy nie obejrżeli programu lokalnego "Panorama Gdańska". Powód: relacja ze spotkania Bush-Wałęsa!

W imieniu Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego Bronisław Geremek złożył interpelację w sprawie uchylenia wyroku śmierci wydanego na Zdzisława Najdera. Powiedział, iż "zaoczne wyroki śmierci wydawane w czasie stanu wojennego (nie tylko w stosunku do Zdzisława Najdera) przynoszą ujmę polskiemu wymiarowi sprawiedliwości".

11 lipca odbyło się spotkanie koalicyjnych klubów poselskich: PZPR, ZSL, SD, PAX, UCHS. Głos zabrało 30 mówców. Szło o kandydata na prezydenta.

W Łodzi działa 380 komisji zakładowych Solidarności, popieranym przez Lecha Wałęsę i około 100 związanych z Andrzejem Słowikiem. Lech Wałęsa popiera ideę wspólnych wyborów zwaśnionych stron. Sytuacja w regionie jest skomplikowana. W regionie uważa się przyjazd Wałęsy za niezbędny, wierzą, iż może on doprowadzić do końca konfliktu.

Rada Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich na swojej pierwszej sesji wyraziła zaniepokojenie sytuacją w środkach masowego przekazu i brakiem postępu w realizacji ustaleń okrągłego stołu.

kształtów. 16 lipca w sali balowej Zamku Królewskiego odbyło się spotkanie Polaków żyjących na Zachodzie i Wschodzie. Tego samego dnia, na Wybrzeżu Kościuszkowskim w Warszawie odsłonięto tablicę upamiętniającą budowę zburzonego w 1939 roku Domu Polaka z Zagranicy im. Marszałka Piłsudskiego. Przecięcia wstęgi dokonał Jan Plater-Gajewski z Kazachstanu i Bolesław Łaszewski z USA.

W Białymstoku rozpoczął się 25 Kongres Esperanto. Przybyli goście z Japonii, Holandii, Szwecji, Włoch, Związku Sowieckiego.

24-letnia studentka z Gdańska wybrana została Miss Polonia 89. Nazywa się Aneta Kreglicka. Jest blondynką. Wzrost 1.72 cm. Tytuły vice miss uzyskały Agnieszka Angelo z Radomia (brunetka) i Zaneta Kałkowska ze Szczecina.

GOSPODARKA

Pięciopunktowy program pomocy Polsce zaprezentowany przez prezydenta Busha nie wzbudził entuzjazmu. Mówi się w nim o milionach, podczas gdy nas mogą uratować jedynie miliardy dolarów. Ale... Fakt zbliżenia pomiędzy USA a Polską posiada inny, znacznie może ważniejszy od dopływu żywej gotówki, walor. Oto może on zmienić stosunek innych naszych wierzycieli i instytucji międzynarodowych. Świadczy o tym wypowiedź prezydenta Busha w Sejmie. Napawa nadzieją na to, iż przychodzi czas zbliżenia polskiej gospodarki do stanu normalnego. Oby nastąpiło to jak najszybciej.

10 lipca Sejm rozpoczął dyskusję nad sprawą indeksacji. Dominował pogląd, iż jest ona bardzo potrzebna, acz spóźniona. Jeden z posłów (PZPR) zwrócił uwagę na fakt, iż tegoroczny deficyt budżetowy planowano na 1 bilion złotych, a wynosi on już 3,5 biliona.

W kapitanatach portów wybrzeża środkowego trwa akcja protestacyjna. Chodzi o płace - podobno w gestii ministra.

Z dniem 1 sierpnia banki komercyjne uzyskają niemal pełną swobodę w kształtowaniu stopy procentowej kredytów i lokat finansowych.

W roku 1988 Polacy sprowadzili prywatnie z zagranicy 22 894 samochody, w I kwartale br. kupiono za granicą 8241 wozów, w ciągu doby przez granicę w woj. szczecińskim przechodzi dziś 300 aut. To efekt pogłosek o podwyższeniu cen samochodów. Najwięcej samochodów kupują Polacy w RFN - 75%, Berlinie Zachodnim, Belgii i Austrii.

"Iglopol" zlecił wykonanie planów budowy "jednego z największych w Europie" zakładów mięsnych. Ma on powstać w Krakowie. Co trzeźwiejsi apelują o wstrzymanie tej nonsensownej gigantycznej inwestycji, szczególnie dziś, gdy w Polsce brakuje przecięt mięsa.

W Łodzi i Lublinie od 1 lipca za 3 minuty rozmowy telefonicznej płaci się 9 zł.

Sytuacja w budownictwie mieszkaniowym pogarsza się. Spadła produkcja materiałów budowlanych. Brakuje stali, a w niektórych województwach również cementu, desek, sedesów i umywalk oraz wykładzin podłogowych, kranów itp. Tegoroczny plan przewidywał wybudowanie 130 tys. mieszkań. Brak materiałów i pieniędzy może spowodować, iż powstanie ich o 30 tys. mniej.

15 lipca zawieszono protest pracowników służby zdrowia. Stało się to po apelu Aliny Pieńkowskiej, działaczki "S". Negocjujący ministrowie zobowiązali się przeforsować następujące ustalenia: zaliczki na każdy etat pracownika służby zdrowia. Waloryzacja płac nie rzadziej niż raz na kwartał. Korekta wskaźnika kształtowania plac podniesiona z 95 na 97%. Dopuszczenie do konkursów na szefów placówek służby zdrowia przedstawicieli załogi.

Profesor Bronisław Geremek powrócił z Paryża z obrad Siódemki, czyli najbogatszych państw świata. Był tam - jak

powiedział - jako osoba prywatna, raczej intelektualista niż polityk. Wg jego informacji "Siódemka" zadeklarowała odroczenie spłat polskiego zadłużenia, plan Sorosa i przejęcie naszego długu pod zastaw części majątku narodowego, pomocy żywnościowej dla Polski z USA i Europy Zachodniej.

W Warszawie odbyło się I walne posiedzenie Polskiego Stowarzyszenia Narodowego, wyrastającego z dziedzictwa polskiego ruchu narodowego, z dziedzictwa narodowej demokracji. Jako cel przyjęli krzewienie polskiej ideologii narodowej, a zwłaszcza rozwój moralności, patriotyzmu i świadomości narodowej. Przewodniczącym Stowarzyszenia został Bolesław Tejkowski z Warszawy.

1 sierpnia w 45 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego odsłonięty zostanie kontrowersyjny pomnik. Czy w końcu zostanie uznany, czas pokaże. Na razie wiele znaczących organizacji odmawia udziału w jego uroczystym odsłonięciu. M.in. Stowarzyszenie Armii Krajowej.

CENY - póki co zamrożone. Znaczący czarny rynek prognozują, że dolar na jesieni dojdzie do 7 tysięcy złotych. Z różnych niezależnych źródeł potwierdzają się pogłoski o planowanej wymianie pieniędzy.

SPROSTOWANIE:

W ubiegłym tygodniu zamieściliśmy tabelkę pochodzącą z listu wydanego przez ugrupowanie Komitet Odrodzenia Demokracji w Polsce "Solidarność-Niepodległość". Tabela zawierała typowy techniczny błąd, a mianowicie podano zamiast 460 miejsc poselskich w Sejmie - 140 miejsc. Suma ogółem 460 znajdowała się w podsumowaniu liczby posłów. Za błędy w nadesłanej nam tabelce serdecznie przepraszamy.

Recenzja krajowa

KANADYJSKIE ZESPOŁY FOLKLORYSTYCZNE ŚWIĘCĄ TRYUMFY W POLSCE

WIERNE DZIECI

Na kobzie furkocze biała chorągiewka w purpurowym liściem klonu. Beskidzkie echo niesie wołanie pasterki. I płynnie polonez szumny...

Ta "Kanada" składa się z tęczy, roztańczonych, rozwińbrowanych śpiewem prowincji. Jak się zwa? Nie Quebec, nie Ontario, nie Nowa Szkocja. Noszą imiona - "Podhale", "Pomorze", "Lechovia" i po prostu "Polska".

Są z Montrealu, Halifaxu, Toronto, Mississauga. Zjednoczeni - tworzący Polonijny Zespół Pieśni i Tańca "Kanada". Przyjechali do kraju na Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych i 13 lipca dali uroczysty koncert inauguracyjny w Warszawie przed wypełnioną do ostatniego miejsca (przede wszystkim młodzieżą!) Salą Kongresową. Wśród gości honorowych był ambasador Kanady w Polsce - pan Eryk Borgbuch z małżonką Jacqueline i przybyły prosto z Ottawy senator Stanley Haidasz.

Nie wiem jak odbywają się próby czterech zespołów działających w czterech różnych miastach. Ale harmonię osiągnęto doskonałą! W znakomitej, błyskotliwej, pomysłowej choreografii Leokadii Magdziarz, Ryszarda Schmidta, Andrzeja Wicherta, Dominika Cniowka młodzi tancerze niosą się w zawrotnym kujawiaku i obertacie, rozwijają suity sieradzką i rzeszowską, wruszają uroczymi "obrazkami starej Warszawy", bawią "Górale w Kanadzie", olśniewają wspaniałym finałowym tańcem nowosądeckim, urzekającym wysmakowaną urodą kostiumów.

Jaka szkoda, że nie było na koncercie Stanisława Hadyny - wspaniałego twórcy wspaniałego "Śląska"! Jego pieśni z owym pasterskim echem - helokaniem w interpretacji Gaji Farmus - święcili prawdziwy triumf!

Na scenę wniesiono kosz kwiatów w narodowych barwach Kanady i Polski. Tych samych. Białoczerwonych. I

STOSUNKI DYPLOMATYCZNE WATYKAN - PRL

W Watykanie oznajmiono w dniu 17 lipca, że przywrócone zostały pełne stosunki dyplomatyczne między Stolicą Apostolską a PRL (na szczeblu nuncjatury apostolskiej po stronie Watykanu i ambasady po stronie PRL). Obie strony nadały w tej sprawie wspólny komunikat wyrażający zadowolenie z zaistniałego faktu, "świadome szlachetnej i historycznej tradycji istnienia więzi pomiędzy Stolicą Apostolską i narodem polskim". Orędownikiem nawiązania stosunków dyplomatycznych z PRL był Papież Jan Paweł II określający wielokrotnie brak tych stosunków Watykanu z państwem narodu nieomalże w całości katolickim za sytuację nienormalną. Nawiązanie stosunków okazało się także możliwe ze względu na pozytywne nastawienie obecnych władz PRL i przyjęcie przez Sejm w dniu 17 maja br. pakietu ustaw dotyczących spraw kościelnych, szczególnie Kościoła katolickiego. Stosunki dyplomatyczne Watykan-Polska zostały zerwane w 1945 roku przez rząd komunistyczny. Instytut Polski oświadczył, że całe społeczeństwo polskie skorzysta z przywrócenia stosunków dyplomatycznych między Warszawą a Watykanem. Watykan uznał nawiązanie tych stosunków za jeden z najważniejszych sukcesów swej polityki wschodniej. S.Stanisławski, rzecznik ministerstwa spraw zagranicznych PRL uznał nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Watykanem

zawsąd sypnęły się dzieci. Każde miało w ręku kwiat. Ja ofiarowałam swój Alinie Sławek za pieśń "My, młodzież polska wierne dzieci ojczyznego kraju".

Poznałam niektóre z nich. Gaję, Krysie Gal, Roberta Sitarza, Beatę Pawlak... Wszystkich z "Lechowii". Największą niespodzianką uczynił mi najwyższy i najmłodszy - Paweł Zajac, który piękną polszczyzną zapytał: - A kiedy się ukaże pani książka o harcerzach Szarych Szeregów i Janku Bytnarze - "Rudym"? Moja babcia jest

"za ukoronowanie długiego procesu normalizacji stosunków między państwem i Kościołem".

TAJEMNICZA ŚMIERĆ KSIĘDZA

W dniu 11 lipca na przystanku autobusowym w Krynicy Morskiej przypadkowo przechodnie znaleźli zwłoki 39-letniego księdza Sylwestra Zycha z Grodziska Mazowieckiego, który w 1982 roku został skazany na karę kilku lat więzienia w związku ze sprawą zabójstwa milicjanta w tramwaju w Warszawie, sierżanta Zdzisława Karosa. Zych został uznany winnym należenia do tajnej organizacji, która zamordowała sierżanta Karosa. Karę odbywał w więzieniu w Barczewie, skąd wyszedł zwolniony przedterminowo po 3,5 roku. W tym miesiącu ksiądz Zych pojechał do parafii w Braniewie, aby spędzić kilka dni z kapłanem więziennym z Barczewa. Wkrótce po przybyciu do Braniewa ksiądz Zych zniknął, a jego zwłoki znaleziono po trzech dniach. Telewizja polska pokazała program, w którym świadkowie twierdzili, że widzieli ks. Zycha pijącego wódkę i upitego w Krynicy Morskiej. Delegat kurii gdańskiej E.Klein powiedział, że wstępne oględziny zwłok wykazały ślady pobicia. Trwa śledztwo. Przyjaciele i znajomi księdza Zycha twierdzą, że ksiądz stronił od alkoholu. Śmierć ks. Zycha jest trzecią tajemniczą śmiercią duchownego w br. W styczniu został zamordowany w Warszawie ks. Stefan Niedzielak, a w lutym w Białymstoku poniósł śmierć w tajemniczych okolicznościach ks. Stanisław Suchowolec.

jego kuzynką, nazywa się Bytnarowa i zabrała mnie na pani koncert w Lublinie... O Żeromskim...

"Kanada" pojedzie z koncertami do Krakowa, Rzeszowa, Pułtusk, Płocka, Gorlic... A Paweł przyjedzie do Warszawy, by 1 sierpnia razem z harcerzami drużyny im. "Rudego" zapalić znicz na mogile bohatera "Kamieni na szaniec"... Gdyśmy się rozstawali - dziewczęta i chłopcy z "Lechowii" zaintonowali "Odpocniemy po swej pracy w ojczyźnie zagrodzie". Za nimi powtórzyła refren hymnu Polonii cała "Kanada".

BARBARA WACHOWICZ

PREZYDENTEM JEDNAK JARUZELSKI?

Z chwilą, gdy państwo będziecie czytać poniższy materiał jest prawdopodobne, że Jaruzelski będzie już prezydentem, co może nastąpić w środę 19 lipca w godzinach popołudniowych czasu lokalnego lub nawet wieczornych, podczas wyborów w Zgromadzeniu Narodowym. Oddajemy jednak gazetę do druku wcześniej, o świcie czasu torontońskiego 19 lipca, kiedy jeszcze nie będzie wiadomo jak się sprawa potoczyła. Na ulicach trwają manifestacje przeciw kandydaturze Jaruzelskiego, bardzo gwałtowne, patrz okładka. Redakcja.

17 lipca generał Wojciech Jaruzelski wyłonił się jako najbardziej prawdopodobny kandydat na prezydenta ze strony koalicji rządowej. Co prawda agencje zachodnie podawały w dniu tym nadal informację, że jego kandydatura nie jest jeszcze przesądzona, ale z drugiej strony marszałek Senatu Andrzej Stelmachowski powiedział, że generał Jaruzelski poinformował go, iż postanowił kandydować na urząd prezydenta PRL. Jaruzelski powiedział, że zmienił zdanie, gdyż skłoniło go do tego poparcie jakie uzyskał ze strony partii, generalicji i wojska.

SPOTKANIE JARUZELSKIEGO Z OKP

17 lipca nastąpiło także spotkanie Jaruzelskiego z Obywatelskim Klubem Parlamentarnym. Na spotkaniu tym Jaruzelski oświadczył, że nie żałuje swej decyzji wprowadzenia stanu wojennego i prześladowania Solidarności. Dodał, że nie będzie się samobiczował, aby uzyskać poparcie parlamentarzystów wybranych z ramienia Solidarności. Podczas spotkania Jaruzelski próbował też bronić swej decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego. Odmówił również obciążenia Związku Sowieckiego odpowiedzialnością za stan wojenny. Podkreślił, że była to decyzja polska, suwerenna. Wojciech Jaruzelski zapowiedział, że jeśli zostanie wybrany na prezydenta to jego pierwszym aktem rządowym będzie rezygnacja z kierownictwa PZPR. Zastrzegł się, że nie chce być wybrany jeśli opozycja posiadająca 46% w Zgromadzeniu Narodowym nie udzieli mu poparcia.

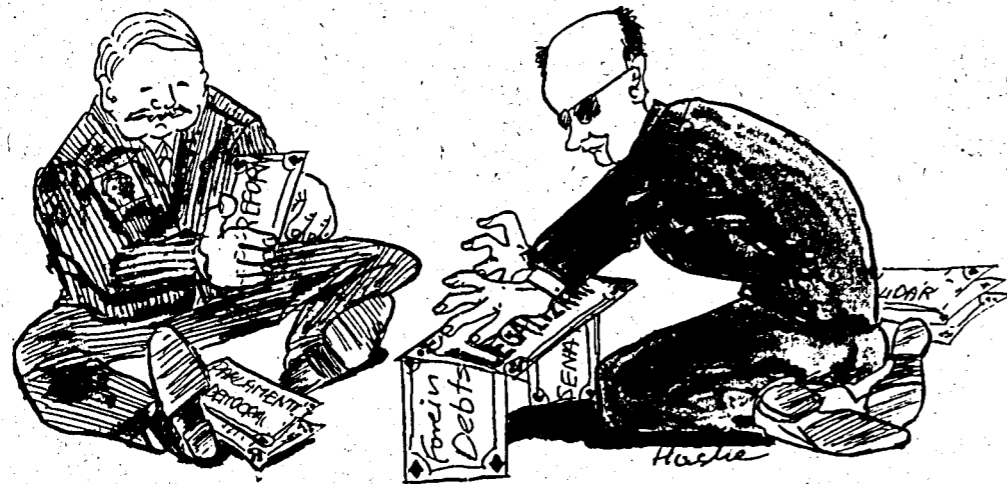
Na spotkaniu Jaruzelskiego z OKP obecny był także generał Czesław Kiszczak. Zdaniem wielu posłów i senatorów obydwaj sprawili wrażenie, że są potencjalnymi kandydatami na prezydenta. Na spotkaniu padło prawie 100 pytań i przeciągnęło się ono do późnych godzin nocnych. Około 30 pytań z braku

czasu nie zostało odczytanych. Pytania były różne, niektóre były bardzo ostre: poprzez próbę rozliczenia generała ze stanu wojennego, udział sił zbrojnych PRL w inwazji Czechosłowacji w 1968 roku aż po ruinę gospodarczą kraju. Niektórzy uczestnicy spotkania wystąpili nawet z apelem ażeby w imię interesów kraju, interesów narodu zrezygnował w ogóle z kandydatury. Jaruzelski według opinii posłów i senatorów opozycyjnych starał się bardzo sumiennie, według swoich możliwości, odpowiadać na pytania. Nie usatysfakcjonował on jednak wielu członków OKP zarówno co do formy jak i treści swych odpowiedzi. OKP postanowił, że ostateczną decyzję co do sposobu głosowania i co do stanowiska wobec kandydatury Jaruzelskiego podejmie 18 lipca.

Szereg pytań na spotkaniu zostało skierowanych wprost do generała Kiszczaka, na które Kiszczak odpowiedział lakonicznie, ograniczając się do spraw związanych z SB i MSW.

Przybycie Jaruzelskiego na spotkanie do OKP zmieniło stosunek wielu posłów i senatorów do generała, ale powszechnie podkreślono, że generałowi nie udało się zapoczątkować dialogu z OKP.

18 lipca generał Jaruzelski potwierdził, że będzie kandydował na stanowisko prezydenta PRL, podkreślając, że nie ma pewności, iż zostanie wybrany.

Rozmowa z ANDRZEJEM FENRYCHEM, senatorem z Tarnowa

Dlaczego do Senatu kandydował Pan z listy Solidarności, a nie z listy Konfederacji Polski Niepodległej?

A.F.: Dlatego, że z listy Konfederacji nie miałbym żadnych szans wejść, a z Komitetu Obywatelskiego wszedłem, za zgodą Leszka Moczulskiego. Prasa, radio i telewizja przedstawiają Konfederację w bardzo złym świetle, jako organizację terrorystyczną i wywrotową, a to mniej poinformowanych ludzi zniechęca. Ja na przykład spotkałem się z takim przypadkiem, że bardzo zany ksiądz po wysłuchaniu moich wystąpień powiedział, że ten Fenrych nawet jest bardzo mądry tylko po co on należy do KPN. To oddaje w pewnym sensie opinię jaka panuje w części społeczeństwa na skutek kampanii kłamst i oszczerstw ze strony oficjalnych środków masowego przekazu. Jak było to skuteczne świadczy, że moi koledzy z listy KPN zdobyli średnio 5,61% głosów.

Czy będzie Pan senatorem Solidarności czy KPN?

A.F.: Ja to wszędzie podawałem otwarcie, tę moją działalność w KPN i przyznam, że niektórzy ludzie się dziwili jak ja godzę Solidarność z KPN. Muszę jednak panu wyjaśnić, że Tarnów to nie Warszawa. Tu u nas w Tarnowie ponad połowę roboty Komitetu Obywatelskiego Solidarności wykonywali członkowie KPN i rezultat jest taki, że Solidarność na tym zyskała ponieważ akcja wypadła bardzo dobrze, ale i korzystaliśmy też i my, bo z całego województwa zgłaszają się do nas nowi członkowie. Więc jest obojętne zadowolenie. Przypomnę, że III Kongres KPN jako jedno z głównych celów podawał legalizację Solidarności.

Oczywiście pozostaję wierny programowi KPN i jako KPNowiec występuję. Wczoraj np. w Warszawie u Leszka Moczulskiego spotkałem się z reprezentantem Partii Republikańskiej z USA, który się interesował naszą partią.

Jakie działania zamierza Pan podjąć jako senator?

A.F.: Przede wszystkim mam zamiar zmienić konstytucję i podstawowe przepisy prawne, które zapewniają PZPR kierowniczą rolę, a jak wykazuje doświadczenie 45 lat z roli tej nie wiążąją się oni ku zadowoleniu społeczeństwa. Następnie mam zamiar zająć się sprawami oświaty i wychowania i wreszcie administracją, bo według administracji ludzie oceniają władzę. Ja sam wielokrotnie spotykałem się z bezduszością urzędników i wiem jak to utrudnia życie.

Czy będzie Pan wierny obietnicy przywódców tej części Solidarności, która zobowiązała się do wyboru Jaruzelskiego na prezydenta? Czy będzie Pan związany obietnicami Komitetu w tej sprawie?

A.F.: Byłem w Warszawie na spotkaniu wszystkich posłów i senatorów elektów z Wałęsą i ustaliliśmy, że każdy głosuje według własnego sumienia i według tego, co obiecywał elektoratowi, a więc ja będę głosował przeciwko generałowi.

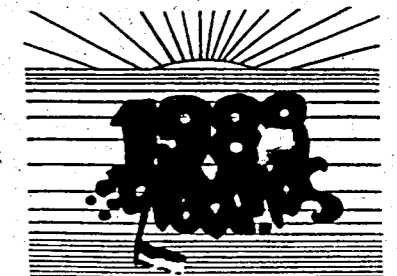
Michnik nawoływał do głosowania na tzw. lepszych komunistów. Jak to zostało odebrane przez Polaków?

A.F.: To są sprawy czysto indywidualne. Ja osobiście to zignorowałem

i na komunistów nie głosowałem. Teraz oni robią w naszą stronę różnego rodzaju gesty. Dzisiaj np. jadę na poświęcenie dzwonu Solidarności Ludzkich Serc, a z Dębicy przyjeżdża poseł członek PZPR. Dzwony będziemy święcić w niecodziennym towarzystwie, bo z posłem z ramienia PZPR, który nota bene był popierany przez Solidarność wytwórni Urządzeń Chłodniczych w Dębicy. Ludzie są trochę oszołomieni tak dużym zwycięstwem Solidarności. Ja nie popadam jednak w tryumfalizm i wiem, że czeka nas ciężka praca.

Andrzej Fenrych - wiek 66 lat, były żołnierz AK, emerytowany nauczyciel - uczył przez 32 lata w liceum, z wykształcenia ekonomista, członek KPN, szef Okręgu KPN w Tarnowie, delegat na III Kongres KPN, działacz Solidarności, prezes Związku Inwalidów Wojennych w Tarnowie, czynny w Duszpasterstwie Ludzi Pracy, żonaty, ma 3 dorosłych synów. Protestował w Sejmie przeciw pobiciu pikiety KPN przez bojówki karateckie MO, 5 lipca.

Korespondencję do Andrzeja Fenrycha można kierować przez biura KPN w krajach wolnego świata.

WOLNA EUROPA, CHOĆ TYLKO PO CZĘŚCI

Wszyscy się w Polsce cieszą z podnoszącego się poziomu demokracji i słusznie, gdyż demokracja to rzecz piękna, nawet wtedy, gdy jakby jeszcze nie całkowita, lecz tylko częściowa. Ale - jeśli już mamy dążyć do pełni - trzeba coraz częściej korzystać z rządzących nią mechanizmów, do których bez wątpienia należy ujawnianie dziejących się w życiu społecznym rzeczy brzydkich, a niesmacznych. I to właśnie jest powinnością dziennikarzy, którzy w ten sposób nie tylko z demokracji korzystają (choć przy tych honorariach, za które dziś się pisze, trudno mówić tu o korzyściach materialnych - tyle, że i satysfakcja z pracy nie jest bez znaczenia: wiem coś o tym, gdyż całe lata pracowałem za darmo tylko po to, by cieszyć się z wolności wypowiedzi), ale i próbują jej obszar poszerzyć.

"PÓLKOWNICY"

Wszyscy, oczywiście, znają sprawę "półkowników", czyli filmów, które jeszcze nie tak dawno zalegały półki magazynów naszych krajowych wytwórni, gdyż nie było dla nich z powodu szaleństw cenzury miejsca na ekranach. Wszyscy też zgadzają się na ogół z tym, że jest to praktyka brzydka i gorsząca. Nie chodzi nawet o to, czy były to filmy zawsze dobre i godne upowszechniania: ale o tym powinna, rzecz jasna, decydować w pierwszym rzędzie publiczność - skoro już są wyprodukowane, należy je poddać ocenie społeczeństwa. Ono, gdy film się spodoba, zrobi autorowi i wytwórcy kasę, gdy nie, film zejdzie z ekranu. Ale to jeszcze nie musi stanowić o jego ostatecznej klęsce: nie wszystkie filmy odrzucane przez publiczność muszą być złe - i tu wkracza krytyka artystyczna, która taki niekaszowy film może wysoko ocenić, a tym samym uratować jego żywot dla publiczności wybranej, gustującej raczej w

eksperymentach czy utworach "trudnych" niż w rozgrywkach karateków lub walce Rambo contra Rocki (to byłby film!).

TEGO SIĘ NIKT NIE SPODZIEWAŁ

Piszę o tych "półkownikach" dlatego, że pojawili się nowi, i to w miejscu najmniej spodziewanym. Na półki magazynów zaczynają wędrować materiały przygotowywane dla RWE, czyli popularnej "wolnej" słuchanej przez całą Polskę. Myślałem na początku, gdy się o tym dowiedziałem, że chodzi o jakieś prowokacyjne materiały przygotowywane przez komunistów - na przykład wywiad Urbana z Jaruzelskim o planach obalenia "Solidarności" przez rozsądzenie jej od wewnątrz. Ale nie, nie o to chodzi. Jak się dowiaduję - spadają materiały, które nie do końca pasują do linii Komitetu Obywatelskiego kierowanego przez Największego Przewodniczącego. Spada na przykład wywiad z Marianem Jurczykiem. Spadł na przykład - i to już dawno, w czasie ubiegłorocznych strajków, wywiad z Frasyniukiem, który nie odpowiadał antykonfrontacyjnej linii, jaką przybrała rozgłośnia.

Cóż - każdy powie, że RWE, podobnie jak inna tego typu instytucja, ma prawo własnego wyboru materiałów i ma prawo nie puszczać w eter tego, co do "linii" rozgłośni nie pasuje. W zasadzie tak - jak pisał swego czasu Jacek Fedorowicz. Ale tylko w zasadzie. Któż bowiem i w którym imieniu określa "linię" tego radia? Nie jest to rozgłośnia rządowa - jak np. RFI, BBC, czy Głos Ameryki. Jest to rozgłośnia utrzymywana z funduszy społeczeństwa amerykańskiego i mająca być, jak to swego czasu słusznie podkreślał Jan Nowak, jej pierwszy dyrektor, głosem Wolnej Polski. I oto teraz znalazło się paru ludzi - w

samym zespole i w kraju (tak, w kraju, gdyż stamtąd też potrafią docierać sugestie - tak to delikatnie nazwijmy - na temat tego, co iść powinno, a co nie): przy czym wiadomo skądinąd, że osoby występujące z owymi "sugestiami" z kraju nie należą ani do Grupy Roboczej, ani do Solidarności Walczącej lecz akurat - cóż za dziwny zbieg okoliczności - do osób z kręgu Komitetu Obywatelskiego. RWE - podobnie jak "Gazeta Wyborcza", która miała być "dziennikiem opozycji" - głosy inaczej myślących niż otoczenie Ołbrzymiego Przewodniczącego spycha na margines. Nie - nikt nie powie przecież, że tych głosów w ogóle nie ma, tak daleko jeszcze nie zaszliśmy. Owszem - znajdzie się je w specjalnych "kącikach" zarezerwowanych dla zjawisk marginalnych, lecz nie tak marginalnych, by je na obecnym etapie można było pokryć całkowitym milczeniem. Nie ma tu, oczywiście, kącika ruchu feministycznego, ale to tylko dlatego, że wszystkie dwie działaczki tego frontu nie mają wciąż żadnej siły przebicia. Brak też głosów zwolenników odzywiania się sianem - z tej samej przyczyny. Ale wypowiedzi Słowika czy Kropiwnickiego albo Gwiazdy i Rulewskiego nie dość, że przytaczane są w sposób urągający przyzwoitości, nadto jeszcze zawsze niemal w otoczeniu materiałów, które ich wypowiedzi - czasem w zgoła niewyszukany sposób - ośmieszają.

PRZYWŁASZCZENIE MEDIÓW

Można i tak. Lekcja demokracji jest lekcją trudną i wymaga talentów, których widać zbyt wiele nie mamy. Nadzieja w tym, że się dorobimy. Póki to jednak nie nastąpi, byłoby rzeczą słuszną dawanie różnym poglądom jeśli już nie tej samej ilości miejsca, to przynaj-

mniej tyle, by nie wyglądało to na działania monopolistyczne i utracające. Bez wątpienia Komitet Obywatelski jest teraz "na fali" i tym samym ludziom z jego kręgu należy się większa ilość miejsca. Ale też i inni, którzy się w formule KO nie mieszczą, a którzy w końcu też coś w ciągu obecnej sytuacji oraz krytyki i prezentacji swych poglądów. Nie może być tak, by - przy obecnej szczupłości środków - jedna grupa opozycyjna przywłaszczała sobie wszystkie media: zarówno te krajowe, jak zagraniczne, zwłaszcza zaś RWE.

SŁUSZNY KURS, METODY NIE ZAWSZE

"Kurs na porozumienie" i na wolne rozszerzanie zakresu wolności jest w moim przekonaniu kursem słusznym, lecz nie powinien posługiwać się metodami niegodnymi. Ja wiem, że polityka to rzecz brudna i rozgrywająca się wedle twardych reguł. Ale wydaje mi się, że reguły demokratyczne są wystarczająco twarde - nie trzeba chyba ich dodatkowo umacniać, tym bardziej że takie umacnianie pachnie dość brzydko. Zamykanie ludziom twarzy w imię posiadanej rzekomo recepty na nieomylność i ogólną szczęśliwość narodową jakoś nie przemawia mi do wyobraźni, ale, prawdę powiedziawszy, moja wyobraźnia polityczna jest dość uboga, czego się zresztą bardzo wstydę. Nie wiem czy będzie mi to przez moźnych tego świata wybaczone, lecz, prawdę mówiąc, niezbyt się tym przejmuję.

Przejmuję się natomiast tym, że grupa opozycyjna, która obecnie doszła do głosu silniej niż ich koledzy, zaczyna tamtych "wycinać" w sposób jako żywo przypominający metody, przeciw którym ona sam niedawno ostro - i słusznie - protestowała.

CZAS SPRAWDZIANU

Czas, który nastał, jest czasem sprawdzianu nie tylko skuteczności działania politycznego, lecz także czystości metod. Nawet biorąc pod uwagę

specyfikę polskich doświadczeń - a nie są one w końcu aż tak bardzo specyficzne, jak się nam wydaje - nie można tym usprawiedliwiać odchodzenie od zasad, o które jeszcze nie tak dawno się walczyło. Grozi to choćby tym, że pod znakiem zapytania postawione zostaną intencje, w imię których jakoby się owych manipulacji dokonuje. Gdy się bowiem czyta wypowiedzi prominentów KO sprzed nie tak znów wielu lat, a nawet miesięcy, wydawać by się mogło, że oskarżają sami siebie z dnia dzisiejszego. Rzecz chyba godna refleksji.

Nie jestem zwolennikiem jedności opozycji - przeciwnie: podziwiam w niej się rysujące uważam za pożyteczne i stanowiące szansę dla kraju. Społeczeństwo winno mieć w czym wybierać. By jednak móc podjąć jakiegokolwiek decyzje wyborcze, musi też być obiektywnie i rzeczowo informowane o różnych programach. Tak jednak nie jest. To, że inne niż KO grupy opozycyjne dysponują swymi własnymi - na ogół podziemnymi - środkami komunikacji, wcale nie stawia ich na równych prawach z tymi, którzy zagarniają czy dominują media o wielkich nakładach - takie właśnie jak "Gazeta Wyborcza" czy RWE. A już bardzo niedobrze się dzieje, gdy wobec wypowiedzi ludzi, którzy nie są zwolennikami linii Wałęsy, stosuje się cenzurę. Leżący w archiwach radiowych w Monachium "półkownicy" nie najlepiej świadczą o ludziach, którzy decydują się na utajnienie przed społeczeństwem

głosów ludzi, którzy - choć może nie mają racji, ale o tym nie da się odgórnie zadecydować - zachowują postawę krytyczną. Nawet jeśli racji nie mają, taka krytyka jest po prostu niezbędna jako punkt odniesienia podejmowanych decyzji politycznych, jako kontrola nad tymi, którzy te decyzje podejmują. Nie sądzę, by społeczeństwo polskie było pozbawione politycznego rozumu i by w związku z tym trzeba było je wyręczać w decydowaniu o tym, które programy są dla niego lepsze, a które gorsze. Teza, że społeczeństwo "nie dorosło do demokracji" i że istnieją ludzie, którzy lepiej wiedzą czego mu potrzeba, leży u podstaw ideologii komunistycznej - tę lekcję już przerabialiśmy. Czy konieczna jest jej powtórka?

LESZEK SZARUGA

OD REDAKCJI:

W Tygodniku Powszechnym ukazał się ostatnio bardzo interesujący wywiad z obecnym dyrektorem Sekcji Polskiej Radia Wolna Europa p. Łatyńskim. Mówi on tam m.in. o powodach "złagodzenia" linii radiostacji oraz o powodach takiej polityki programowej. W wywiadzie tym Łatyński zapowiada rychły swój wyjazd służbowy do kraju, co zresztą sprawdziło się całkowicie, bowiem on sam i jego ekipa towarzyszyli prezydentowi Bushowi jako reporterzy.

Śródtytuły pochodzą od redakcji.

SAMO ŻYCIE

Rozjątrzenie przedwyborcze okazało się małą pestką w porównaniu z historyczną dyskusją o ochronie poczętego życia. Tą pestką o spornych rozmiarach usiłuje się zadławić społeczeństwo ku uciesze telewizyjnych, prasowych i wiecowych manipulatorów. Odkąd tak zwani licencjonowani katolicy z Polskiego Związku Katolicko-Społecznego zgłosili do Sejmu projekt zakazu dokonywania zabiegów przerywania ciąży pod groźbą kary trzyletniego więzienia (!) - na ulice większych miast wyszły pochody żałobne fundamentalistów (transparent "Mamo nie zabijaj mnie!") i grupy samoobrony cywilnej złożone głównie z kobiet wyzwolonych, traktujących skrobaną jako ideologię i protestujących "przeciw Ciemnogrodo-

wi". Telewizja przeprowadziła dwie wielogodzinne dysputy, rekrutujące do późnych godzin nocnych dyskutantów wśród filozofów-amatorów i zawodowych piniaczy. Sufrażystki i ginekologdy dowodzeni przez panią Chruszczow (nazwisko autentyczne) powoływali się na prawa człowieka bezlitośnie tłamszone przez Kościół; bronili antykoncepcji przedstawiając ją w kategoriach przykrojonej, ale obywatelskiej jednak tradycji. Po drugiej stronie wystąpiły młode matki-Polki sławiące uroki katolickiej rodziny, która nie tylko sama rozrasta się uśmiechnięta i szczęśliwa, ale gotowa powiększyć się o każde cudze porzucone dziecko. Obiektom tym wtórował ksiądz Stanisław, oskarżając obóz pani Chruszczow o

zapędy totalitarne, o myślenie w duchu hitlerowskich obozów zagłady. Na takie dictum kobietom wyzwolonym zrobiło się przykro; wesoła aktywność ogarnęła natomiast niektórych funkcjonariuszy aparatu władzy.

Co za frajda przed wyborami! Już podczas wstępnej dyskusji nad projektem ustawy udało się skłócić posłów do tego stopnia, że omal nie doszło do rękoczynów. W dzienniku telewizyjnym pokazano nam kraty więzienne jako znak nadchodzącej kontrreformacji (kraty te zastępowano w latach 1982-1985 trelami słowików i obrazami narodowej sielanki). Dziennikarz partyjnej gazety, wrażliwy aż do bólu na wszystkie przejawy dyskryminacji nawoływał do stworzenia Obywatels-

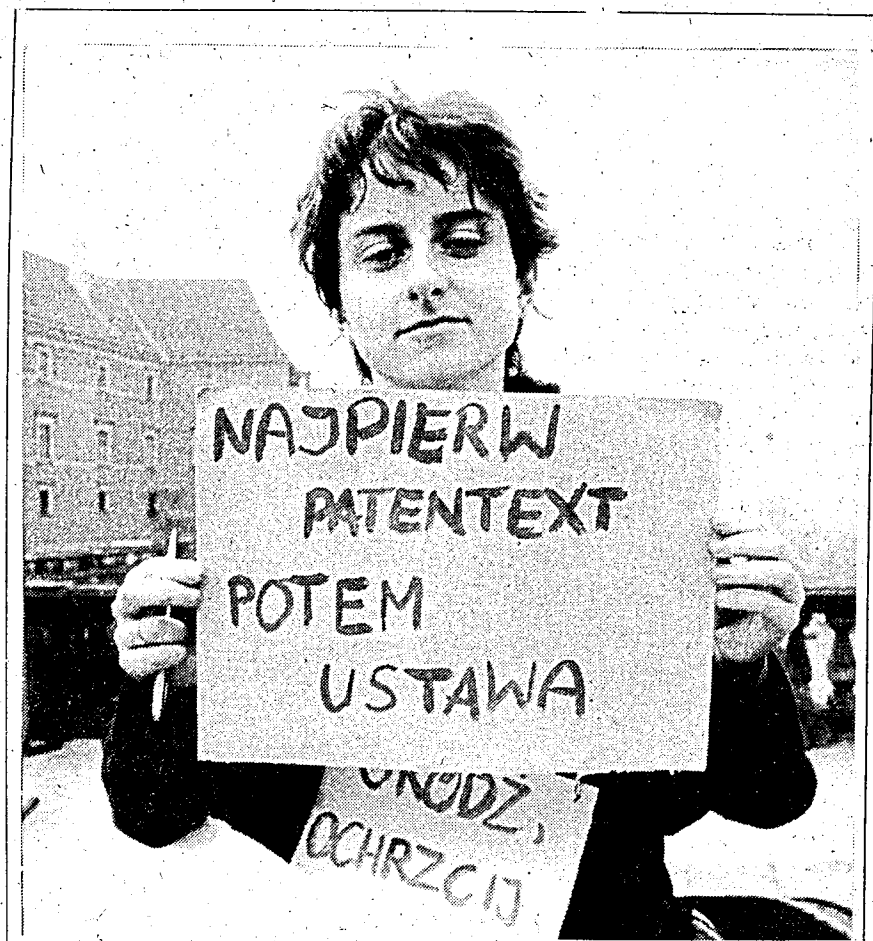
Wrocław: Festiwal Sztuki Obecnej, czerwiec 1989. Happening Pomarańczowej Alternatywy.

Foto: Mirage

kiego Sojuszu Postępu Społecznego w imię walki "ze wszystkimi naruszeniami praw człowieka, walki o tolerancję i poszanowanie godności osobistej". Zaś krasnoludki rozlepiły w całej Warszawie "falszywkę" - ulotkę naby solidarnościową opowiadającą się za represyjną ustawą. Słowem: pożar, pożar, coś nareszcie dzieje się - jak śpiewali w kabarecie zasłużeni strażacy.

Nasza szopa narodowa bierze się z ubogiej alternatywy. W ważnych sprawach społecznych - aborcja naprawdę do nich należy - mniej kierujemy się refleksją i rzeczywistą odpowiedzialnością niż wygodnym instynktem stadnym. W dzisiejszej Polsce istnieją zasadniczo dwa rodzaje wygodnictwa. Pierwszym z nich jest dewocja, o której źle urodzony poeta dawno już powiedział, że więcej w niej święconej wody niż zwykłego mydła. Dewot dąży do rozwiązań najprostszych, jeśli tylko mają jakiś związek z doktryną. Przez szacunek dla boskich przykazań wzywa Boga na daremno, a nieraz zabija bliźniego swego; jest permanentnie oburzony na świat i nazywa swoje oburzenie świętym. Po drugiej stronie mamy "wielce postępowych i nowoczesnych" Młodziaków, bohaterów "Ferdynandów" napisanej przed pół wiekiem przez Gombrowicza. Dotrwał do dzisiejszych czasów Młodziak "ten Europejczyk, inżynier i uświadomiony urbanista, który kształcił się w Paryżu i stamtąd przywiózł dryg europejski (...), pozbawiony przesądów czerstwy pacyfista i wielbiciel naukowej organizacji pracy, z anegdotami naukowymi oraz dowcipami z kabaretów", Młodziak, który wczoraj czytając "Cyrulika Warszawskiego", a dziś redagując "Politykę" zachłystuje się Boyem-Zeleńskim, wielbi go, że opisał "Pieńko kobiet" i wykpiwał "frazesy o dostojeństwie macierzyństwa".

Przetwała, a nawet rozwinęła się Młodziakowa, którą pamiętamy jak w "Ferdynandach" - "w imię świętej naturalności i prostoty, w imię racjonalnej higieny porannej (...)" zбочzyła na chwilę z podniesionym czołem do closetu wáter, i zniknęła tam świadomie, mądrze, kulturalnie i inteligentnie, jak kobieta która wie, że należy się wstydić funkcji naturalnej. Wyszła stamtąd dumniejsza niż weszła (...) coraz bardziej kulturalna dzierżąc wysoko sztandar postępu".

Powtarza się demonstracyjny model prowadzenia dyskusji - na wzór krajów zachodnich o życiu poczętym. Dotyczy technicznych problemów, a nie moralnych aspektów zagadnienia. Warszawska demonstrantka domaga się wprowadzenia polskich środków antykoncepcyjnych przed ogłoszeniem ustawy. [Foto: Dementi.]

Tym sztandarem postępu dla Młodziakowej czy Młodziakówny jest dziś modne w Ameryce zawołanie "My body - my choice", a w Warszawie hasło "Mój brzuch należy do mnie".

MĄDROŚĆ DOMINIKANINA

Zadna z tych nawykowych postaw nie jest w stanie dotrzeć do problemu. Fanatyki, który egzorcyzmuje szatan na bezdrożach polskiej biedy, który odrzuca mądre zdanie dominikanina Jacka Salija wskazującego, że ze społeczeństwem poranionym trzeba się obchodzić równie delikatnie jak z poranionym człowiekiem, nawet jeśli on z własnej winy znalazł się w nieszczęsnej sytuacji

- fanatyki ów w imię obrony poczętego życia chciałby zniszczyć życie społeczne. Rzecznicy postępu zaś, owi, wyemancypowani Młodziakowie nie są zdolni wyjść ponad poziom globulek i podręczników wychowania seksualnego. Wydaje im się, że moralne jest to, co dla człowieka dostępne i dogodne; uważa ją, że dobra technologia zastąpi metafizykę.

Zdziwiliby się słysząc, że najgłębsza istota sporu nie dotyczy prawa karnego ani medycyny, lecz refleksji nad bytem. We współczesnej cywilizacji niestety życie stało się produktem. Ale tajemnica narodzin i śmierci mimo wszystko pozostała nienaruszona. Technologia może metafizykę zubożyć, nie może jej zastąpić.

RAFAŁ MARSZAŁEK

BIAŁE PLAMY

Rozsądek przyszedł za późno, w związku z tym traci na wiarygodności.

Niedawno zmarły, poprzedni szef partii Kadar w wywiadzie dla gazety "Nagyroszag" zaskoczył wszystkich stwierdzeniem, iż "nigdy nie uważał Imre Nagy, przywódcy powstania w 1956 r. za kontrrewolucjonistę". Przeciwnie, uważał go "zawsze za uczciwego człowieka i zdolnego komunistę".

Był to cyniczny zwrot starego 77-letniego wówczas komunisty, który w maju 1988 r. po przeszło 30 latach przywództwa partyjnego przekazał władzę w ręce Karoly Grosza, a tuż przed śmiercią został ostatecznie pozbawiony wszystkich stanowisk politycznych, łącznie ze specjalnie utworzonym dla niego stołkiem prezydenta partii.

Zawsze jednak, przez dziesiątki lat, tenże Kadar twardo obstawał przy tym historycznym kłamstwie, że "był to kontrrewolucyjny pucz". Sam zresztą brał czynny udział w tłumaczeniu powstania narodowego. Następujące po nim masowe represje, których ofiarą padł także Nagy, są nierozdzielnie związane z jego nazwiskiem.

Węgry z niecierpliwością czekali na 31 rocznicę stracenia przez węgiers-

kich komunistów premiera Imrego Nagy, na uroczystości pogrzebowe i co za tym idzie na rewizję historii.

W lecie 1956 r. system sowiecki w Europie Wschodniej zaczął fermentować. Zarówno w Polsce jak i na Węgrzech powstawały wahania dotyczące absolutnego panowania Moskwy.

Znienawidzony szef partii Rakocsy zwany "małym Stalinem węgierskim" został utracony przez skłonny do reform Imre Nagy. Kiedy wyszedł z cienia, liczył 60 lat. Jako premier stał się symbolem zmian prowadzących do poprawy drogą pokojową.

Kadar będąc sam ofiarą despotycznych rządów Rakocsy'ego popierał początkowo Nagy i ostrzegał Rosjan przed interwencją. Kiedy jednak Nagy po wybuchu powstania ogłosił neutralność Węgier i koniec rządów jednopartyjnych, Kadar szybko zmienił kurs zwracając się w kierunku Związku Sowieckiego.

Wspólnie z Ferencem Munnickem Kadar utworzył w Szolnok "Robotniczo-Chłopski Rząd", którego jedynym celem, zresztą dawno zdecydowanym, było zadanie ostatecznego ciosu powstaniu narodowemu przez armię sowiecką. Zwrócił się on o "braterską pomoc".

Krwawe walki między powstańcami a agresorem spowodowały według oficjalnych danych śmierć 2700 osób, 20 tys. rannych i około 200 tys. Węgrów uciekło za granicę. Dziesiątki tysięcy zniknęło w więzieniach i obozach.

Historia stłumienia powstania jest także historią zdrady. To Kadar przyrzekł Imre Nagy, który schronił się w ambasadzie Jugosławii, bezpieczeństwo osobiste. Po wyjściu został Nagy wraz ze swoimi sojusznikami aresztowany przez wojska sowieckie i 16 czerwca 1958 r. w tajnym procesie skazany i powieszony przez Węgrów. Pochowany został na skraju jednego z cmentarzy w Budapeszcie.

Powstanie w Budapeszcie

Aresztowanie Nagy przez sowieckiego oficera.

Kadar przez wiele długich lat nosił w sobie poczucie zdrady własnego towarzysza, która zaprowadziła go na szubienicę.

Ten sam Kadar przez wiele lat odsuwał się jednak stopniowo od systemu Rakocsy'ego i wzorca sowieckiego. Doprowadził on Węgry do czołówki reform w komunistycznym bloku wschodnim.

Jednak wszystkie próby, które czyniono, by wymazać z pamięci Węgrów nazwiska zdradzonych nie powiodły się, zadbała o to węgierska opozycja, która ustawicznie domagała się nowej oceny wydarzeń z 1956 r.

W styczniu w tym roku członek Biura Politycznego Imre Pozsgay oficjalnie po raz pierwszy przerwał milczenie partii i wypowiedział słowa "powstanie narodowe". Wywołał tym gwałtowną krytykę. Czyżby Pozsgay sprowokował dyskusję na temat 1956 r., aby wysadzić starą gwardię z siodła? Obie strony wiedzą, iż brak nowej oceny tych wydarzeń od lat stawia pod znakiem zapytania wiarygodność partii.

Pozsgay zdecydował się na kurs reform i znalazł sprzymierzeńców. Soltan Izabo napisał dokładnie w rządowej gazecie "Magyar Hirlap": Domagamy się rehabilitacji niewinnych ofiar represji i rekompensaty w stosownej formie. Dla nas ci, którzy polegali po obu stronach barykady są ofiarami tej samej narodowej tragedii".

Przewodniczący parlamentu wypowiedział się w wywiadzie telewizyjnym we Włoszech za pełną rehabilitacją Imre Nagy. Przejście do demokracji i pluralizmu musi rozpocząć się od eliminacji białych plam "czasy półprawdy" już minęły.

Jest pytaniem, czy partia będzie w stanie na stałe - bądź czy będzie chciała - pozostać na tej radykalnej drodze - pozostawia wątpliwości, że jest on gotów nie zmniejszać wymagań. "Mam nadzieję, że partia może się zmienić" powiedział dla radia Wolna Europa. Samo przyznanie się było już dla komunisty prowokacją. Mówiąc na marginesie, jest ona zdania "że rozłam w partii nie będzie tragiczny w skutkach".

Na jednym z posiedzeń KC postanowiono, iż jeszcze przed uroczystym

pogrzebem Imre Nagy i jego towarzyszy poda się do publicznej wiadomości, że proces rzekomych zdrajców zostanie poddany nowej ocenie. Powiedziano, iż był to proces oraz wyrok śmierci na człowieka o tych samych poglądach, w związku z czym był "nielegalny".

Uroczystej rehabilitacji tego anty-sowieckiego powstania z 1956 r. i jego ofiar nie stoi już nic na przeszkodzie.

Państwowa uroczystość złożenia prochów Nagy i jego towarzyszy na budapeszteńskim placu Bohaterów ściągnęła tysiące gości, także z zagranicy. Stojący w pobliskim parku pomnik Lenina został usunięty pod pozorem renowacji.

Już przed dwoma miesiącami eks-humowano zwłoki Nagy i wspólnie z nim zamordowanych 4 towarzyszy z porośniętego chwastami i krzakami kąta cmentarza i przeniesiono je na cmentarz Centralny.

W swoim ostatnim słowie przed sądem Imre Nagy powiedział: "Jestem przekonany, że historia oceni moich morderców. W jednym przypadku czułbym wstyd, gdyby moja rehabilitacja została dokonana przez tych samych ludzi, którzy mnie zamordowali".

Chociaż to zostało mu oszczędzone.

Tłum. S.CECH

Der Spiegel

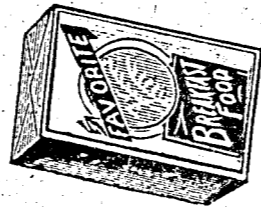
Dotychczasowy grób Nagy

Kadar

EMBARGO

Do 31 lipca trwa ogłoszone przez LOT embargo na towary do Polski (w tym paczki)

"Znowu mamy demokrację i gołe haki" - tak to komentują w Warszawie. "Demokracja jeszcze nie zorganizowana, za to głód świetnie zorganizowany, tak jak to było w 80 roku" twierdzą inni, uganiając się za wszystkim po sklepach nie wyłączając soli. Odziwo na bazarach też jakby towaru mniej. Atmosfera jak w oblężonej twierdzy. W stolicy mówi się wprost, że zaraz po objęciu władzy przez Jaruzelskiego zostaną poczynione kroki w celu wymiany pieniędzy. Optymiści mówią o wymienialności złotych, pesymiści o dewaluacji. Wszystko to na razie tkwi w sferze plotek. Jednak nasuwają się nieuchronnie analogie do lat osiemdziesiątych, kiedy to decyzją wyżej tu wymienionego Jaruzelskiego zachomikowano całą żywność nie dopuszczając jej do sklepów. Magazyny natomiast były pełne. Magazyny dworcowe, w portach morskich, na lotniskach. Ludzie mówią: "Jak nie po dobroci, to głodem zrobią Jaruzelskiego prezydentem". Koleżanka z Polski dodaje: "Tylko nie wysyłaj mi paczki, tylko dolary, bo jest EMBARGO".

- Jak to EMBARGO? Aż podsakują na krześle. Paczki przecież idą z Toronto.

- Nie wierzysz? To sprawdź sobie sama.

PACZKI PRZYJĄĆ NIE MOGĘ

Na potwierdzenie tej dziwnej plotki nie trzeba czekać. Nasza czytelniczka (i dobrodziejka) oświadcza w niedzielę, że znana z solidności, acz nie ogłaszająca się u nas, firma Kryspol nie przyjęła od niej paczki lotniczej z żywnością do Polski, tłumacząc, że jest embargo do 31 lipca i że w tym terminie nie może zagwarantować dostawy.

Potwierdza się najwyraźniej teza o oblężonej twierdzy. Z drugiej strony jednak z innych firm paczki idą i jak ich właściciele twierdzą - dochodzą. Wiem o tym, ponieważ zaraz zabrałam się za obdzwanianie punktów odbiorów paczek, których ogłoszenia są w ECHU.

INNymi KANAŁAMI

Zaczynam od potentata i dzwonię do POLIMEXU. Już na wstępie Polimex potwierdza rzekomą plotkę o embargo. Otrzymuję też pierwsze wyjaśnienia. Dowiaduję się, że w ostatnich miesiącach zrobiło się ciasno na Okęciu w Warszawie i zaczęły się kłopoty z wysyłaniem przesyłek liniami pasażerskimi lądującymi na tym lotnisku. Magazyny zaczęły pękać w szwach. Od niedawna podobne kłopoty pojawiły się na innych lotniskach. Linie lotnicze otrzymały telegram, że LOT nie będzie przyjmował przesyłek od przewoźników na lotniskach z wyjątkiem lekarstw, zwłok, gazet, przesyłek wartościowych, tranzytowych i poczty dyplomatycznej.

Jak sobie rodzicie w tej sytuacji, czy wstrzymujecie przyjmowanie paczek? Polimex przyznaje, że zmuszony jest do wysyłania przesyłek lotniczych liniami zachodnimi do krajów europejskich, a stamtąd promami lub innym środkiem transportu do Polski. Paczki muszą być oczywiście natychmiast odebrane ze względu na państwowe problemy z magazynami. Droga ta nie wydłuża w sposób znaczący terminu dostawy, jest natomiast dla firmy niewątpliwie bardzo kosztowna.

Wniosek z tej rozmowy jest jasny. EMBARGO wprawdzie jest, twierdza jest jakby oblężona, ale coś tam innymi kanałami przeciska się do kraju. Z tego wynika, jest mniej szczelne niż

mogłoby to wynikać z jego politycznego charakteru. Wygląda na to, że mamy do czynienia albo z autentycznym wąskim gardłem na lotniskach z powodów przestrzennych, organizacyjnych lub ludzkich (niektórzy mówią o włoskich strajkach), albo z zalewem towarami z importu, albo używaniem magazynów na chomikowanie żywności (patrz rok 80), albo po prostu z walką konkurencyjną firm przewozowych. Konkretnie, między użytkownikami magazynów na lotniskach LOT - monopolistą w tej dziedzinie a liniami pasażerskimi z Zachodu.

Korzyści politycznych dla reżymu z burczenia w brzuchu i chaosu też nie można wykluczyć, zwłaszcza, gdy raptem po ogłoszeniu prezydentury posypią się paczki, pieniądze i pożyczki z Zachodu, przyzwoleń na politykowanie ze Wschodu, pomoc ekologiczna z Północy i możliwości wyjazdu na Południe.

MONOPOL DYKTUJE

Dzwonimy do następnej firmy, żeby owe domysły uściślić. Szefowa WISŁY pani Kaluza potwierdza również informację o embargo, z tym jednak, że jako stały klient Hartwiga i LOTu, jak twierdzi, nie odczuwa go prawie wcale. Czartery lotowskie z Toronto wprawdzie paczek nie zabierają, ale można je załadować w odpowiednich ilościach na samoloty LOT z Montrealu. Pani Kaluza wyjaśnia swoją politykę firmową - wprawdzie inne linie lotnicze dawały korzystniejsze ceny na cargo, ale nie gwarantowały kontroli nad magazynami na lotniskach. Kłopoty tych linii mogły się wziąć także i stąd, że pieniądze za przewóz towarów nie szły do kieszeni PRL, lecz "szły do szkatułek obcych krajów".

Z powyższej wypowiedzi wnioskuję, że wobec rzeczywistej ciastnoty na lotniskach, PRL próbuje wygrać konkurencję korzystając z praw monopolisty magazyniera.

Pani Kaluza zastrzega, że nie obiecuje dostawy natychmiastowej, ale że oferuje swoim klientom terminy od 7 dni do miesiąca (dla paczki lotniczej, morskiej od 6 tygodni do 3 miesięcy).

Klient ma tanio, może wysłać żywność, ale nie za szybko. Może również skorzystać z serwisu w Polsce. Może paczki żywnościowe montowane są na miejscu i dostarczane przez lokalnych rozwozicieli w centralnej Polsce. Czas dostawy to 3 tygodni. Taki serwis mają oczywiście i inne firmy. Aby obalić całkowicie tezę o oblężonej twierdzy, trzeba by w Polsce sprawdzić jak w ostatnich tygodniach to wszystko działa i jak zadziała za dwa tygodnie, gdy wyczerpią się zapasy dostarczane drogą lotniczą. Na razie na słowo można przyjąć, że wszystko jest w porządku. Jedno jest pewne, porty morskie, punkty graniczne nie blokują żywności do kraju. Jeśli dana firma ma dobrą obsługę w kraju, to tymi drogami paczka powinna dojść w zbliżonym terminie. I jeszcze jedno. EMBARGO dostały wszystkie linie oprócz LOTu. Kto ma monopol ten ma "wadze".

MOŻNA MORSKĄ!

Następny telefon SAVE-O-WAY. Zyczliwa światu pani Teresa Mierkiewicz wcale nie zaprzecza, że EMBARGO jest. Twierdzi jednak, że można je łatwo ominąć. Podobnie jak Polimex korzysta z kombinowanej drogi - z za-

chodnich linii lotniczych (których tu nie wymienimy z nazwy, aby nie sprowadzić nań jakichś nie przewidzianych ciosów). Firma doradza klientom wysyłanie paczek morskich w tych warunkach, tańszych, z dostawą, jak twierdzi 3-4 tygodni. To też sposób na ominięcie EMBARGO lotniczego. Tą czy inną drogą można wysłać tylko artykuły sypkie i konserwy.

TELEGRAM SIĘ MATERIALIZUJE

Mogłabym jeszcze dalej dzwonić po "paczkarniach" i straszyć. Ale myślę, że wystarczy. Każdy ma w końcu swoją ulubioną i na miejscu może uzyskać informację jak najsprawniej, najszybciej wysłać do rodziny "papu". Nasz obowiązek poinformowania Czytelnika o osobliwej sytuacji spełniony. Wystarczy, że powiemy, że telegram o EMBARGO miało otrzymać ponad 20 przewoźników lotniczych (czyżby tak wiele już linii latało do Polski)?

Bylibyśmy dyletantami gdybyśmy nie dorwali źródła informacji o mitycznym zakazie.

Jaki teleks jest, każdy widzi (u dołu). Jest trochę pourwany, uzupełniony ręcznie i niezbyt czytelny. Otwiera go lista przewoźników zakamuflowanych skrótach w pierwszych trzech linijkach. Udaje mi się odczytać (domyślić?) firmy Lufthansa i Finair.

Proszę przyjąć do wiadomości, mówi teleks, że LOT wprowadził natychmiastowe i całkowite EMBARGO na towary do Polski każdego pochodzenia do 31 lipca 1989. Wyjątek stanowią tu.... I tutaj czytamy owe wyjątki poznane już w poprzednich rozmowach.

wach. Przypomina się stara makabryczna anegdota o prochach bogatego wujka z Ameryki używanych przez krewnych opacznie jako przyprawy do zupy. Wujek teraz jak znalazł! Teleks podpisał tajemniczy "Pocztarek" z PRL.

CO NA TO LOT

Pozostaje ostatni akord. Zadzwoń do dyrekcji LOTu w Montrealu. Sprawdzić, czy to nie fałszywka, zapytać wprost o co chodzi i czemuż to kranów tak głodem morzą. Dyrektor kanadyjskiego oddziału LOT pan Zwierzynski potwierdza wiarygodność teleksu. Podpisany pod nim "Pocztarek" to również postać realna z działu towarowego LOTu w Warszawie. No więc dlaczego EMBARGO? Czy LOT bierze udział w oblężeniu twierdzy? Zwierzynski tłumaczy, że powody są bardziej prozaiczne. LOT nie jest w stanie "przerobić" ruchu towarowego. Rzeczywiście są pełne magazyny na Okęciu. Wynajęto już jakieś hale we Włochach pod Warszawą, namioty, ale aby to funkcjonowało trzeba by dobrego dojazdu, prądu, wody, telefonów itp. Jak to określa, budowa Okęcia 2 (głównie jeszcze dla ruchu pasażerskiego) o to się także "potknęła". Skąd nagle taki tłok w środku lata? Otrzymuję odpowiedź, że przewozy pasażerskie linii zwiększyły się o 43%, a towarowe o 87%. Skąd nagle taki wzrost? Zdaniem dyrektora, rozpoczęły się dostawy towarów, części i surowców do produkcji w nowo powstających firmach. Import z Zachodu i Dalekiego Wschodu np. z Singapuru i Tajlandii. Wszystko to zalega magazyny na lotnisku. Do rozładowania ich zapę-

Dokończenie na str. 36

ARNFRAY FBURFRAY FRAFRAY LHRFRAY BKKFRAY BKKSEAY SINFAAY JFKFRAY
LAXFYAY SEAFYAY YYZFRAY YYZFFAY YMXFSAY YMXFRAY SPLFRAY CDGFAAY
BRUFRAY DUSFSAY MANFRAY HELFSAY
.HELFRAY 121110
REF WAWTOAY 111325
OLL TLX RCVD FROM WAWHTLD 111406
LS BE INFORMED THAT LOT IS INTRODUCING IMMEDIATELY TOTAL
EMBARGO ON CARGO TO POLAND FM ALL ORIGINS TILL
31 JULY 89 STP
EXCEPTIONS DIPLOMATIC MAIL. MEDICINES. HUMAN REMAINS.
NEWSPAPERS. VALUABLE CARGO. CARGO IN TRANSIT STP
FURTHER INFO DIFFXLD OR DIFFTLO-MR. POCZTAREK STP
GDS

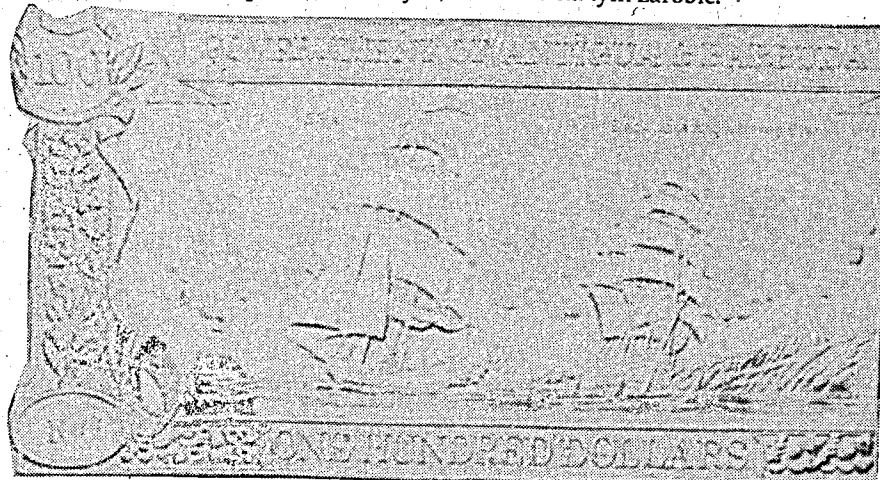
ZŁOTE KONTO BANKOWE

Dla osób, które nie muszą swego złota ani widzieć ani głaskać najlepszą formą inwestowania w złoto jest otwarcie złotego konta bankowego. W tej chwili nie pamiętam, które z instytucji sprzedających złoto mają to konto, ale mój "gold trading account", bo tak to się nazywa po angielsku mam otwarty w Guardian Trust i nazywa się ono Guardian Trust's Tele Trade.

Jakie są plusy mojego Tele Trade? Przede wszystkim złote konto umożliwia mi kupowanie i sprzedawanie złota przez telefon. Jeśli człowiek jest załatany i nie starcza w dobie godzin wówczas trudno wyobrazić sobie większą wygodę niż załatwianie przelewów na koncie jadąc w drodze samochodem, robiąc coś w domu bądź w przerwie w pracy na lunch. Oprócz tego, że załatwiam sprawę przez telefon ratuję również czas nie chodząc do banku i nie stojąc w kolejce. Jeśli dokonujemy częstych operacji, wówczas złote konto jest nieocenione. Ma ono również inną wielką zaletę. W sytuacji, gdy cena złota gwałtownie idzie w górę, bądź gwałtownie spada, fluktuuje po prostu i jest niestabilna, wówczas najlepszy interes możemy zrobić realizując szybką decyzję, a więc dzwoniąc. Jeśli cena złota leci na łeb, na szyję, wówczas nawet kilka godzin różnicy może uratować nam sporo pieniędzy. Z drugiej strony możemy sporo stracić gdy znajdujemy się od naszego złota powiedzmy oddaleni o 30 km, a sytuacja wymaga decyzji już teraz. Tymczasem wiemy, że na czas, do śródmiescia przed zamknięciem banku nie dojedziemy, albo też szef za nic w świecie nie chce nas zwolnić na resztę dnia z pracy. Ponadto mając Tele Trade nie płacimy sales tax tak długo, jak długo nie zażądamy dostarczenia fizycznego złota, nie płacimy także opłaty sztabowej ani kosztów przechowania złota.

Na ostudzenie naszego zapału trzeba dodać, że nie wszystko złoto co się świeci. Otóż aby otworzyć złote konto bankowe, trzeba wpłacić mini-

mum 5000 dol. Ponadto jesteśmy związani minimalną transakcją. Np. nie mogę kupić mniej złota niż 5 uncji. Chociaż sprzedać mogę mniej - minimum 1 uncję. Za każdym razem także, gdy dokonuję transakcji przez Tele Trade, Guardian Trust pobiera odemnie minimum 25 dol. komisowego. Ale suma ta, bądź większe od większych transakcji, jest i tak o wiele niższa od podatku i różnych opłat dodatkowych,

Na początku lipca dostałem od rządu Antiguzy propozycję zakupu kolekcji 30 złoto (23 karaty)-srebrnych (999) banknotów, pierwszych w świecie prawdziwych banknotów złoto-srebrnych, przedstawiających 30 różnych scen morskich z okrętami żaglowymi z XVII i XVIII wieku. Rząd proponuje mi zakup serii 30 banknotów, nabywając jeden miesięcznie za \$53.90 z przesyłką plus 8% w Ontario podatku, co wynosi \$4.31. W sumie więc za serię 30 banknotów 100-dol. zapłacę około 1800 dol. kan. Ponadto mennica Antiguzy gwarantuje mi przepiękny album z kilkoma stronicami opisu sceny morskiej dla każdego banknotu oraz na końcu zakupu oryginalną ściśle numerowaną edycję obrazu morskiego znanego malarza marynistycznego M. Myersa wartości 275 dol. Dodatkowym atutem jest to, że pierwsze w świecie złote banknoty są legalnym środkiem płatniczym na

które płacimy inwestując w złoto fizyczne bądź papierowe.

Jednakże złote konto bankowe jest tylko dla ludzi mających nadwyżki pieniędzy w wysokości od 5 tys. w górę, a więc nie wszyscy mogą od niego zacząć.

W następnym odcinku o aspekcie jubilerskim złota i czy rzeczywiście można na tym zarobić.

Wschodnich Karaibach i obecna rzeczwiśta wartość 100-dol. banknotu wynosi 50 dol. kan. Rząd Antiguzy gwarantuje, że wypuści tylko 20 tysięcy serii 30 banknotów. Zdecydowałem się na być kilka serii, gdyż uważam, że za 15-20 lat będzie można na tym niezłe zarobić. Oczywiście za 50 czy 100 lat jeszcze lepiej. Ale mamy tutaj do czynienia wyraźnie z sytuacją długofalowej inwestycji. Oczywiście nie wszystkim tego typu inwestycja może odpowiadać. Dodam tylko, że szybkie pieniądze zdarzają się bardzo rzadko, będą o nich pisał i podzielił się swym doświadczeniem, teraz dodam tylko, że 80-90% ludzi może się wzbogacić jedynie krok po kroku, realne jest więc pogodzenie się z tym faktem, że bogaci stajemy się na ogół wolno. Chociaż jak zawsze są wyjątki i niektórym szczęściarzom, a niekiedy tegim głowom udaje się zrobić pieniądze błyskawicznie. Jeśli idzie o

Dokończenie na str. 29

POLAK NIE ZGINIE

1. PYTANIE:

Jestem stałym czytelnikiem Waszego pisma, zdecydowałem się na napisanie tego listu, ponieważ dręczą mnie sprawy "zaproszeń" - wg mnie w obecnej sytuacji jest daremne wyrzucanie pieniędzy, z których żerują ambasada i konsulaty polskie, a także biura podróży ogłaszające się, że załatwiają sprawy zaproszeń za jedyne \$40.

Czy rzeczywiście jest to potrzebne?

Przedtem zaproszenie potrzebne było, żeby złożyć dokumenty na paszport - bez zaproszenia nie można było ubiegać się o paszport.

Obecnie nasi rodacy mogą otrzymać paszporty bez tego, tylko ambasada Kanady wydaje wizę bez problemu, jeżeli jest zaproszenie - ale czy to zaproszenie musi być z klauzulą "widziano" w konsulacie generalnym w Toronto - za którą nota bene pobiera się \$25 - czy rzeczywiście interesuje to ambasadę Kanady w Warszawie - proszę o wyjaśnienie tej sprawy, bo na pewno zainteresuje to wielu naszych rodaków.

Z poważaniem
Jan Piecyk

1. ODPOWIEDZ:

Zaproszenie, czy tzw. AFFIDAVIT OF SUPPORT" można załatwić w Biurze Pomocy Socjalnej. Jest potwierdzone przez Commissionera i na tej podstawie osoba starająca się o przyjazd do Kanady uzyskuje wizę. Często pracownik konsulatu kanadyjskiego żąda dodatkowo zaświadczenia z pracy osoby zapraszającej. Affidavit of Support nie musi być potwierdzony przez konsul PRL. (Powyższe informacje uzyskałam osobiście w konsulacie kanadyjskim w Warszawie).

2. PYTANIE:

a) Jako cywil w latach 1939-1940 byłem w niewoli niemieckiej. Mam pokwitowanie na skonfiskowane pieniądze (25.000 zł).

Do kogo należałoby się zwrócić w NRF (przypuszczam przez ambasadę

NRF w Kanadzie) i jakie należałoby spełnić warunki, aby można było otrzymać odszkodowanie?

b) Podobno w I kwartale 1988 r. na łamach pisma "ECHO Tygodnik Polski" ukazał się artykuł, poruszający sprawę zaliczenia byłych żołnierzy Armii Krajowej w poczet wojsk zachodnich, jak również była poruszana sprawa przyznania byłym żołnierzom AK zamieszującym w Kanadzie - emerytury wojskowej.

Jakie trzeba spełniać warunki i do kogo należy się zwrócić aby można było, jako obywatel Kanady, otrzymać emeryturę wojskową jako byłego żołnierza Armii Krajowej.

Dziękuję łącząc słowa szacunku
A. Brodniewicz

2. ODPOWIEDZ:

a) W sprawie zwrotu skonfiskowanych pieniędzy proszę zwrócić się do konsulatu niemieckiego - 77 Admirał Rd., tel. 925-2813 do pana Heidern (nie ma dużych szans na otrzymanie zwrotu, ale może uda się Panu).

b) Radzę Panu skontaktować się z organizacją Armii Krajowej, której prezesem jest pan Krzysztof Szydłowski (tel. 653-3784), sekretarzem Pan Stanisław Milczyński - tel. 247-9603). Uzyska Pan szczegółowe informacje w jaki sposób można starać się i kto może starać się o rentę wojskową, jako byłego żołnierza AK.

* (Aby starać się o rentę wojskową kanadyjską trzeba spełnić dwa warunki: mieszkać w Kanadzie 10 lat i mieć ukończone lat 65).

U W A G A !

Biuro Pomocy Socjalnej POSZUKUJE:

Pana Bartholomeusa Mariana GRELECKIEGO urodzonego 20 lub 23 sierpnia 1918 roku prawdopodobnie w Ostrowcu;

Pana Zbigniewa BUCZEK, syna Teresy Buczek, która mieszka w Warszawie; Pana Jacka DOBROWOLSKIEGO oraz

Pana Waldemara BIAŁEK.

Osoby, które mogą udzielić jakichkolwiek informacji proszone są o skontaktowanie się w godzinach od 10:00 do 4:00.

ELŻBIETA WOLSKA
Polish Canadian
Community Services (Toronto)
2333 Dundas Str. W. Suite 408
Toronto, Ont. M6R 3A6
TEL.: (416) 533-9471

I. POLSKIE BIURO POMOCY SOCJALNEJ:

- Informacje ogólne
- Tłumaczenia i interpretacje
- Skierowania do odpowiednich urzędów kanadyjskich
- Asysta w urzędach kanadyjskich
- Legalizacja podpisów i kopii
- Pomoc w wypełnianiu druków

II. PORADNIA RODZINNA:

- Udzielanie porad rodzinom znajdującym się w stanie kryzysu
- Poradnictwo w zakresie trudności wychowawczych i szkolnych
- Poradnictwo w zakresie godzenia rodzin oraz procesu separacji
- Skierowania do specjalistów z różnych dziedzin służby zdrowia
- Pomoc pobitym żonom
- Pomoc przy kierowaniu alkoholików i narkomanów na leczenie.

III. PORADNIA PRAWNA:

- Bezpłatne wstępne porady prawne w każdą środę w godz.: 19:00 - 20:30
- Adwokaci mówiący po polsku.
- Wyłącznie po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu wizyty.

IV. TLUMACZENIE DOKUMENTÓW dla osób starających się o stały pobyt w Kanadzie.

U W A G A !

Osoby korzystające z usług naszego Biura proszone są o wykupienie rocznej karty członkowskiej Polish Canadian Community Services. Koszt członkostwa minimum \$5.00.

Wszelkie dotacje mile widziane!
OCHOTNICZY POTRZEBNI!

PORADNIA PRZEDMAŁŻEŃSKA I RODZINNA ORAZ TELEFON ZAUFANIA W SCARBOROUGH

Parafia Matki Boskiej Królowej Polski w Scarborough gościła niedawno Ojca dr Karola Meissnera z zakonu św. Benedykta - zakonnika i lekarza jednocześnie, zaangażowanego w duszpasterstwie rodzin w Polsce. Z jego to ust zgrupowani w Betanii (domu parafialnym) na spotkaniu Rodziny Rodzin usłyszeli słowa: "Chciałbym zwrócić uwagę na to co jest przedmiotem jakiejś szczególnej teraz naszej troski w Polsce. Chodzi o wychowanie młodych. Ponieważ widzimy, przynajmniej w Polsce, że mamy tę młodzież bardzo dobrą, garnącą się do Kościoła i pragnącą dobra - to są te pielgrzymki, przecież w ogromnej większości obsadzone przez młodzież. Natomiast ta młodzież nie potrafi przenieść wartości, w których wyrasta, w życie małżeńskie. To znaczy, małżeństwo jest jakimś tym progiem, o który się po prostu rozbija ten młody człowiek nawet żyjący dobrze, pragnący dobra. Wydaje mi się, że nie ma drugiego sakramentu, który byłby tak znieważany zupełnie jak sakrament małżeństwa".

Problem, jak pomóc młodym ludziom, przy wszystkich wartościach, które w nich tkwią, jak pomóc im przejść

przez ten bardzo dla nich trudny próg małżeństwa, jest aktualny tak w Polsce jak i tutaj. Według Ojca Meissnera zacząć trzeba od rodziców, od uświadomienia rodzicom, że wychowując swoje dzieci, wychować je muszą na przyszłych mężów i przyszłe żony, przyszłych ojców i przyszłe matki. W Scarborough podejmujemy zadanie przygotowania młodych ludzi - przyszłych rodziców - do życia małżeńskiego i rodzinnego. Równocześnie pomóc pragniemy wszystkim borykającym się z problemami małżeńsko-rodzinnymi. Dla tych celów powstaje poradnia przedmałżeńska i rodzinna oraz telefon zaufania. Prosimy wszystkich, którzy mogą i chcieliby służyć fachową wiedzą, doświadczeniem i życiową mądrością - psychologów, pedagogów, lekarzy, prawników oraz tych wszystkich, którym dobro młodzieży i rodzin leży na sercu, o współpracy.

Duszpasterstwo dla Polaków pod wezwaniem Matki Boskiej Królowej Polski
P.O.Box 2025, Station B.
Scarborough, Ontario M1N 2E5
TEL. (416) 289-0505

A P E L

Sekcja Historyczna Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego podjęła prace nad zebraniem materiałów dotyczących zgonów lekarzy, lekarzy dentyistów i farmaceutów, którzy zginęli lub zmarli w okresie drugiej wojny światowej 1939-1945 zarówno w kraju jak i za granicą.

Straty lekarzy polskich związane są nie tylko z eksterminacjami przeprowadzanymi przez okupanta, ale także związane są z pracą zawodową lekarzy, którzy zginęli jako ofiary zawodu w walce z chorobami zakaźnymi (głównie z dudem płamistym) oraz niedożywieniem i fatalnymi warunkami bytowymi lekarzy w starszym wieku, wysiedlonych z ich miejsc zamieszkania. Dotyczy to także lekarzy pochodzenia żydowskiego, których straty dotychczas nie zostały w pełni ujęte.

W związku z tym zwracamy się do rodzin, znajomych i wszystkich tych, którzy mogą nam przesłać dane w powyższej sprawie o przesłanie materiałów dot. daty i miejsca zgonu, wszelkich okoliczności (nazwisko i imię, miejsce zamieszkania, przyczyna i rodzaj śmierci oraz warunki życia w ostatnim jego okresie).

Wszelkie materiały prosimy przesłać na adres:
Sekcja Historyczna Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Al. Ujazdowskie 24, 00-478 Warszawa, tel. 28-86-99.

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

ZANIM KUPISZ WYMARZONY DOMEK LETNISKOWY

(Przewodnik dla nabywców)

Lato w tym roku mamy przepiękne. Taka pogoda może przechylić szalę decyzji nabycia domu gdzieś nad wodą, z dala od szumu miejskiego. Zanim jednak podpiszemy ostateczną umowę o kupnie zastanówmy się jak urzeczywistnić marzenie, a nie ufun-dować sobie koszmar.

Kupując domek letniskowy/weekendowy, czyli po naszymu cottage sprawdzimy dokładnie konstrukcję. Czy jest to robota zawodowego majstra, czy szaleństwo weekendowego stolarza? Jak wygląda system elektryczny, hydraulika i kanalizacja? Jeśli nie jesteś zapalonym majsterkowiczem, skłonny poświęcać każdy weekend i wakacje na szamotanie się z problemami i naprawami to w Twoim rajach wakacyjnym nie ma miejsca na amatorszczyznę.

Nieograniczony dostęp do wody to właśnie to, czego chcieliśmy i w dodatku tak blisko wody... Jednakże nasza piękna posiadłość nad wodą może znajdować się pół metra pod wodą w czasie wiosennych roztopów. Upewnijmy się więc, że w czasie wiosennych

powodzi woda tam nie sięga.

Aby każdorazowo dojechać do naszego domku, upewnijmy się, czy prawo dojazdu jest zagwarantowane w dokumencie potwierdzającym prawo własności oraz dowiedzmy się kto zajmuje się lokalnymi drogami dojazdowymi, reperuje je i usuwa zimą śnieg.

Ceny domków letniskowych idą do góry w zawrotnym tempie, a co za tym idzie, podatki związane z ich posiadaniem też rosną, szczególnie odkąd niektóre władze lokalne zmieniły sposób określania wartości posiadłości letniskowych. Należy w swoim budżecie wziąć poprawkę na wzrost kosztów utrzymania naszego domku letniskowego z tytułu zwiększenia podatku.

Jeśli masz plany, aby używać swój domek letniskowy jako całoroczną rezydencję czy też zbudować przystań dla łodzi, sprawdź czy w strefie w której znajduje się twój domek można mieszkać przez cały rok oraz otrzymać zezwolenie na interesujący cię rodzaj budowy. Jeśli planujesz zburzyć stary dom i na tym samym miejscu wybudować nowy, sprawdź czy możesz otrzymać na

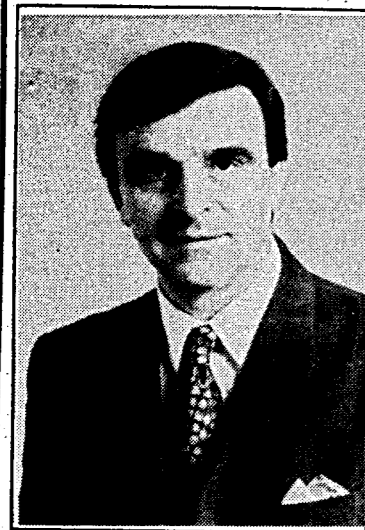
to zezwolenie i czy nie ma nowych rozporządzeń odnośnie odległości od brzegu wody.

Założmy, że po rozpatrzeniu wszystkich istotnych aspektów decydujemy się na kupno. Udajemy się do Banku spodziewając się otrzymać pożyczkę hipoteczną i... tu możemy być zaskoczeni. Wiele banków traktuje pożyczki na kupno domku weekendowego jako pożyczkę konsumpcyjną, a nie hipotekę, co w efekcie oznacza wyższy procent, krótszy termin spłaty, a co za tym idzie wyższe spłaty miesięczne. Jeśli się one mieszczą w naszym budżecie, nic nie stoi na przeszkodzie, aby być szczęśliwym posiadaczem domku weekendowego.

Redaguje:
HALINA

BARANOWSKA M.A. A.I.I.C.

Na pytania z dziedziny planowania finansowego i ubezpieczeń odpowiadam bezpłatnie na łamach ECHA lub indywidualnie. Telefon 622-1115 lub 746-5270.

ANDRZEJ BERNARDYN - R.E. Broker

PIERWSZE i JEDYNE
POLSKIE
BIURO REAL ESTATE
W
MISSISSAUGA
3035 'A' Hurontario St.

2091 Hurontario St., Mississauga - nowe 3-sypialniowe condominium, basen, korty tenisowe. Wyjątkowa okazja - właściciel przesiedlony - musi sprzedać.
31 Hanson Rd. Mississauga - 4-letni dom - piwnica osobnym wejściem - rentowana za \$600, 3 sypialnie, 4 łazienki.
Super dom za cenę bliźniaka.

Nikt nie zna Mississauga lepiej niż my

566 - 5656

ANDRZEJ MAJEWSKI - R.E. Broker

H.M.T.
EAGLE
REAL ESTATE LTD.

3290 Lakeshore Blvd. W. TORONTO, ONT. M8V 1M4

Chcesz dobrze kupić lub sprzedać dom, business lub apartament zadzwoń do nas!

Doświadczeni agenci

MILA I FACHOWA OBSŁUGA KLIENTÓW
H.M.T. "Eagle" Real Estate Ltd.

udziela Ci szybkiej i fachowej porady, wycenią interesującą Cię nieruchomość, przeprowadzą sprawnie transakcję. Naszą dewizą: rzetelność i kultura obsługi

Dzwoń z zaufaniem o każdej porze

259 - 9231

ZŁOTY MEDAL NA MISTRZOSTWACH EUROPY W BRYDŻU DLA POLSKI

Polska drużyna brydżowa w składzie Krzysztof Martens, Marek Szymański, Julian Klukowski, Krzysztof Moszczyński, Cezary Balicki i Adam Zmudziński zajęła pierwsze miejsce na mistrzostwach Europy w Turku (Finlandia) w kategorii open. Polska drużyna co prawda przegrała w ostatniej 25 rundzie z RFN, ale gromadząc łącznie 455 punktów z wszystkich spotkań dwutygodniowych mistrzostw zapewniła sobie złoty medal.

Drugie miejsce zajęła Francja, a trzecie

obroniła tytułu drużyna - Szwecji. Marian Frenkiel, prezes Polskiego Związku Brydża Sportowego powiedział, że zwycięstwo Polski zostało uznane za zasłużone, wywalczone przez najrówniej grający zespół, dysponujący trzema utalentowanymi, grającymi na bardzo wysokim, wyrównanym poziomie parami. Prezes podkreślił, że ciesząc się z sukcesu polscy brydżyści już myślą o jak najlepszym wyniku na mistrzostwach świata we wrześniu w Australii.

POLSCY ŻUŻLOWCY NIE SPADLI DO GRUPY C

W rozgrywkach drużynowych mistrzostw świata na żużlu, w grupie B rozegrana została druga runda na torze w Rzeszowie. Wygrali ją bezkonkurencyjni Australijczycy, którzy awansowali do grupy A rozgrywek. Natomiast zespół polski zagrożony po pierwszej rundzie spadkiem do grupy C, stanął na wysokości zadania, zajmując w Rzeszowie drugie miejsce, co upla-

sowało go na trzecim bezpiecznym miejscu w grupie B. Spadli Włosi, którzy w Rzeszowie zajęli ostatnie miejsce, plasując się ostatecznie na ostatniej pozycji w grupie B. Na turnieju rzeszowskim Australia zdobyła 49 pkt., Polska 38, Węgry 17, a Włochy 15. Dla zespołu polskiego punkty zdobyli: R. Francyszyn i R. Jankowski po 10, P. Świst - 9, J. Stachyra - 8 i S. Drabik - 1.

PIŁKA NOŻNA

30 lipca start lig. W inauguracyjnej kolejce I ligi spotkają się: Ruch - Górnik, Legia - Stal, Zawisza - Śląsk, Zagłębie Sosnowiec - Jagiellonia, Zagłębie Lubin - Lech, Motor - Widzew, Olimpia - Wisła, ŁKS - Katowice.

JUVENTUS, BARCELONA I SREDEC SOFIA RYWALAMI GÓRNIKA, LEGII I RUCHU

W wyniku losowania pierwszej rundy Europejskich Pucharów dokona-

nego w Genewie, 13 i 27 września zmierzą się następujące drużyny:

PUCHAR EUROPY

Ruch Chorzów - Sredec Sofia
Spora Luksemburg - Real Madryt
Steaua Bukareszt - Fram Reykjavik
PSV Eindhoven - Lucerne
Derry City (Irlandia) - Benfica Lizbona
Inter Mediolan - Malmoe FF
Glasgow Rangers - Bayern Monachium
Dynamo Drezno - ADK Ateny
Rosenborg (Norwegia) - KV Mechelen
AC Milan - HJK Helsinki
Tirol Innsbruck - Omonia Nikozja

Ol Marseille - Broendby IF
Dniepr Dniepropietrowsk - Linfield
Belfast (Irlandia Pn.)
Silema Wanderers (Malta) - Mentori
Tirana
Honved Budapeszt - Vojvodina Nowy
Sad
Sparta Praga - Fenerbahce Stambuł

PUCHAR ZDOBYWCÓW PUCHARÓW

(Runda wstępna do 30 sierpnia)
Czerno More Burgas - Dinamo Tirana
I RUNDA

FC Barcelona - Legia Warszawa
Panathinalkos Ateny - Swansea
Ballymena (Irlandia Pn.) - Anderlecht
Besiktas Stambuł - Borussia Dortmund
Brann Bergen (Norwegia) - Sampdoria
Genua

Union Luksemburg - Djurgarden IF
Celtic Glasgow - Partizan Belgrad
Dynamo Berlin - Valur Reykjavik
Słowan Bratislava - Grasshoppers
Zurych

Belenenses - AS Monaco
Real Valladolid - Hamrun Spartans
(Malta)
Dinamo Bukareszt - zwycięzca rundy
wstępnej
FC Groningen - Ikast (Dania)
Ferencvaros Budapeszt - Haka Valkeakoski
(Finlandia)
Admira Wacker - AEL Limassol
Torpedo Moskwa - Cork City (Irlandia)

PUCHAR UEFA

(Runda wstępna 9 i 23 sierpnia)

Auxerre - Dinamo Zagrzeb

I RUNDA

Rovaniemi Palloseura (Finlandia) - GKS
Katowice
Górnik Zabrze - Juventus Turyn
VIB Stuttgart - Feyenoord Rotterdam
Aberdeen - Rapid Wiedeń
Dynamo Kijów - MTK Budapeszt
FC Wetztingen - Dundalk FC (Irlandia)
Twente Enschede - FC Brugge
FC Koeln - Plastica Nitra
Sochaux - Jeunesse Esch (Luksemburg)
Karl-Marx-Stadt - Boavista Porto
Hibernian (Szkocja) - Vidooton (Węgry)
Oergryte (Szwecja) - Hamburg SV
FC Liege - IA Akranes (Islandia)
Zalgiris Wilno - IFK Goeteborg

Dundee Utd. - Glentoran Belfast
Hansa Rostock - Banik Ostrawa
Kuusysi Lathi - Paris St.Germain
Austria Wiedeń - Ajax Amsterdam
Lilestroem (Norwegia) - Werder Brema
Zenit Leningrad - Naestved (Dania)
Apollon Limassol - Real Saragośa
Atalanta Bergamo - Spartak Moskwa
Olympiakos Pireus - RAD Bolgrad
Wito sza Sofia - FC Antwerp
PC Porto - Flacara Moreni (Rumunia)
Flopontina - Atletico Madryt
Iraklis Saloniki - FC Sion
Zwycięzca rundy wstępnej - Apolonia
Fier (Albania)
Galatasaray Stambuł - Crvena Zvezda
Belgrad
Sporting Lizbona - Napoli
FC Valencia - Victoria Bukareszt
La Valletta (Malta) - Vienna

Gospodarze spotkań 13 września - na pierwszym miejscu - z tym, że UEFA może zmienić ten układ, jeśli np. dwie drużyny z jednego miasta byłyby równocześnie gospodarzami.

CZARNE MISTRZYNIAMI POLSKI

Zakończyły się rozgrywki w piłce nożnej o mistrzostwo I Ligi Kobiet. Dziesięć drużyn podzielono na 2 grupy. Oto ich tabele po zakończeniu rozgrywek:

GRUPA I   mecze   pkt.   br.

1. KS Zagłębianka Dąbr. Górn.	8	13	25-10
2. KSPG Piastunki Gliwice	8	9	14-14
3. TKKF Stilon Gorzów Wilp.	8	3	14-12
4. KS Kolejkarz Łódź	8	3	13-11
5. STS Sokół Drzonków	8	0	1-26

GRUPA II

1. KS Czarni Sosnowiec	8	14	24-4
2. KS Pafawag Wrocław	8	12	17-3
3. AZS AWF Wrocław	8	2	16-12
4. TKKF Puma Zabrze	8	2	6-15

Liderki grup rozegrały między sobą dwa mecze, decydujące o tytule. 6 czerwca w Dąbrowie Górniczej Zagłębianka przegrała z Czarnymi 1-4. W rewanżu padł remis 0:0. W ten sposób Czarne zostały po raz siódmy w swojej historii (poprzednie tytuły w latach 1980, 81, 84, 85, 86, 87) mistrzyniami kraju.

Trzecie miejsce zajął Pafawag, który pokonał dwukrotnie Piastunki 6-0 w Gliwicach i 8-0 we Wrocławiu.

ĆMIKIEWICZ I TOMASZEWSKI ASYSTENTAMI STREJLAUA

Trener reprezentacji Polski Andrzej Strejlau wybrał dwu trenerów współpracujących. Są to Lesław Ćmikiewicz i Jan Tomaszewski.

Zatwierdzono też kalendarz reprezentacji do końca roku. Kadra zbierze się na zgrupowaniu w Lublinie 17 sierpnia, a 23 sierpnia rozegra tam spotkanie z reprezentacją ZSSR. 5 lub 6 września dwumecz z Grecją. Odbędzie się on w Warszawie.

Kolejne spotkanie kadry 17 września. Poprzedzi je mecz z Hiszpanią na wyjeździe. Przygotowania do eliminacyjnego spotkania z Anglią (11.X.) rozpoczną się 2 października. Przewidywany jest sprawdzian z silną drużyną holenderską np. Feyenoordem. Zgrupowanie przed rewanżem ze Szwedami trwać będzie 6 dni (19-25.X.). Oba mecze rozegrane zostaną na stadionie Śląskim w Chorzowie.

KRÓTKO:

• Złoty medal w drużynowym turnieju florecistów na mistrzostwach świata w Denver zdobył zespół ZSSR. W finale pokonał on RFN 9:7. Polacy uplasowali się dopiero na 8 miejscu. ZSSR zdobył również tytuł mistrzowski w szabli drużynowo. Węgrzy w drużynowej szpadzie kobiet i Włochy w konkurencji męskiej drużynowej szpady. Szwajcarka Straub wywalczyła mistrzostwo świata w szpadzie poko-

nując w finale Niemkę z RFN Ute Schaeper 8:9. Mistrzem świata w szpadzie został Hiszpan Pereira.

• Około 80-osobowa grupa działaczy polonijnych Polskiego Komitetu Olimpijskiego z 13 krajów przybyła do Gorzowa Wielkopolskiego na sejmik działaczy PKOl (17-22 lipca). Temat obrad: Ocena Olimpiady w Seulu i udział w następnej, w Hiszpanii.

• Na strzeleckich mistrzostwach Europy w Zagrzebiu nasza drużyna i Alicja Wilczyńska indywidualnie wywalczyły złote medale w skeet. Dorota Chytnowska-Mika uplasowała się na miejscu trzecim. Srebrny medal w konkurencjach męskich zdobyli polscy strzelcy w drużynowej konkurencji pistoletu szybkostrzelnego, ustępując tylko jednym punktem Węgrom.

• Maksym Tarasow 19-letni zawodnik z ZSSR ustanowił nowy rekord świata juniorów w skoku o tyczce - 5.80 m.

• Stanisław Pawłowski (57 kg) i Andrzej Wroński (100 kg) zwyciężyli w zapasniczym memoriale im. W. Pytlańskiego.

• Na ogólnopolskiej spartakiadzie młodzieży w Kielcach Agnieszka Rola ze Szczecina ustanowiła rekord Polski senierek w pływaniu na 400 m stylem dowolnym, czasem 4.21.01. Poprzedni Marii Stoniny był gorszy o 0,13sek.

• W wieku 58 lat zmarł Andrzej Gąsienica Roj - wielokrotny mistrz narciarski w konkurencjach alpejskich. Olimpijczyk. Akademicki mistrz świata. Zawodnik AZS Zakopane. Trener kadry, szef wyszkolenia. Autor sukcesów Andrzeja Bachledy. Działacz FIS w Europie.

• Przed wyjazdem na zgrupowanie do Bańskiej Bystrzycy piłkarze GKS Katowice wygrali z Szombierkami Byt. 2:0 (1:0). Bramki zdobył Walczak.

• Prezydent Bush spotkał się z małą jeszcze grupą polskich baseballistów. 10 drużyn baseballowych otrzymało w darze od prezydenta komplety wyposażenia. Prezydent przypomniał słobowanie graczy amerykańskich "... Będę grał uczciwie i walczył o zwycięstwo. Ale - zwyciężę czy przegram - będę walczył do końca". W tych słowach - powiedział prezydent, jest duch Polski.

Horoskop tygodnia

20 lipca - 26 lipca

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Lato w pełni. Korzystaj z każdej nadarżającej się okazji do wypoczynku. Wsuwasz za dużo kontrargumentów, zwlekasz, wahasz się, a nawet boisz. Taka postawa nie wróży końcowego sukcesu. Zdecyduj się na coś, przestań kluczyć. Sprawy finansowe idą w dobrym kierunku. Na Byka tej samej płci możesz liczyć zawsze! Unikaj Bliźniąt. Dzień nader korzystny dla Ciebie - niedziela. Twoją cyfrą jest 3.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Wyjazd, choć krótki - niezbędny. Wbrew temu, co uważasz jesteś bardzo przesadny. W kregu spraw zawodowych nie ustawiaj się pod wiatr, po co Ci dodatkowe kłopoty? Musisz szanować zdanie większości, w pojedynkę nic nie zrobisz. Sytuacja domowa okaże się bardziej dokuczliwa. Licz na życzliwą Ci osobę spod znaku Wodnika, a Koziorożca unikaj. Dniem sprzyjającym będzie środa, Twoja cyfra - 6.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Twoja niepewność tylko ośmiela przeciwników. Prezentuj więcej hartu ducha większą wytrzymałość. To, co najgorsze masz już za sobą i nie ma powodów do przesadnych lęków i obaw. Tym bardziej jeżeli posłuchasz rad życzliwych Ci ludzi, przede wszystkim osoby płci przeciwnej spod znaku Panny, ale uważaj na Ryby. Pomyślnym dniem może okazać się piątek. Twoją szczęśliwą cyfrą - 8.

RAK: 22 czerwca - 23 lipca
Gwałtowny napływ gotówki. Jeszcze raz przekonasz się, że Twoje rachunki nie były zbyt optymistyczne. Urlop zaplanuj więc w przyszłym tygodniu. Jak zawsze popełniasz błąd w ocenie faktów. Sytuacja domowa różni się od tej, którą sobie wyobrażałeś. Wiele Ci pomoże przyjaźń i życzliwość Bliźniąt. Dniem korzystnym będzie niewątpliwie poniedziałek. Twoją cyfrą jest 7.

LEW: 24 lipca - 23 sierpnia
Musisz bardzo uważać, aby sprostać trudnościom, do powstania których sam się zresztą przyczyniłeś. Pamiętaj też o tym, że sprawy zawodowe odbijają się ujemnie na sprawach osobistych. Nie lekceważ kłopotów bliskiej Ci osoby. Chyba je bagatelizujesz. Finanse jakby optymistycznie. Wiele Ci pomoże życzliwość osoby płci przeciwnej spod znaku Lwa. Dniem pomyślnym będzie piątek. Twoją cyfrą - 5.

PANNA: 24 sierpnia - 23 września
Przed wszystkim potrzebny Ci spokój; pozbadź się panikarskich nastrojów. Swoje ambicje, póki co, poskróm, jeszcze nie teraz pora na ich zaspokojenie. Twoja bałaganiarska natura dostarcza Ci powodów do niepotrzebnych stresów i takich działań, absorbując czas! Osoba spod znaku Ryb przychylna Ci bardzo, posłuchaj jej! Dniem korzystnym będzie środa. Twoją cyfrą - 9.

WAGA: 24 września - 23 października
Korzystaj z lata. Masz ulubioną metodę działania - rozprasania się na drobiazgach. Wydarzy się coś nieprzewidzianego, co skomplikuje Twoje zamierzenia i plany. Ale to nie będzie nic groźnego; po prostu wszystko przesunie się w czasie. Nie zawadzaj posłuchać dobrych rad przyjaznych Ci osób, przede wszystkim Raka, unikaj Ryb. Dzień ważny - niedziela. Twoją cyfrą jest 3.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Zaplanuj urlop. Wrodzona umiejętność byskawicznego orientowania się w sytuacji pomoże Ci w wybrnięciu z kłopotów, pomimo tego że ktoś niezbyt życzliwy będzie próbował skierować Twoje działania w fałszywym kierunku. Uważaj na zakrętach, abyś nie popadł w nowe tarapaty i opresje! Polegaj na radach Barana - są słuszne. Unikaj Wagi. Dzień ważny - czwartek, cyfra szczęśliwa - 1.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Nastawiaj się tylko na przyszłe działania, przestań żyć sprawami, które już się stały. Finanse kiepsko i to już od dłuższego czasu! Sprawy z osobą płci przeciwnej spod znaku Skorpiona - niedawno jeszcze tak skomplikowane i zagmatwane - wyjaśniają się coraz bardziej. Uważaj na Bliźnięta - nie zyczą Ci dobrze. Dniem bardzo sympatycznym będzie poniedziałek, Twoją cyfrą - 7.

KOZIOROZEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Pewne nieprzewidziane trudności skomplikują nieco Twoje plany. Ale w sumie osiągniesz to, co zamierzasz. Przestań ludzi traktować z góry. Szczególnie w pracy musisz się bardziej starać, w przeciwnym przypadku Twoje akcje spadną poniżej kreski. Na przyjaźni Barana możesz polegać, ale uciekaj przed Wagą. Dniem korzystnym dla Twoich przedsięwzięć będzie wtorek. Twoją cyfrą - 9.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Postaraj się wyjechać na długi weekend. Tydzień bardzo udany! Powiodą się rozmowy. Twoje argumenty trafiają na podatny grunt. Ale masz szansę zepsucia wszystkiego swoim uporem, zaciętością i pamiętliwością. Mniej mów, o tym co wiesz. Bardzo sprzyja Ci osoba płci przeciwnej spod znaku Wagi. Unikaj Barana. Dniem korzystnym dla Twoich planów będzie sobota. Twoją cyfrą jest 4.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Tydzień zaczniesz udanym wyjazdem, tylko zwróć większą uwagę na dzieci - one też mają wakacje. Jeśli nie doszedł do skutku - nie martw się. Masz tyle spraw do załatwienia na miejscu, że nie będzie dziury w niebie, jeśli go przetożysz. Kłopoty zdrowotne okazały się na szczęście niegroźne, ale niech będą sygnałem ostrzegawczym. Poparcie ze strony Strzelca, ale unikaj Lwa. Dzień miły - wtorek, Twoją cyfrą - 9.

KTO SIĘ URODZIŁ PSYCHOZABAWA

19 lipca
Póćciwiec bezinteresowny i hojny. Opiekun słabych i zmartwionych. W zainteresowaniach pracy zawodowej zmienny. Duże zdolności literackie, lekkie pióro. Niezły mówca. Grozi mu niebezpieczeństwo krótkiego życia, upadku z wysokości w sensie fizycznym i przenośnym. Wady: samowola i upór.

20 lipca
Lubi spokój. Także ten z gatunku "świętego". Jest ustepliwy, uprzejmy, cierpliwy i pracowity. Studiuje pilnie i z samozaparciem. Ma bowiem huśtawki nastrojów, które skrętnie ukrywa. Ma zdolności plastyczne. Jest szczęśliwy w życiu jako uczeń lub podwładny.

21 lipca
Ma temperament polityczny, jest zdolny do poświęceń dla ideałów i bliskich. Małżeństwo jednak, choć przynoszące zyski nie uczyni go szczęśliwym. Ma niezbyt silną wolę, ale radzi sobie w życiu zresztą. Zdobytwa pieniądze, chociaż tak często cierpi na niepokój, popada w przesadę i próżność.

22 lipca
Ma szczęśliwszy los niż PRL. Często jednak uważa się za pępek świata. Jest rzeczywiście bardzo zdolny, ma dobrą pamięć i błyskotliwą inteligencję. Ma zamiłowanie kolekcjonerskie. A jego sukcesy w gromadzeniu dóbr przynoszą mu wrogów niebezpiecznych, skrytych i zazdrosnych. Wada: łakomstwo. Ulubiony przysmak - słodycze.

23 lipca
Ceni niezależność i wolność. Jest niepokorny i samowolny. Trafnie ocenia ludzi i ma silnie rozwinięte poczucie sprawiedliwości. Kocha i nienawidzi w sposób gorący i gwałtowny, żyje wspomnieniami. Podróżuje narażając się na liczne niebezpieczeństwa. Zmienia kierunek i cele, pod wpływem napotkanych trudności. Zawiedziony łatwo zraża się do ludzi, z wiekiem jego sytuacja mocno się stabilizuje.

24 lipca
Pełen energii i odważny rzuca się na nowe życiowe możliwości bez wahań. Jest dumny i ambitny. Dąży do władzy. Łatwo ulega pochlebstwom. Wadą jest zamiłowanie do przepychu i symboli władzy, drażliwość, skłonność do wybiegów, tyranizowania. Powinien wykorzystać swoje zdolności organizacyjne i zamiłowanie do samodoskonalenia.

25 lipca
Dzień ten przynosi powodzenie w życiu nie tylko w nim urodzonymu, ale i jego bliskim. Towarzyski, a zarazem stały w uczuciach i wierny w miłości. Wszelkoniemnie uzdolniony osiąga bez trudu popularność, choć nie wcześniej niż w pełnej dojrzałości. Nie przynoszą mu szczęścia podróże.

Wiatr od Lwowa

"Wiatr od Lwowa" to tytuł mojej nowej książki nawiązującej do 70 rocznicy Obrony Lwowa przez młodzież tego miasta, jaka minęła w 1988 r.

"Wiatr od Lwowa" miał się ukazać rok temu. Siły niezależne od woli autora przesunęły jednak wykonanie projektu dopiero na dzień dzisiejszy.

"Wiatr od Lwowa" przypomina młodszemu pokoleniu, że miasto Lwów związało się z prawdziwą historią Polski przez szereg stuleci.

"Wiatr od Lwowa" jest zaprzeczeniem szerzonej wokół propagandy, że w "robionej" historii "nowy" Polak winien się rzec dziedzictwa po przodkach zamieszkałych na ziemiach ojczytych w okresie przedjałtańskim.

"Wiatr od Lwowa" nawraca do lat młodości częściowo spędzonej we Lwo-

wie w okresie gimnazjalnym, a tym samym do ziem zrywających się w języku potocznym po prostu Kresami. Do ziem które - jak napisał Marian Hemar - "toną jak Titanic" w odmętach zapomnienia. Do ziem, które jeszcze inni wśród nas zepchnęli na margines obojętności, względnie wprost spisali na straty.

"Wiatr od Lwowa" nie różni się przeto od przeżyć, czy doświadczeń młodości każdego innego Polaka wzrastającego przed wojną we Wilnie, Stanisławowie czy też wręcz na Kresach Polski.

"Wiatr od Lwowa" jest wspomnieniem, westchnieniem, światłem, kolorem i uśmiechem skierowanym w stronę dawno niewidzianego znajomego.

"Wiatr od Lwowa" to skromny nakład zamknięty w liczbie 400 egzem-

plarzy, przeszło 150 stronicowej książki, jaką autor Bohdan Ejbich pragnął udostępnić myślącemu Polakowi w Kanadzie.

W roku 1988 minęła 70 rocznica Obrony Lwowa przez młodzież lwowską.

W kilkanaście lat potem, to jest pod koniec lat dwudziestych, byłem już przeciętnym lwowskim gimnazjalistą. Z problemami przeciętnego gimnazjalisty "na karku". I do tego jeszcze nie rozumiejącego jasno znaczeń wiążących "przeciętnego" właśnie mieszkańca miasta Lwowa z resztą kraju. Narastających już do pełnego wymiaru określających znaczenie OJCZYZNY.

Po latach obraz Lwowa stawał się pełniejszy. Wspomnienia wyniesione z tego miasta nabrały coraz to silniejszych kolorów. Przeobrażały się niejako w szereg obrazów.

Wymagających natychmiastowego opisu.

70 rocznica Obrony Lwowa przez lwowskie ORLETA spowodowała odwołanie tych wspomnień w nowej książce jaka się już ukazała na rynku i jest obecnie do Państwa dyspozycji.

Cena \$ 10 bez opłaty pocztowej, względnie 11 dol. wraz z opłatą przesyłki. BOHDAN EJBICH, 82 Raymond Ave. Toronto, Ont. M6S 2B4

Zwracam się przeto - jak w latach uprzednich - z prośbą o poparcie tej inicjatywy prosząc o skierowanie zamówień bezpośrednio na adres autora.

Z poważaniem Bohdan Ejbich
W przygotowaniu "Fraszki, Bajki oraz polonijne Ballady" oraz dalszy ciąg lotnicznych opowiadań.

Dokończenie ze str. 22

mnie to zrobiłem swoje miliony w średnim tempie. Wracając do tematu plusem propozycji jest to, że do 12 miesięcy mogą bez straty jednego dolara odsprzedać mennicy te banknoty, które nabyłem do tej pory, ponadto do 30 dni mogę zwrócić każdy banknot, którego nie będę chciał zatrzymać, jak również mogę wypowiedzieć umowę pisemnie zatrzymując sobie jedynie banknoty nabyte do okresu wypowiedzenia.

Pewne jest, że nie ma więc nabijania w butelkę, a jak dostanę pierwszy banknot to ja już go sprzedam ile waży i kosztuje zawarte w nim złoto i srebro i jak to ma się do ceny rynkowej.

Kłaniam się
NOWOBOGACKI

ECHO W TYM TYGODNIU POLECA

• 25 lipca Hubbard Street Dance Co. przedstawia program tańca współczesnego w Dance Theatre, 207 Queens Quay W., tel. 973-400 (kasy) lub 872-1111 (TicketMaster).

• Targi rzemiosła od 27 lipca do 30 lipca w York Quay Centre, 235 Queens Quay W. (973-3000).

• Mary Margaret O'Hara występuje w Molson Canadian Music Women. Od 29 do 31 lipca. York Quay Centre, 235 Queens Quay W. (973-3000).

• Cowboy Jankies w Ontario Place, 25 lipca. Tel. 965-7711.

• Jay Leno w Roy Thomson Hall 28 lipca, tel. 593-4828.

• Temptation i O'Jays w Ontario Place, 29 lipca, tel. 965-7711.

• Smothers Brothers w Roy Thomson Hall, tel. 593-4828.

• Country Picnic z Tanya Tucker, Riders in The Sky, Vince'em Gill i inni w Molson Park, tel. 872-1111.

• Joe Jackson w Roy Thomson Hall, tel. 593-4828.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• "Kidsummer" czyli festiwal imprez rozrywkowych dla dzieci w Toronto rozpoczął się w tym roku 2 lipca. Szczegółowych informacji można wysłuchać codziennie na fali CHFI FM98 o

godz. 8.50, 11.50, 13.50 i 18.50 w dni powszednie i o godz. 8.50, 11.50, 13.50 i 17.50 w weekendy. A także w telewizji na kanale 5 ("CBC at 6" i "CBC at 11"). No i w naszej rubryce co tydzień. UWAGA: na wszystkie imprezy wstęp wolny dla dzieci do lat 10 i towarzyszącego mu opiekuna! Na najbliższy okres kalendarz imprez przewiduje:

- 24 lipca wycieczkę do Royal Botanical Gardens w Hamilton. Zbiórka o godz. 14 Oak Knoll Drive. Z Toronto zjazd z QEW na Plains Road*

- Jak wygląda TTC, czyli torontońska komunikacja od podszewki można będzie zobaczyć 25 lipca od godz. 10 do 13. 1138 Bathurst St.*

- Muzeum Dzieci w Hamiltonie otwiera swoje podwoje dla dzieci 26 lipca od godz. 10 do 16. 1072 Main St. Hamilton.

- Co to jest beeping baseball dowiedzieć się można i spróbować 28 lipca od godz. 11 do 14. 1929 Bayview Ave.

- Jak robiono lody w początkach naszego wieku będą pokazywać przewodnicy Halton Region Museum. 29 lipca od godz. 11 do 16. Kelso Conservation Area, Milton.

* Organizatorzy proszą o wcześniejsze zgłoszenia tel. 363-KIDS.

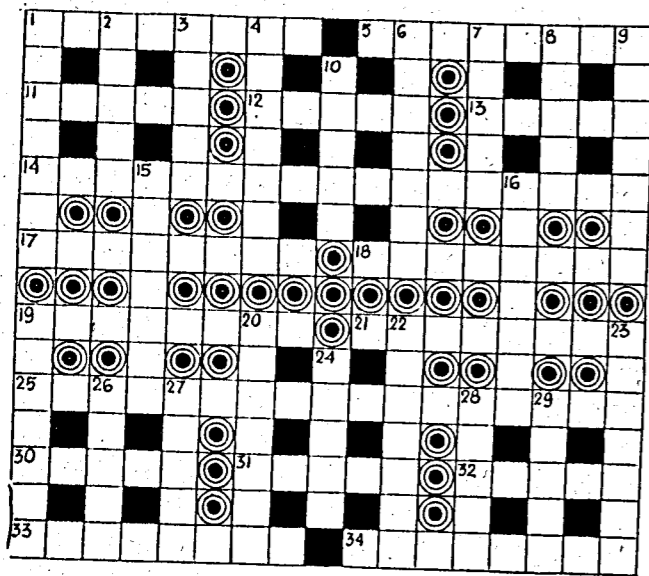
POZIOMO:

- Bożnica
- Zabiegi, usiłowanie
- Trujący pierwiastek chemiczny, składnik środków przeciwko gryzoniom, owadom i chwastom
- Droga w parku
- Trzęsawisko, grzęzawisko
- Ustosunkowanie się, wytłumaczenie się, wyjaśnienie motywów działania
- Pracownik naukowy, pomocnik profesora

- Sklorna do okrucieństwa, dręczenia, pastwienia się nad kimś
- Syn brata
- Substancja używana do wyrobu świec
- Parweniustwo, wzbogacenie się drogą nieuczciwych kombinacji
- Włókno syntetyczne na pończochy i tkaniny
- Zamrażająca mgła, sadz
- Starosławiański związek osad lub miasto wojewódzkie w Polsce
- Cześć klasztoru zamknięta dla osób obcych
- Zbiornik ze szkła do hodowli zwierząt i roślin wodnych

PIONOWO:

- Deszcz z wiatrem, stota
- Wół z ziemi
- Góralskie okrycie, cucha
- Przyrząd do sporządzania tuszem rysunków technicznych
- Wyrób włókienniczy
- Honorowy tytuł uczonych żydowskich
- Rewolwer bębnowy
- Długi poemat epicki, którym jest na przykład "Pan Tadeusz"
- Tyczka, drąg drewniany
- Potrawa z ryżu, zapiekane z mięsem i ostrymi dodatkami
- Do parzenia kawy
- Budowla, dom
- Słodki, aromatyczny napój z rozpuszczonymi środkami leczniczymi
- Absolwent technikum
- Szczytowy punkt rozwoju lub najbardziej odległy od Ziemi punkt orbity okołoziemskiej Księżycy
- Prawa strona
- Walek, szpulka
- Masa serowa z mleka owczego, przerabiana na bryndzę
- W jej wnętrzu dętka
- Rzemień, pas do przywiązywania czegoś

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z POPRZEDNIEGO NUMERU

POZIOMO: posmak, gniazdosz, oczko, ożenek, import, przedsiębiorczość, atrakcja, asetyka, kompleks, Ksantypa, jednokierunkowość, Orlean, termin, opole, inkasent, kłamka.
PIONOWO: obstarstwo, maniera, kokos, szczęka, godzina, imigracja, depozyt, struś, cierkanie, kapuśniak, pantera, szewiot, kruszon, tawerna, ekran, kotek.

BRYDŻ NR 57

grasz damę, podłożonego króla bijesz asem, przechodzisz do ręki bocznym kolorem i grasz blotkę.

tym 13 nagród - z tego 7 pierwszych. Jego kompozycje odznaczają się dobrą konstrukcją przy bardzo oszczędnym użyciu figur.

ZADANIE

DAMA PIK

Obie strony po partii:

A D 8 6 4
D 7 5 3 2 A W 6
4 3 W E A K 6
K W 8 2 A D 5 4

SZACHY NR 64

ZADANIE NR 64

Mieczysław Pfeiffer, OŚR. WARSZAWSKI
Mecz Holandia - Polska 1937 r.
2 miejsce

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 63

- Sd6 - f5! Sc7 - d5
- Sf7 : e5 x

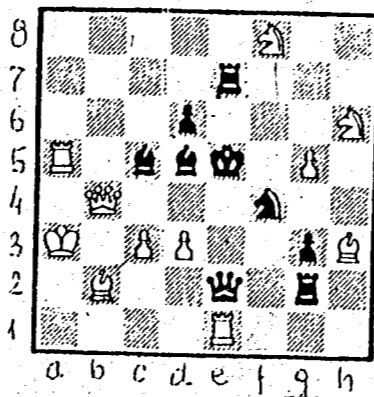
- " - Sf6 - d5
- Sf7 - d8 x

- " - Wd2 - d7
- Gc8 - b7 x

- " - Gb6 - c5
- Hb4 - b7 x

- " - Kc6 - d5
- Hb4 - d6 x

Do czołówki naszych problemistów niewątpliwie należy również Mieczysław Pfeiffer, urodzony w 1908 r. w Poznaniu. Pierwsze jego zadanie pojawiło się w 1929 r. Skomponował około 150 zadań. Brał udział w wielu konkursach uzyskując 23 wyróżnienia, w

Białe zaczynają i dają matę w 2 ruchach. Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

KALENDARZ ECHA

Laurentum).
1983 - Zniesienie stanu wojennego w Polsce.

22 lipca - sobota
Wschód Słońca: 04.35 Zachód Słońca: 19.42
Wschód Księżycy: 21.42 Zachód Księżycy: 09.14
Imieniny obchodzą: Bolesław i Maria Magdalena

PATRONI:

Św. Maria Magdalena (Maria z Magdali) to postać znana z Ewangelii. Dzisiejsi bibliści sprzeciwiają się jednak utożsamianiu jej z występującą tam jawnogrzesznicą, natomiast każą w niej widzieć jedną z niewiast, które Chrystus wyswobodził z więzów czartowskich.

Magdalena - imię pochodzi od miejscowości, Magdali, co oznacza: wieża ryb (aramei).
1878 - Urodził się Janusz Korczak, pedagog, pisarz, współtwórca i kierownik Domu Sierot w Warszawie, zamordowany wraz ze swymi wychowankami w Treblince w 1942 r.
1942 - Niemcy wydają rozkaz likwidacji getta warszawskiego.

1944 - Manifest lubelski uzależnia Polskę od Sowietów.

23 lipca - niedziela
Wschód Słońca: 04.37 Zachód Słońca: 19.41
Wschód Księżycy: 22.02 Zachód Księżycy: 10.32

Imieniny obchodzą: Apolinary, Bogna, Brygida, Liberiusz, Ludwika, Sławomira, Sławosz i Żelisław

PATRONI:

Św. Brygida była matką św. Katarzyny zwanej Szwedzką. Prócz niej miała jeszcze siedmioro dzieci. Kiedy je wychowała, wstąpiła do zakonu. Założyła Zgromadzenie Najświętszego Zbawiciela (brygidki) i była jego pierwszą przeoryszą. Stynęła jako wizjonerka i prorokini, a swe przewidywania spisała w "Księdze objawień", aprobowanej przez Kościół. Zmarła w 1373 r. Ośrodkiem kultury św. Brygidy w Polsce jest kościół i klasztor jej imienia w Gdańsku. Św. Apolinary był biskupem Rawenny w II w.

1888 - Urodził się Emil Zegadłowicz, poeta, powieściopisarz i dramaturg (zm. w 1941 r.).
1969 - Amerykanin Neil Armstrong jako pierwszy człowiek stanął na Księżycu ("Apollo 11").
21 lipca - piątek
Wschód Słońca: 04.34 Zachód Słońca: 19.43
Wschód Księżycy: 21.22 Zachód Księżycy: 07.56
Imieniny obchodzą: Andrzej, Benedykt, Dalida, Daniel, Prakseda, Rymwid, Wawrzyniec i Wiktor

PATRONI:

Św. Wawrzyniec (1559-1619) żył we Włoszech. Wybitny teolog i kaznodzieja należał do zakonu kapucynów i był przełożonym generalnym. Po śmierci otrzymał zaszczytny tytuł Doktora Kościoła, a kapucyni czczą go jako swego wielkiego świętego. Do Polski pierwsi ojcowie z tego zakonu kaznodziejskiego przybyli w 1681 r. na zaproszenie króla Jana III Sobieskiego i osiedlili się w Warszawie.
Wawrzyniec - łac. laurentius (człowiek z

nowskiej, a miejscami jej szczególnego kultu są: Wieliczka i Stary Sącz.

Św. Krystyna z Bollseny była córką namiestnika fenickiego. Żyła na przełomie III/IV w. i po straszliwych torturach została utopiona z kamieniem u szyi.

Święci Borys i Gleb byli synami św. Włodzimierza, księcia ruskiego, i zostali zgładzeni przez najstarszego brata w 1015 r. Kinga - forma skrócona od Kunegunda; germ. kunn (ród) + gund (walka).

Krystyna - łac. christinus (należący do Chrystusa).

Borys - mongol. bogori (mały).
Gleb - przekształcone imię skandynawskie Gutleifr.

1904 - Urodził się Jerzy Liebert, wybitny poeta, autor wielu utworów religijnych (zm. w 1930).

25 lipca - wtorek
Wschód Słońca: 04.39 Zachód Słońca: 19.39
Wschód Księżycy: 22.52 Zachód Księżycy: 13.11

Imieniny obchodzą: Elwira, Jakub, Krzysztof, Olimpia i Walentyna

PATRONI:

Św. Jakub Apostoł (zwany Większym), był bratem św. Jana Ewangelisty, a synem Zebe-deusza. Jest patronem Hiszpanii i Portugalii. Zginął męczeńsko za czasów Heroda Agrypy.

Św. Olimpia była małżonką dygnitarza cesarskiego, znana z ascezy i filantropii. Zmarła w 408 r.

Św. Krzysztof był żołnierzem rzymskim i męczennikiem z pierwszych wieków chrześcijaństwa. Legenda głosi, iż na ramionach przenosił Chrystusa (w postaci dziecka) przez rzekę. Usłyszał wówczas słowa: "Jam Jezus, twój Zbawiciel. Dźwigając Mnie, dźwigasz cały świat". Św. Krzysztof zmarł ok. 250 r. Jest patronem pielgrzymów, podróżnych, przewodników, flisaków, marynarzy, a ostatnio - również kierowców samochodowych.

Jakub - hebr. Jaaqob (niech Bóg strzeże).
Olimpia - imię pochodzi od góry Olimp w Grecji.

Krzysztof - grec. Christophoros (noszący Chrystusa).

26 lipca - środa
Wschód Słońca: 04.40 Zachód Słońca: 19.38
Wschód Księżycy: 23.25 Zachód Księżycy: 14.30

Imieniny obchodzą: Anna, Anita, Grażyna, Joachim i Mirosława

PATRONI:

Święci Joachim i Anna byli rodzicami Najświętszej Maryi Panny. Wiemy o nich jedynie z legend i literatury apokryficznej; podobno byli już ludźmi w podeszłym wieku, gdy narodziła się Maryja. W Polsce miejscem szczególnego kultu św. Anny jest góra Św. Anny k. Opola.

Joachim - imię biblijne; oznacza: Bóg podniesie.
Anna - hebr. hamma (taska), imię biblijne.

Mirosława - nie ma patronki.

ZIOŁA DLA DZIECI

Ziołolecznictwo było zawsze popularne w leczeniu schorzeń dziecięcych. Zioła w dalszym ciągu pozostają wspianymi, domowymi środkami leczenia naturalnego. Przez lata zioła były jedynym skutecznym środkiem leczniczym. Później, stopniowo zostały wyparte przez leki chemiczne. Jednakże w wielu chorobach powracamy do nich, szczególnie w przypadku chorób dziecięcych.

Tak na przykład bardzo popularny koper w postaci herbatki, skutecznie łagodzi bóle brzucha u dzieci. Kolka brzuszna jest jedną z najpowszechniejszych przyczyn problemów okresu niemowlęcego. Jest ona często spowodowana nieprawidłową dietą, a w wielu przypadkach nietolerancją na mleko. Napar z kopru pomaga nie tylko usmierzyć ból, ale i często poprawić trawienie. Ponieważ nasiona kopru zawierają dużą ilość olejków wonnych anathole, które mają stymulujący efekt na układ oddechowy, koper więc można również stosować u dzieci w przypadkach przeziębienia i kaszlu.

Ponieważ smak herbaty koprowej jest lekko słodki i delikatny, jest ona lubiana przez dzieci.

Równie lubiany, dobrze tolerowany przez dzieci jest rumianek. Jest on doskonałym ziołem o działaniu przeciwzapalnym, jego korzyści są głównie przy schorzeniach głównych dróg oddechowych, bólach gardła,

kaszlu oraz niestrawnościach. Można go podawać też w postaci mieszanek ziołowych, na przykład z miętą czy z koprem. Aby zapobiec gorzkemu smakowi herbaty rumiankowej, kwiaty rumianku powinny być gotowane i parzone nie dłużej niż 3 minuty.

Innym znanym lekiem stosowanym często u dzieci jest borówka czarna, zwana potocznie czarną jagodą, której owoce są skutecznym lekiem antybiotycznym i bakteriostatycznym. Odwary i świeże owoce działają też przeciwrobacząco.

Niegdyś nasza medycyna ludowa zalecała anyżek jako lek przeciwkaszlowy (koklusz), a także lek przeciwskurczowy lub przeczyszczający. U niemowląt napary z anyżku same lub w kombinacji z rumiankiem regulują trawienie.

Przygotowując takie herbatki ziołowe dla dzieci należy przestrzegać kilku zasad:

1. Herbata nie powinna być gorzka lub zbyt aromatyczna.

2. Do przygotowania herbaty użyć należy 1/2 dawki zalecanej dla dorosłego i zredukować czas parzenia około 1/3.

3. Nie dodawać cukru lub innych "słodzików" do herbaty z kopru lub anyżkowej, gdyż ziarna tych ziół są naturalnie słodkie. Nieznaczna ilość soku z cytryny, pomarańczy uatrakcyjnia smak.

4. Nigdy nie podawać dzieciom herbaty ziołowej gorącej lub zimnej. Lekko ciepła jest najlepsza.

Leki ziołowe mogą być przyjmowane w różnych postaciach, czy to w formie syropów, herbatek, kropli lub maści. Zaletą ich jest niewątpliwie skuteczność, jeśli stosowane właściwie, nie dają objawów ubocznych, są bezpieczne.

Dobre wyniki leczenia ziołami uzyskuje się w leczeniu schorzeń alergicznych, które mogą występować w postaci zmian skórnych, wysypek lub skłonności do częstych przeziębienia.

Zioła pomocne są też w przypad-

ku niestrawności, biegunkach i wymiotach. Często stosuje się je w połączeniu z lekami homeopatycznymi.

Naturalnie nie zastępują one wszystkich środków farmakologicznych, ale pomagają skutecznie w wielu schorzeniach nie dając przy tym niepożądanych objawów.

Dr. LIDIA DOBOSZ

Z pytaniami na temat leczenia metodami naturalnymi proszę dzwonić pod numer 534-0050 lub pisać do Bloor Naturopathic Clinic (adres w części z ogłoszeniami).

Książki
dr JADWIGI GÓRNICKIEJ
z zakresu
"APTEKA NATURY"
DO NABYCIA
W REDAKCJI

Słynny polski bioterapeuta
SŁAWOMIR
GORCZEWSKI
przebywa ponownie w Toronto.
Proszę dzwonić od 9:00 do 3:00 wiecz.
633 - 4469

AIDS - Dżuma XX wieku

sposoby przenoszenia się wirusa HIV
objawy chorobowe, lekarstwa
bezpieczne techniki współżycia seksualnego
problemy prawne, etyczne, moralne
głosy ofiar AIDS
stron: 132, cena: \$7.5 plus \$ 1.5 koszt przesyłki
Prosimy zamawiać książkę w:
UNIVERSAL PUBLISHING COMPANY
Box 1916, Edmonton, Alta, T5J 2C3

SENSACJA MEDYCZNA-
PIERWSZY EUROPEJCZYK UMARŁ NA
AIDS 15 LAT TEMU

Piętnaście lat wcześniej niż uważano do tej pory, pierwsi Europejczycy umarli na AIDS. Norweski marynarz, silny i zdrowy, wysoki - 199 cm. Ukończył właśnie 20 lat, kiedy wystąpił u niego obrzęk węzłów chłonnych. Nogi i ramiona pokryła wysypka, zaczęła także szpecić twarz młodego Wikinga. Nie opuszczał go kaszel i chrypka.

Rok później marynarz przestał pływać. U jego 24-letniej żony zaczęły występować napady gorączki i nawracające infekcje grzybic. Z niewiadomych powodów zostały zaatakowane organy oddechowe. Podobne objawy zaczęły występować u najmłodszej z trzech córek, która do drugiego roku życia rozwijała się normalnie. Zarówno rodzice jak i dziewczynka stali się stałymi bywalcami lekarzy i kliniki chorób dziecięcych.

W 1973 r. nastąpiło nagle jedno uderzenie po drugim, siedem lat po wystąpieniu pierwszych objawów choroby, żona zaczęła dramatycznie tracić na wadze. Okresowo występowały także zaburzenia umysłowe. Dwa lata później także u męża nastąpiło pogor-

szczenie - chodząc zataczał się, wreszcie wystąpił rodzaj paraliżu.

Nagrobek ze stylizowanymi literami na cmentarzu w norweskiej wiosce zawiadamia o ostatnim akcie tego dramatu. W styczniu 1976 r. zmarła dziewięcioletnia córka, a trzy miesiące później jej ojciec. W tym samym roku zmarła także żona - jej grób jest obok, ponieważ warunki zimowe uniemożliwiły pochowanie we wspólnej mogile.

Dla norweskich medyków ten pomór w rodzinie marynarza był czymś niesamowitym. Dla pewności pobierali oni od wszystkich trzech pacjentów krew i próbki te zamrażali. Liczyli, że nadejdzie dzień, w którym wpadnie się na ślad choroby.

Przewidywania te okazały się szczęśliwym przypadkiem w badaniach choroby AIDS. W serum wszystkich trzech pacjentów uczeni i norwescy immunolodzy oraz eksperci AIDS znaleźli wirusa HIV 1. Historia choroby AIDS w Europie musi być napisana od nowa. Piętnaście lat wcześniej niż przyjmowano do tej pory na chorobę tę zmarła norweska rodzina - pierwsi Europejczycy.

Także w USA, gdzie notuje się pierwsze zachorowania na początku lat osiemdziesiątych (pacjent nr 0), uczeni dokonali korekty. Już w 1969 r. zmarł w szpitalu w St. Louis młody kolorowy człowiek, u którego występowały objawy, jak przy wirusie HIV. Przypada to na ten sam okres, kiedy wystąpiły objawy w norweskiej rodzinie.

Przypadek Amerykanina rozszerza dyskusję na temat początków choroby AIDS w krajach zachodnich o godną uwagi informację. Otóż młody kolorowy człowiek nigdy nie opuszczał środkowego zachodu USA ani też nigdy nie miał transfuzji krwi. Należy zatem odłożyć tezę, że jest to choroba lat osiemdziesiątych, a nawet nie siedemdziesiątych.

Teoretycznie można zakładać, że choroba ta występowała dużo wcześniej. Uczeni uniwersytetu Harvard w swoich badaniach doszli do wniosku, że wirus ten może istnieć już od czterdziestu lat.

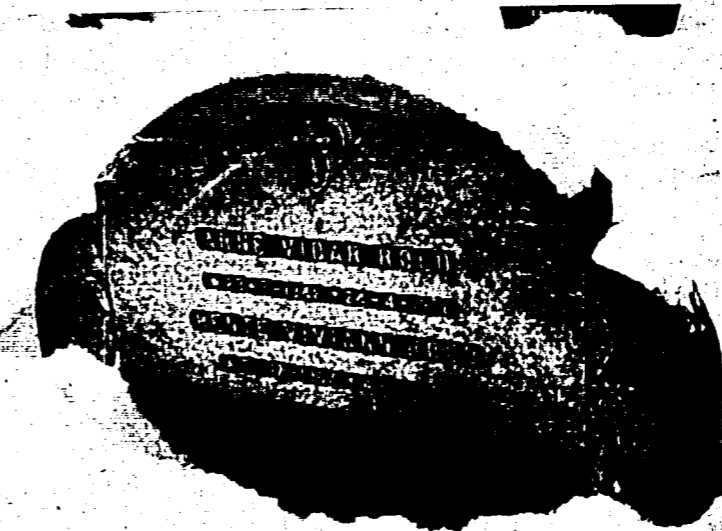
Młody Norweg rozpoczął pracę na statku w wieku 15 lat i jak twierdzą jego pracodawcy cieszył się nienagannym zdrowiem. Historia jego stanu zdrowia jest dobrze udokumentowana. Wynika z niej, że mógł on złapać AIDS jedynie w czasie jednodniowego postoju w Mombas.

W końcu 1971 r. urodziła się trzecia córka, ze zdrowego i silnego marynarza pozostał już schorowany młody wiekiem starzec - także jego żona była chora, dziecko zaraziło się bądź w ciąży, bądź w czasie porodu.

Linia wystąpienia AIDS w Europie przebiega, jak wskazują wyniki dotychczasowych badań, jednoznacznie przez rodzinę norweską. Zdrowe są ich dwie pierwsze córki ur. w 1964 i 1965 r. jeszcze przed zarażeniem się ojca. Obydwie są wolne od wirusa HIV.

Tłum. S.CECH

Der Spiegel

Dziś wiadomo, że rodzina Roed padła ofiarą wirusa AIDS

WARKOCZ

ODCINEK I, w którym pan Wrończyk, emigrant z Toronto sprowadza z Polski nadobną małżonkę.

Dom pana Wrończyka był domem całą gębą. Cztery sypialnie na piętrze, każda z własną łazienką, a na parterze prócz bawialni pokój muzyczny z fortepianem, na którym nikt nigdy nie grał. Jadalnia miała wielki, owalny, dębowy stół i dwanaście ciężkich, skórą obitych krzesel. Do tego wszystkiego oranżeria, która nigdy kwiatów nie widziała, poza tym oczywiście ogród, a w ogrodzie basen. Słowem luksus. A kto taki ten Wrończyk? - To przecie taki sam emigrant jak i my wszyscy, tylko posiadający sztukę życia. Naznaczony też był przez nieba gwiazdą powodzenia i szczęścia tak, że mu się zawsze wszystko gładko układało.

Nie wiem kiedy i z którą falą emigracyjną przybył tu na Antypody, ale zamiast jak my tu wszyscy "dziobać" w biurach, czy po fabrykach, on wybrał sobie samodzielną drogę: najpierw jako malarz pokojowy, później przedsiębiorca, a wreszcie prezydent firmy "Wrocan Ltd.", kontraktor budowy domów i osiedli.

Prócz wspomnianej już firmy i willi miał Alojzy Wrończyk pracownią małżonkę, która moralnie i fizycznie wspomagała go w jego przedsięwzięciach. Obdarzony też był potomstwem, które po studiach odpłynęło niestety w daleki świat. Walter Wrończyk inżynier, pracuje gdzieś aż w Kalifornii, a ładna blondyneczka Greta, po zamążpójściu, zaprzepaściła się gdzieś w preriach zachodniej Kanady.

Jeśli to nie będzie bluźnierstwem, to uważam się za sąsiada i prawie przyjaciela pana Wrończyka. Muszę się tu wytłumaczyć skąd ja, chudopacholek, mam takie pozłacane koneksje. A no, po pierwsze, pan Alek, Poznańczyk uważał mnie poniekąd za krajana,

mieszkałem bówiem kiedyś na Pomorzu, a po drugie w tych przedhistorycznych czasach, kiedy Wrończyk malował pokoje, byłem jednym z jego najpierwszych klientów. Zapłaciłem mu dobrze za robotę i poleciłem go znajomym. Po latach spotkaliśmy się znowu i to on wybudował mi mój skromny domek na bocznej ulicy w pobliżu własnej willi. Bywać u siebie zaczęliśmy dopiero po śmierci pani Marty, żony pana Alojza. Coś rok temu zabrano ją do szpitala i okazał się rak. Nieudana operacja, pogrzeb. Pogrzeb wspaniały, o którym mówiło się w całej okolicy. Alojzy ronił łzy rozpacz, a gdy z kaplicy pogrzebowej zabierano trumnę, z ust jego wydobył się bolesny okrzyk:

- Marciu, Marciuniu, ja z tobą!

Po śmierci pani Marty sytuacja wdowca była trudna. Sam jeden zagubiony był w swoim przepastnym domostwie i zdany na łaskę sprzątaczk, która pojawiała się tylko w piątki i tylko na parę godzin. Samotność i bezradność jakie opanowały Wrończyka sprowadzały go teraz prawie co wieczór do naszego domu. Godzinami siadywał na fotelu w naszym "liwingu" ciągnąc szklanka za szklanką piwo (które specjalnie dlań kupowałem), i zasmradzając powietrze cuchnącym cygarem, od którego moja żona miała zawsze migrenę. Opowiadał o sobie i nieboszczce Marci, przeważnie jednak o sobie. Jak to tam było w tej Polsce za "pułkownikowskich" czasów. Pochodził z małego miasteczka w Poznańskim, gdzie dotąd mieszka jego śliczna, dalsza rodzina.

- Panie Alku - odezwała się pewnego dnia moja żona - dlaczego nie pojedzie pan do Polski i nie odzyska jakiejś ciotki, ciociotki, czy innej wdowy i nie sprowadzi jej tutaj, żeby panu gospodarowała i wprowadziła trochę ładu do pana obecnego życia?

Alojzy poderwał się z fotela i wykrzyknął:

- "My goodness! That's an idea!" - Oni tam, nieprawdaż, biedują, koniec z końcem ledwo wiążą, a tu dla mnie byłiby jak ten "morning sun" (Alojzy lubił poetyczne zwroty).

No i pojechał do kraju zaopatrzone w wizy i dolary i nie było go chyba ze trzy miesiące. Jużemy się odzwyczailli od jego wizyt i jego widoku, gdy pewnego południa zadzwonił telefon:

- Tu Wrończyk. Wróciłem, ha-ha-ha... Czekamy was wieczorkiem.

Kiedy owego dnia zadzwoniliśmy do dębowych, okutych drzwi willi Wrończyka, rzeczywiście czekała nas niespodzianka: na spotkanie wyszedł Alojzy, ale nie z żadną pociotą... - On mały, okrągły, uśmiechnięty jak za dawnych czasów, a ona o pół głowy chyba wyższa od niego, młoda, szczupła, o małej główce osadzonej dumnie na pięknej szyi. Wyglądała przy nim jak królewna. On zaś dreptał wokół niej niby tokujący głuszc.

- Oto moja małżonka - powiedział z dumą. - Pozwól, że ci przedstawię moich przyjaciół.

Muszę przyznać, że oboje z żoną osłupielimy. Dziewczyna mogłaby być raczej córką jak żoną Wrończyka, była przy tym naprawdę piękna. Skąd w takiej Kcyni mogły się rodzić takie cuda kobiecości i wdzięku?!

Alojzy... natychmiast spostrzegł nasze zdumienie i podziw i wypalił:

- A co? Fajna ta nasza nowa pani Wrończykowa?

Więc naprawdę jest jego żoną! - Ten podstarzały szczęściarz poderwał sobie zamiast gospodyni, młodą żonkę i to jeszcze jaką! Chcąc pokryć uczucie zaskoczenia zapytałem ni w pięć ni w dziesięć:

- A jak tam, panie Alku... reszta rodziny w Kcyni?

- Skąd ja ale mogą wiedzieć - odparł z rozbijającą szczerością - w ogóle do tej Kcyni nie dojechałem. W Sopocie, w hotelu utkwilem, gdzie poznaliśmy

się z Janią.

- Adrianą - poprawiła go stanowczo dziewczyna.

- Well... Niech ci będzie Adrianą.

Usadawiłem się świadomie w ciemnym kącie, by móc stamtąd dokładnie zlustrować wdzięki nowej Wrończykowej. Była naprawdę piękna i dobrze zbudowana. Nogi długie, kształtne, pierwsza klasa, ruchy płynne, harmonijne, jakby trochę leniwe, usta skrojone jak łuk Amora. Charakterystyczna była powaga jej twarzy. Nie uśmiechała się i nigdy nie śmiała. Jak okazało się później, miała brzydkie, popsute zęby, co starannie ukrywała. Pozostało jej to nawet i wtedy, kiedy zakochany małżonek głośno rozpowiadał jak to u najlepszego dentysty nowe zęby wstawił jej kazał. Ale powracając jeszcze do aparycji Adriany - Jani, najbardziej chyba rzucały się w oczy jej wspaniałe, złociste włosy splecione w gruby warkocz sięgający do pasa. Ten złoty warkocz zwrócił także uwagę i mojej żony, która w pewnej chwili zawołała:

- Jakie ma pani piękne włosy i jak ślicznie się pani czesze!

Adriana niecierpliwie wzruszyła ramionami:

- Włosy jak włosy, a tego warkocza chciałabym się jak najprędzej pozbyć, pójść do fryzjera i zrobić sobie trwałą ondulację.

- Obciąć? Obciąć warkocz?! - krzyknął ze zgrozą Wrończyk. - Zabraniam ci i szlus! Rozumiesz? Póki żyje będziesz nosiła ten warkocz! - Zaczernienił się z oburzenia i zdawało się, że

chyba pęknie. - Chyba chcesz mnie zabić! - dodał głupio i tragicznie.

Ten drobny incydent na długo zakłócił serdeczny nastrój powitania. Zapadła kłopotliwa cisza, którą w końcu przerwał Alojzy, zwracając się do mojej żony:

- A ja mam do dobrodziejki sprawę: Jania, Adriana, (poprawił się), w tych nowych dla siebie warunkach za granicą całkiem jest, nieprawda, "quite lost". Trzeba jej pokazać jak się tu żyje, gdzie się kupuje, jak się gotuje i co się je. Niech się moja złota dobrodziejka zajmie tą moją żonką.

Nie odkładając na później prośby Leona żona moja z miejsca zabrała Wrończykową do ich kuchni, by zaznajomić ją z tutejszymi urządzeniami ułatwiającymi gospodarowanie. A czego w tej dawnej kuchni Marty nie było! "Blendery", "miksery", "bitery", "procesory" i inne "Kulinarty". Adriana patrzyła na te cuda bez entuzjazmu, całkiem obojętnie, a nawet niechętnie.

- A tu ma pani najnowocześniejszą kuchnię elektryczną. Tymi gałkami może pani nastawić dowolny czas gotowania. Automatem stoper włączy i wyłączy prąd. No a tu jest piekarnik i oczywiście mikro...

- Ja to wszystko znam - przerwała jej Adriana. U nas w Polsce pełno tego aż do znużenia. Czeskie, ernerdowskie, ruskie, ale to wszystko i tak psą warte.

- Dlaczego? - zdziwiła się żona.

- A no, bo jak elektrownia oszczędza i prąd wyłączy, to i tak trzeba ręcz-

nie krajać, na tarce trzyć i prymus do gotowania nastawiać. Tylko bałagan i zawracanie głowy.

W suterenie (basemencie) willi Wrończyka mieściła się pralnia oczywiście automatyczna, najnowocześniejsza, japońska, z kolorowymi światełkami, guziczkami i innymi miśkami. Przyciśniesz który trzeba, a pralka sama ci bieliznę wypierze, wysuszy i ludzkim prawie głosem oznajmi, że wszystko już gotowe. - A ty - żartowała żona - możesz sobie spokojnie siedzieć na kanapie i oglądać w telewizorze reklamy nowej pasty do zębów, albo płatków kukurydzydzianych zawierających wszystkie składniki potrzebne do tego by żyć i umierać.

Adriana raczej ponuro przysłuchiwała się swej pierwszej lekcji, wreszcie spytała naiwnie:

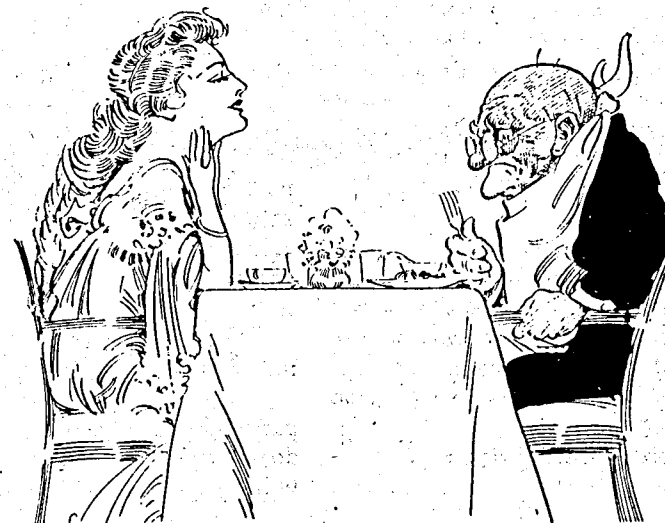
- Ale to gotowanie, pranie i sprzątanie będzie chyba załatwiała jakaś najęta gospośnia?

Wróciliśmy do domu podnieceni. Ja twierdziłem, że ta pani Alojzowa to anioł, w szczególności, że ma piękne nogi i w ogóle. Jedyną zastrzeżenie jakie miałem, to niedobry wiek zaślubionej pary. Żona ujęła rzecz bardziej lapidarnie, mówiąc krótko i węzłowato, że "w starym piecu diabeł pali" i że to pewnego dnia tragicznie może się skończyć. Była też mowa o warkoczach dziewczyny. Ja podejrzewałem, że to warkocz sztuczny, ale żona, która niewątpliwie lepiej się zna na tych sprawach orzekła, że absolutnie nie, że prawdziwy, bo gdyby był sztuczny to coś tam, ale już nie pamiętam co. Więc warkocz najprawdziwszy i prawdziwe oburzenie Alojza gdy mu oświadczyła, że pragnęłyby się go pozbyć. Przy okazji przypomniało mi się biblijne podanie o Samsonie i Dalili. Tyle, że "na odwrytkę". Dalila nie Samsonowi, a samej sobie obcina włosy, zabijając tym jego miłość, a może i jego samego. Tak to sobie wymyśliłem.

- Co ty pleciesz - zirytowała się żona - opowiadasz jakieś historie nie z tej ziemi, kiedy rzecz jest prosta: ona chce być modna i biegać do fryzjera, a on rad ją zachować w stanie "naturalnym", takim w jakim ją poznał i zakochał się.

Dokończenie
w następnym numerze

WACŁAW LIEBERT

Dokończenie ze str. 21
dzono wojsko (informacja ta potwierdza w sposób pośredni plotkę o zwolnieniu pracy w porcie lotniczym), choć drugiej strony dyrektor jej zaprzecza. Jego zdaniem rozładowanie magazynów trwać będzie do końca miesiąca.

LOT rzeczywiście zapewnił sobie monopol na lipiec prawem silniejszego. Ale i on sam musi się ograniczać. Nie przyjmuje paczek na czartery z Toronto, lecz tylko i wyłącznie z Montrealu. Przebiera w klientach (w firmach paczkowych) i może im dyktować warunki. Na dodatek, nowe samoloty LOT Boeing 767 zabierają tylko 10 ton cargo, znacznie mniej niż Iliuszyny, wyraźnie lepsze dla paczek niż dla istot żywych. Ze zrozumiałych względów nie dowiedziałam się od dyrektora o politycznych powodach całego zamieszania. Nie rozwiatał też podejrzeń moich warszawskich rozmówców. Zwrócono mi jednak uwagę na rzeczywiste problemy państwowego transportu i komunikacji. Problemy które wymagają setek tysięcy dolarów inwestycji i to niezbędnych.

Na końcu tego reportażu nasuwa się wniosek ogólnej natury. Dopóki państwo dzierży monopol w dziedzinie transportu i uniemożliwia wolną konkurencję, nie będzie w tej dziedzinie ani taniej ani szybciej. Rzecz dotyczy nie tylko paczek żywnościowych, te bowiem stanowią ułamek obrotu towarowego wielkich lotnisk. Jeszcze poważniej przedstawia się sprawa z nowo zakładanymi przedsiębiorstwami prywatnymi uzależnionymi od regularnych, szybkich dostaw z zagranicy. Można zapytać, czy możliwy jest w Polsce zdrowy rozwój kapitalizmu bez dobrego transportu i komunikacji. Nawet jeśli system polityczny na kapitalizm się otworzył, obecna baza magazynowa i transportowa na to nie pozwala. I jest to autentyczne wąskie gardło, które jako pierwsi odczuwają nasi krewni czekający na jedzenie, jako drudzy początkujący inwestorzy. Na fakt ten musimy zwracać uwagę gotowym do pomocy Polsce krajom zachodnim.

A swoją drogą ciekawe, co też zalega w magazynach w całej Polsce? Czy tylko komputery z Tajlandii, a może także i to czego nie ma w sklepach?

GRAZYNA FARMUS

URGENT CALL OF THE MOST HOLY MOTHER

The Most Holy Mother is calling you because she loves you so much, and perhaps it is your last chance, as our time is almost over. Read Her messages written to you in Her book "Our Lady speaks to her beloved priests". This book is distributed free of charge. Send your name and address to:

George Kortysz
P.O.Box 332, Station A,
Weston, Ont. M9N 3M7

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.
Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.
Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St.W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły.
TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

Znana z urody, znakomitej kuchni i polskiej gościnności restauracja

zaprasza
na lunch, obiady, kolacje z daniem i występami.
Własny wybór alkoholi, win i piw.
Sale bankietowe na wszystkie okazje.

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodycze, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

Ula, lat 35
wyk. średnie

Słoneczna dziewczyna

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia. Co tydzień nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego. Listy i oferty kierować na Sunshine.

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne
Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert pań i panów, głównie z Polski, również z Kanady, USA i Europy.
Piszcie do nas po Fotokatalog oraz Informatory załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur
CENY KONKURENCYJNE

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zesłać skład paczki.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- * UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grejpfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynki	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Wiórki kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czek. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$	5.50
Załączam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:.....			
Odbiorca:.....			

Zamówienia: **EUROPAK INTERNATIONAL**
1547 Merivale Road, Station F. Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

Jolanta Interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

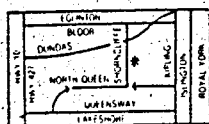
2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
  - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
• Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

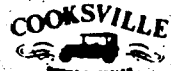
zauważ nam

BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje kuchni i łazienek
  - Wykładziny
  - Ścianki działowe
  - Krycie dachów
  - Tynki
- 848 - 9505**

DODGE CHRYSLER

Dundas St. E., Mississauga
Finansowanie nowych i używanych samochodów **9.5%**

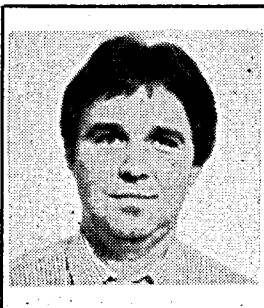
Samochody nowe 7 lat lub 115.00 km gwarancji
i około 100 używanych różnych marek.

Zakup, dogodne finansowanie, rejestracja i naprawy na miejscu. Mówimy po polsku. U mnie kupisz także prawie nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan, Volkswagen, GM i inne.

KRZYSZTOF (KRIS) SZAFRAŃSKI

Zanim przyjdiesz - zadzwoń!

BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830
na rok do 10 tys. dolarów

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

A & A MOTORS

ZAPRASZA

PLANUJESZ URLOP ?

Nie zapomnij o samochodzie!

Chcesz wyjechać i wrócić bez kłopotów?
Zawczasu sprawdź stan samochodu i dokonaj niezbędnych regulacji i napraw.

TYLKO ZA \$ 34,99

- wymienimy olej i filtr w silniku
- nasmarujemy podwozie
- sprawdzimy hamulce, paski klinowe, przewody zapłonowe, stan układu chłodzenia, zawieszenie samochodu, układ wydechowy, oświetlenie

Ponadto polecamy używane samochody w dobrym stanie
KONKURENCYJNE CENY

1541 The Queensway, Toronto, tel. **252-0226**

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZEZ WISŁĘ DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!
Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5
Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5
Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiory paczek z domów w Toronto przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener, Oshawa, St. Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

TEL. 242-8462

ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Arnold Penk

- oferuje
- 3 miesiące bez zadatku
- 3 miesiące bez rat
- 3 miesiące bez procentu

Przedstawiciel firmy sprzedającej samochody

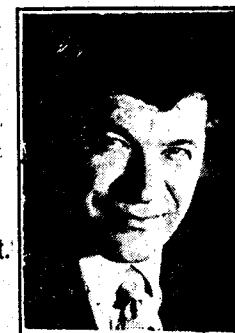
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING

832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

Nowe samochody 88 i 89 posiadają 6-letnią gwarancję lub 100 tys. km na mechanizm napędowy (power train) oraz gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160 tys. km., **9.9% finansowanie**

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu! Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. 1. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, zaklatwa na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tanią ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: **964-3211** lub do domu: **731-0757** o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna nowego samochodu!
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

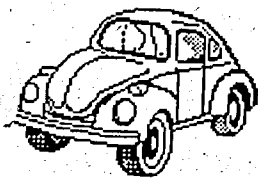
Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29,95
Hamulce tyłne - \$59,95
Hamulce przednie - \$84,95
Tłumki od \$40,05
(Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
  - Konserwacja przeciwkorozyjna
  - Większość napraw w 30 minut
- Bezpłatna inspekcja

251-2203, po polsku 274-8229
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

**AUTO DRIVING
SCHOOL**
The Helpful Professionals

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145

res.
536-5454

bus.
900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

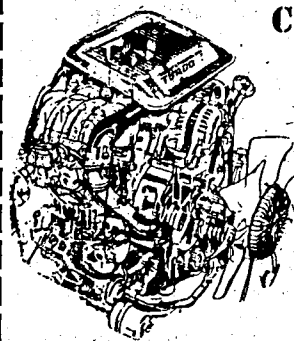
CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES LTD.

Wszystkie prace objęte gwarancją

1 roku lub 25,000 km.

KOMPLETNE NAPRAWY

Obsługa krajowych i importowanych samochodów

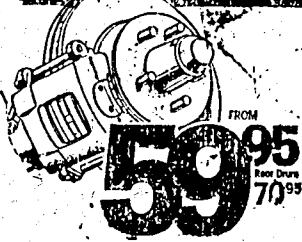

Stan Ignakiewicz

537-2529

483 Dupont Street

BRAKES

Moe Jabouri

537-5857

UBEZPIECZENIA • ADWOKACI

JERZY SZEPLIŃSKI

- Splaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻEŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

Halina Baranowska
MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8
Tel. bus. 622-1115

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:
DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

- WYCIECZKI
- ZAPROSZENIA - \$ 40.00
- WIZY
- WYMIANA PASZPORTÓW
- UBEZPIECZENIA SZPITALNE
- DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
- 100 dni TYLKO \$ 135.00
- BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL
TEL.: 531 - 4648

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

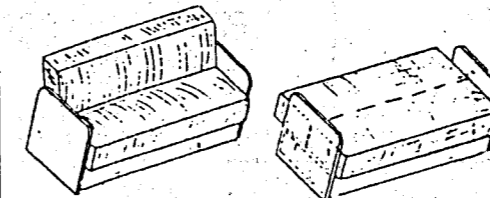
Lech Prusiński
NAJSTARSZE
POLONIJNE
BIURO POMOCY
IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.
Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.
Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji
LINDA LEVER
Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996
po polsku
(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI
z pojemnikiem na pościel
i tradycyjną włosianą tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

dr Maria Raczyńska
Lekarz Rodzinny
Family Physician
z długoletnim doświadczeniem
2000 Credit Valley Rd.
suite 506
MISSISSAUGA, Ont.
Tel. (416) 828-4812

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:39,
w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH
4 Wall Ave. (Toronto)
(Hwy 401 i Weston Rd.)
URSZULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

PERFECT FLOORS
Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.
TEL. 663 - 4084

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykarżanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

VIDEO z POLSKI
\$49.99
Video List
Postal Station
☎ (416) 769-7868
66 Oakmount Rd. Ste. 1211
Toronto, Ontario, M6P 2M8

WRÓŻĘ Z KART
822 - 0442
Kasia

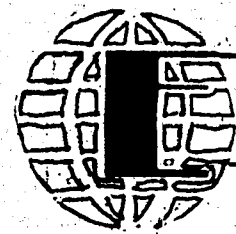
HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ
swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać?
Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY
ANKA & PETER
2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na różne okazje

Karol Jarząbek
właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO

KEY PARALEGAL
Low Cost Divorce/
Tani rozwód bez problemu
Ang. pon.-piątek
polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RUNCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991

(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KUŁAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski

UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
Złatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE

AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia
Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody — szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

AUTHORIZED DEALER

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

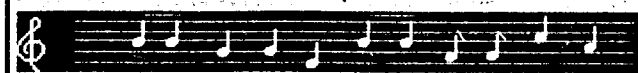
FUR of CANADA Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperacje i czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 340-7871

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:

2933 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9812

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie
TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu • serwis pod dom • komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny • bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBSŁUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge, London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.

TEL. (416) 245 - 2306;

VENUS

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Komfortowe mikrobusy • TV, video
• posiłki, napoje na koszt firmy • serwis pod dom klienta

POSIADAMY PRAWO ODBIERANIA PASAŻERÓW Z LOTNISKA MIRABEL

252-0722

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Jedyna firma przewozowa posiadająca 2 samochody.
Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.
Obsługujemy również trasę na zachód od Toronto, wzdłuż 401 do London.

TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW TORONTO - MONTREAL - TORONTO

MIRAPOL-URAND

CORPORATION

• Serwis pod dom • Bezpłatny posiłek • Bezpłatna rezerwacja biletów LOT • Zniżka za przewóz dla rodzin i emerytów • Firma rejestrowana i ubezpieczona • NAJNIŻSZE CENY

TEL. 566 - 1679

KUPON ZNIŻKOWY \$5

PRZEWÓZ PASAŻERÓW na trasie TORONTO - MONTREAL - TORONTO (lotnisko Mirabel)

• Mikrobusu dowożą i odwożą pasażerów pod wskazany adres w Toronto i w okolicy. Tego nie robi żaden autobus.
• Pomoc przy odprawie i przenoszeniu bagażu na trasie
• Posiłek, kawa, napoje chłodne w restauracji na trasie
• Wewnętrzny telefon dla stałej łączności z rodzinami
• Komfortowe, klimatyzowane mikrobusy
• Zniżka dla rodzin, emerytów i dzieci

(416) 748-1694

KUPON ZNIŻKOWY \$5

FRAJDA DLA RODZINY I GOŚCI Z POLSKI
Tylko \$40 kosztuje wycieczka lotnicza. Zwiedzanie z lotu ptaka 30 tys. wysp na trasie Midland, Perry Sound lub przelot nad wodospadem Niagara luksusowym 4-osobowym samolotem w towarzystwie doświadczonego pilota oblatywacza
ZDZISŁAWA BYŁOKA
TEL. 630-4278

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

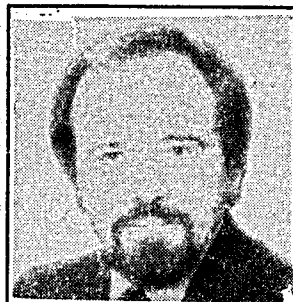
Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7 od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

biuro: 259-9231 dom: 626-0532

UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW

Century 21 PIOTR POBOJEWSKI

Tel. biuro: 743-7722

dom: 890-2145

- Północne Etobicoke - tak jak dom, ładny 7-pomieszczeniowy townhouse z wykończonym basementem, duży garaż. Cena wyw. tylko \$167,900.
- Centrum Toronto - przepiękny, 2-sypialniowy apartament na ostatnim piętrze tzw. "Penthouse" z przepięknym widokiem na jezioro. Cena wyw. tylko \$ 219,900.
- Weston Rd./Finch - przepiękny wolno stojący bungalow, duża parcela i basement, garaż, prywatny zajazd. Cena wyw. \$294,900.
- Bloor/Lansdowne - 3-apartamentowy, duży legalny budynek apartamentowy, całkowicie odnowiony, możliwość b. dużego dochodu, 2 garaże. Cena wyw. \$ 389,900.
- Eglinton/Hurontario - bardzo ładny, 2-letni, 2-piętrowy dom, garaż, prywatny zajazd. Cena wyw. \$ 249,900.
- Cobourg (1 godzina jazdy od Toronto) - 70-akrowa farma z lisami, domem, sprzętem, pięknym widokiem na jezioro Ontario. Cena wyw. \$249,900.
- Południowe Etobicoke - bardzo ładny, duży 4-apartamentowy budynek, b. duży dochód. Cena wyw. \$ 419, 000.
- Eglinton/Cawthra - przepiękny 2-letni dom, garaż, prywatny zajazd, b. ładna okolica i b. dobre finansowanie. Cena wyw. \$ 229,900.

Wysokiej jakości transfer taśm VIDEO

wszelkiego formatu, z systemu europejskiego na amerykański lub odwrotnie.

Video produkcja reklam, ślubów oraz różnych uroczystości.

Montaż dostarczonych materiałów.

Przystępne ceny

UNITRON - VIDEO COMM.

3071 Universal Dr. Mississauga L4X 2E4

TEL. 629 - 3109

AGATA LIS

KUPNO • SPRZEDAŻ •

WYCENA NIERUCHOMOŚCI

TEL. biuro: 537-3431; dom: 760-8383

Popularna, renomowana restauracja z pełnym wyposażeniem na Roncesvalles Ave. wraz z budynkiem i nowoczesnym 3-sypialniowym mieszkaniem. Świetna inwestycja!

247-7884;

dom. 249-2958

Dzidka Skretkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem kupnem i sprzedażą nieruchomości

- Dundas - Prince Edward - połówka 2-piętrowa, 3-sypialniowa, 2 łazienki, nowa kuchnia, garaż, do objęcia od zaraz.
- Exhibition Place - bar z pełnym wyposażeniem, z europejskim jedzeniem po przystępnej cenie odstąpię od zaraz.
- Britannia - Farms Tead - TYLKO \$210 tys., 2-piętrowy, 3-sypialniowy, 2 łazienki, wykończona piwnica, garaż.
- Etobicoke - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

Marek Urbaniak

Sales Representative

Biuro: 763 - 5161

Dom: 763 - 2415

- \$ 289,900 - Etobicoke, duży 3-sypialniowy bungalow, z osobnym apartamentem w piwnicy, duża łota.
- \$ 279 900 - Etobicoke południowe, wolno stojący, dwupiętrowy z cegły, 3 sypialnie, 3 łazienki, 2 kuchnie, doskonała inwestycja.
- \$ 185 000 - Southport & Queensway - luksusowe condominia, 1- lub 2-sypialniowe, basen kąpielowy, sala gimnastyczna, sauna.
- \$ 114 000 - business na Bloor
- \$ 218,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplite, duża działka 50 x 100.
- \$ 184,900 - Mississauga, Bloor i Cawthra - bardzo ładny townhouse, 3 sypialnie, duży. Do nabycia od zaraz. Można przejąć hipotekę.

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

codziennie od 10⁰⁰ do 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ do 9⁰⁰ wic. z.
soboty od 10⁰⁰ do 12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	7 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	17 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne... (\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	14 1/4% rocznie
Line of Credit	18 1/4% rocznie
OHOSP	11 % rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

RENOWN REALTY LTD.

4887 Dundas Street West

Islington, Ontario M9A 1H2

EVA FIRLA

Associate Broker

Udzieli rzetelnej, fachowej porady we wszelkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów.

Wiele lat sukcesów i wielu zadowolonych Klientów stanowi najlepszą rekomendację.

Buś. 232-2322 Ros. 237-0137

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

HENRY

A. RASTON

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022

1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZĄ

Realtor

Telefon 532 - 4444

Główne biuro

217 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ont. M6R 2L6

SŁUŻYMY CI

NASZYM

DOŚWIADCZENIEM

Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość

w Ontario, czy to dla siebie,

czy jako inwestycję, czy to

obiekt przemysłowy, farmę,

domek letniskowy, motel -

pensjonat itd.

zwróć się do nas

w celu dokonania bezpłatnej

wyceny...

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.

Solidna i fachowa pomoc w
złatwianiu formalności
prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000

dom: 247-2658

- High Park - pokoje z używalnością kuchni i łazienki oraz osobne mieszkanie 1-sypialniowe w Płwicy do wynajęcia od zaraz.
- Roncesvalles Ave. - blisko Credit Union. Dom murowany, wymagający małego wykończenia. Tylko \$ 229,000.
- High Park - wolno stojący dom z prywatnym zajazdem tylko \$ 329,000.
- Royal York/Eglinton - 1-sypialniowe co-op apart. z południowym widokiem, \$ 119,000.
- Hwy 427/Dundas W. - 3-sypialniowe condo apart. w znakomitym budynku, \$ 173,000.
- Zachodnie Toronto - 3-mieszkanowy wolno stojący dom, podwójny garaż, \$ 269,000.
- Weston Rd./Eglinton - 3-piętrowy dom z apart. w piwnicy, \$ 290,000.
- The West Mall/Bloor - 3-sypialniowe condominium do wynajęcia, \$ 1200 miesięcznie.
- Fern Av./Roncesvalles Av. - dom z możliwością przerobienia do wynajmu, \$239,000.

ATRAKCYJNA praca - computer operator
- stała pensja \$ 26 - 32 tys. - doświadczenie niekonieczne
- pełne szkolenie - możliwość pracy w domu
Po szczegółowe informacje dzwoń
CTC CORP. TEL. 483-4543
prosić Gabrielę

ZATRUDNIĘ odpowiedzialną osobę do
opieki nad dziećmi, okolica Leslie & Shep-
pard z możliwością zamieszkania.
TEL. 495-7459 po 20

90-92
POSIADAM cube van. Chętnie nawiąże
współpracę w zakresie usług transporto-
wych. TEL. 441-1753 Michał

90-92
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w
domu, Mississauga w okolicy Hurontario i
Dundas. TEL. 279-7318

90-92
PODEJMIĘ każdą pracę w weekendy. Potrafię
szyć. TEL. 453-2633

90-92
NOWO przybyły z Polski młody inżynier
elektronik poszukuje pracy. TEL. 274-3552
prosić Jarka

90-92
MĘŻCZYNA podejmie każdą pracę, posi-
ada doświadczenie przy pracy na budowie.
TEL. 246-9780

90-92
KOBIETA poszukuje pracy na rano lub raz
w tygodniu. Proszę dzwonić przed połud-
niem. Zna angielski. tel. 588-7809

90-92
POTRZEBNY malarz z SIN na 6 tygodni.
Proszę dzwonić 9-10 wiecz. TEL. 231-2377

90
ALUMINIUM Window Company zatrudni
na cały etat operatorów maszyn, Insta-
latorów i monterów aluminiowych okien.
Możliwość awansu. Doświadczenie kon-
ieczne. SIN wymagany. TEL. 675-3262

90-92
PRZYJMĘ sprzątanie lub opiekę nad
dzieckiem z zamieszaniem na miejscu.
TEL. 630-5927

90-92
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w do-
mu w każdym wieku Keele i Eglinton.
TEL. 658-1560

90-92
PANI niepaląca znająca trochę angielski
posiadająca SIN i wizę na jeden rok po-
dejmię opiekę nad starszą osobą lub dzieckiem
z zamieszaniem. Przyjmię także
sprzątanie. TEL. 621-1458

90-92
OCZEKUJĄCY na pobyt stały w Kanadzie
z wykształcenia inżynier-elektryk possu-
kuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 635-6125

90-92
KOBIETA posiadająca SIN szuka pracy po
południu przy sprzątaniu lub w fabryce.
TEL. 438-7357

90-93
MALARZ, 34 lata szuka jakiegokolwiek
pracy. TEL. 763-3844

90-92
OCZEKUJĄCA na pobyt stały pani w śred-
nim wieku szuka pracy. Dobrze i szybko
sprząta. Średnia znajomość angielskiego.
TEL. 763-3844

90-92
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem, Mississauga,
Hwy 10 Eglinton, zachód. TEL. 568-2548

90-92
HYDRAULIK podejmie pracę w swoim
zawodzie lub każdą inną. TEL. 289-2550

90-92
EXPERIENCE short order cook required
for restaurant - Bradford, 25 minutes North
of Toronto. Pioneer Restaurant.
TEL. 775-7187 after 2.00

90-92
EXPERIENCED Loye. Waitress some Eng-
lish for Pioneer Restaurant in Bradford.
TEL. 775-7187 after 2.00

90-92
ZATRUDNIĘ odpowiedzialną osobę do
opieki nad dziećmi, okolica Leslie & Shep-
pard z możliwością zamieszkania.
TEL. 495-7459 po 20

POTRZEBNA pani do opieki nad dwoj-
giem dzieci z zamieszaniem lub bez.
Okolice Burnhamtorpe i Dixie.
TEL. 629-9725

90-92
OSOBA do obsługi tokarki i frezarki ze
znajomością podstawowego angielskiego
lub rosyjskiego. TEL. 665-1616

90-92

OGŁOSZENIA O PRACY
Zamieszczamy 3-krotnie bezpłatnie.
Proszę dzwonić od czwartku do
poniedziałku. TEL. 747-6034
POMÓŻ POLAKOWI ZNALEŻĆ PRACĘ
ZGŁOŚ WOLNE MIEJSCA

MŁODY mężczyzna podejmie każdą pracę
fizyczną. Zna angielski w zakresie pod-
stawowym. Może pracować na budowie.
TEL. 251-4147 prosić Jacka

90-92
ELEKTRYK oczekujący na pobyt stały z
doświadczeniem w budownictwie szuka
pracy. TEL. 566-0881 po 19

90-92
POTRZEBNA opiekunka dla starszej oso-
by. Okolice Bathurst & Sheppard.
TEL. 630-2282, wieczorem 665-4206

90-92
PANI z Polski handlowiec, doświadczenie
eksport-import, znajomość angielskiego,
niemieckiego, ze stałym pobylem, przy-
jmię każdą pracę. TEL. 439-5989

90-92
POTRZEBNA dochodząca opiekunka do
4-letniego chłopca Bloor i Jane, dzwonić
tylko wieczorem. TEL. 767-3169

88-90
MĘŻCZYNA lat 35 poszukuje pracy.
TEL. 593-8683

88-90
PANI LAT 38 podejmie każdą pracę.
TEL. 270-0852

88-90
POSZUKUJĘ pani do opieki nad dwoj-
giem dzieci z zamieszaniem.
TEL. 438-1630 po 18.30

88-90
TECHNIK-mechanik, stały pobyt, podsta-
wowy angielski. Podejmię pracę w fabryce,
handlu lub gastronomii.
TEL. 588-8840

88-90
ZAOPIEKUJĘ się dziećmi w weekendy.
Prosić Barbarę. TEL. 698-6633

88-90
HUTNIK - walcownik z 9-letnią praktyką
potrzebuje pomocy w znalezieniu pracy w
hucie. TEL. 431-4763

88-90
POTRZEBNY kierowca z samochodem do
rozwożenia pizzy na trzy wieczory w ty-
godniu. TEL. 531-3020 g. 13-17 prosić
Bartka

88-90
NAJLEPSZA OPIEKA DLA TWEGO
DZIECKA. Młoda nauczycielka z Polski
(5-letnie studia wychowania przedszkol-
nego + 2 lata pracy w zawodzie) poszuku-
je pracy w charakterze dochodzącej opie-
kunki do dziecka. Znajomość angielskiego
podstawowa i dobra znajomość rosyjskie-
go. Od 1 sierpnia. TEL. 769-9440

88-90
POTRZEBNA kobieta z doświadczeniem w
opiece nad dziećmi, doświadczone w pro-
wadzeniu domu podejmie pracę z zame-
szaniem lub bez. TEL. 654-0285 po 6 g.

88-90
MŁODY mężczyzna z własnym samocho-
dem, z doświadczeniem kierowcy, SIN,
znający angielski, szuka pracy po połud-
niu. TEL. 251-8158

88-90
NOWO przybyły mechanik samochodowy
poszukuje jakiegokolwiek pracy.
TEL. 530-1971

89-91
DZIEWCZYNA poszprzata mieszkanie,
apartament, biuro. Posiada referencje.
TEL. 530-1971

89-91
POTRZEBNA młoda osoba z podstawową
znajomością angielskiego. Płatne
gotówką. TEL. 742-0088.

89-91

POTRZEBNA opiekunka do 9-
miesięcznego dziecka. Okolica Dundas i
Hurontario.
TEL. 279-9434 po 18.

89-91
MŁODY, silny mężczyzna z zawodu me-
chanik podejmie każdą pracę.
TEL. 823-9854 Andrzej

89-91
MŁODA, z wykształceniem technicznym,
z dobrą znajomością angielskiego
poszukuje pracy w biurze. TEL. 752-4645

89-91
MŁODY, spawacz, ślusarz poszukuje
pracy, najchętniej na budowie.
TEL. 759-5834 prosić Krzysztofa

89-91
MŁODA kobieta szuka pracy. Posiada
SIN, zna angielski. TEL. 255-2184

89-91
MĘŻCZYNA młody i silny podejmie
każdą pracę. TEL. 233-5037

89-91
PEDAGOG zaopiekuje się dziećmi u
siebie w domu zapewniając im
całodzienne polskie wyżywienie, fachową
opiekę i rozrywkę. 39 Albert Av. Okolica
Lakeshore. TEL. 233-3313

89-91
NOWO przybyły z Polski podejmie każdą
pracę. TEL. 625-7146 prosić Jurka

89-91
POTRZEBNI murarze z doświadczeniem
kanadyjskim i stałym pobylem.
TEL. 244-7935

89-91
SOLIDNI pracownicy poszukiwani do
fabryki beczek papierowych w Missis-
sauga. \$8 na start, \$9 po miesiącu. Płacimy
OHIP i dodatkowe ubezpieczenia.
939 Winston Churchill Blvd. TEL. 823-1751
Andrew. Z uwagi na słabą komunikację
miejską własny transport niezbędny.

89-91
MĘŻCZYNA szuka pracy. TEL. 766-6310

89-91
MĘŻCZYNA szuka pracy na kilka go-
dzin dziennie. TEL. 766-6310

89-91
MŁODY mężczyzna ze stałym pobylem
poszukuje jakiegokolwiek pracy.
TEL. 233-51-52 lub 621-5868

89-91
ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w swoim do-
mu. Okolice Finch & Islington.
Tel. 740-2405

88-90
DOŚWIADCZONY ślusarz, mechanik i
frezer poszukuje pracy w zawodzie lub
każdej innej.
TEL. 621-5868, maszyna: 620-6692 Andrzej

88-90
ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w do-
mu, w Scarborough, Ellmere i Golf Club.
TEL. 431-0063

88-90
MUZYK oczekujący na pobyt stały. Wery-
fikacje 12 lat stażu na dancingach w Polsce.
TEL. 769-7823

88-90
POTRZEBNY elektryk-elektronik, możli-
wość stałego zatrudnienia w firmie kana-
dyjskiej, SIN, podstawowa znajomość an-
gielskiego. Umiejętność budowy urząd-
zeń elektrycznych na podstawie schema-
tu. 60 km na zachód od centrum, Missis-
sauga. Blizsze informacje u Mirka.
TEL. 626-1241, Krzysztof 275-8108 po 20

88-90
POLKA w średnim wieku poszukuje pracy
na soboty i niedziele, w okolicy Finch/
Bathurst. TEL. 635-7098

90-92
PRACUJĘ dla siebie w domu. Cały lub pół
etat. Neograniczone zarobek. Po informac-
jach: W and G Marketing Company Co.
Adres: PO AGINCOURT Box 301 MIS-3B9
zależąc od nadzwyczajnej kopertę, znaczek 11
dolara za przygotowanie wysyłki.

88-90
PANI lat 48 poszukuje pracy wieczorami,
najchętniej przy sprzątaniu biur.
TEL. 635-5030 Maria, g. 20-23

88-90
DOŚWIADCZONY nauczyciel języka an-
gielskiego udziela tanich i solidnych lek-
cji. Zniżka dla nowo przybyłych. TEL. 288-
0302

88-90
POTRZEBNI ludzie do montowania asfal-
towych dachówek. TEL. 266-4188, 377-6026
(maszyna)

SPRZEDAZ

PIZZAVILLE, bardzo
dobra lokalizacja, dosko-
nałe obrotory, do sprzeda-
nia. TEL. 633-5526 w
g. 13-24

89
SPRZEDAM mało uzy-
waną rozkładaną kanapę
za pół ceny.
TEL. 276-2639

90-91
SPRZEDAM Nissan Sen-
tra 1985, 70 tys. km w
idealnym stanie. Cer-
tyfikowany. Cena \$6.200.
TEL. 626-5397.

90
SPRZEDAM suknie ślubną, ładny modny
krój, rozmiar średni.
Cena do uzgodnienia.
TEL. 897-1801

90-93
SPRZEDAM wózek
hotdogowy do holo-
wania. TEL. 259-6185

MATRYMONIALNE

KAWALER, lat 35/180
cm, podobno przystojny,
trochę wysportowany, od
7 lat w Kanadzie, posiada-
jący bardzo dobrą pracę,
chce skończyć wreszcie z
samotnością i pragnie
poznac tą drogą pannę -
panią (mogą być z dziec-
kiem) do lat 35, która
marzy o prawdziwym
szczęściu rodzinnym.
Dziewczyno-kobieto
myślisz o założeniu
szczęśliwej rodziny nie
zredakuj - napisz na adres
redakcji. Fotooferty bar-
dzo mile widziane.
Johny.

89-93
AMERYKANIN, lat 37,
poznaj dziewczynę (ko-
bietę wolną). Cel
matrymonialny. TEL.
Toronto 947-0836 wiecz.
po 6:30 lub cały weekend.

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

"Do Polski nie mamy ani
do kogo, ani do czego wracać,
gdyż cały nasz majątek został
stracony".

"Od roku mieszkamy w
Grecji na statusie emigranta
oczekującego na sponsora
rządowego do Kanady. Nie-
stety, oczekiwanie to może
potrwac jeszcze nawet 8 lat".

"Pisząc do Was ten list
zdaję sobie doskonale spra-
wę z tego, iż być może jestem
jednym z wielu piszących z
prośbą w znalezieniu spon-
sora na wyjazd do Kanady,
ale jest to dla mnie chyba
ostatnia nadzieja".

"Mój kłopot i beznadziej-
ność sytuacji polega na tym,
że jednocześnie austriacki re-
sort ministerstwa emigracji
przysłał mi w ubiegłym mie-
siącu pismo, w którym
uprzedzają, że jeżeli do koń-
ca października br. moja sy-
tuacja się nie wyjaśni (...) to
przestaną traktować mnie
jako uchodźcę... I want to
move to Canada looking for

more European style of living
than what I exercise in the
USA" - oto tylko kilka frag-
mentów zaczerpniętych z lis-
tów napływających z całego
świata od naszych rodaków
pragnących osiedlić się na
stałe w Kanadzie. A oto i
kolejna ich lista, z danymi
osobowymi i adresami - pro-
szącymi o pomoc w sponso-
rowaniu:

1) Rodzina Kacprzaków z
Ursusa koło Warszawy,
obecnie oczekująca na azyl w
RFN: żona Małgorzata, lat 41,
pielęgniarka, córki: Sylwia -
lat 18; Eliza - lat 14; Jerzy -
mąż - mechanik, monter spa-
wacz instalacji centralnego
ogrzewania i instalacji gazo-
wych; posiadają trochę pie-
niędzy na start? ich adres:
5140 Erkelenz - Immerath,
Peschel Str. 27,
West Germany

2) Trzyosobowa rodzina
Franciszka Braka (Franciszek
ur. 20 maja 1947 r. w Szwec-
ji - ślusarz maszynowy i

POLKA, mieszkająca w
kraju, lekarka, 28 lat, 164
cm, 58 kg, pozna Ka-
nadyjczyka, chętnie
polskiego pochodzenia, o
odpowiednim wieku i
stanie, w celu matry-
monialnym. BEATA

88-91
KAWALER lat 26, Polak
urodzony w Kanadzie
poznaj polską pannę z
Oshawy, Ajax, Pickering,
Scarborough w celach to-
warzyskich.
TEL. 683-8026
prosić Ryszarda.

KLUB SAMOTNYCH SERC

organizuje spotkania
dla osób samotnych
powyżej 30 roku życia.
Dzwoń w godzinach 11 - 20
Informacji udziela się
po polsku
TEL. 633-4469
ANNA

MIESZKANIA

PRZYJMĘ spokojną,
niepalącą kobietę do
wspólnego zamieszkania
w mieszkaniu 2-sypial-
niowym w suterenie w
prywatnym domu w Mis-
sissauga w pobliżu
Square 1. Cena 350 dol.
miesięcznie.
TEL. 277-5848 lub
897-0946.

89-91
DO WYNAJĘCIA dla
rodziny 2 pokoje z
kuchnią i łazienką od 1
sierpnia. Okolica Bloor/
Dundas. TEL. 536-6680

90
WYNAJMĘ pokój
młodej kobiecie z uzy-
walnością kuchni, łა-
zienki i salonu.
TEL. 767-4473 po 18

90-91
DUŻY, umeblowany
pokój do wynajęcia z
używalnością kuchni i
łazienki. Okolica Clark-
son, Mississauga, przy
kolejce. TEL. 823-2342

88-90
DO WYNAJĘCIA base-
ment z oddzielną kuchnią
i łazienką dla samotnych
panów i pań. Zachodnia
Mississauga - Dundas i
Glen Erin. TEL. 828-8457
po południu.

88-90
BASEMENT do wyna-
jęcia z kuchnią i łazienką,
Etobicoke. TEL. 253-9958

88-90
DO WYNAJĘCIA mieszkanie
1, 2-sypialniowego w
budynku apartamen-
towym z wynagrodze-
niem. TEL. 925-3930

90-91
D W U S Y P I A L N I O -
W E G O mieszkanie OD
ZARAZ poszukuje
małżeństwo z szesna-
stoletnią córką. Tel.
756-2531.

89-91
PILNIE poszukuję 2-bed-
room. TEL. 234-8230

89-91
PILNIE poszukuję 2-bed-
room. TEL. 234-8230

Jako poseł reprezentuję
wszystkich mieszkańców
rejonu Etobicoke - Lakeshore.

Proszę zwracać się do mnie we wszystkich
sprawach dotyczących federalnego rządu,
a włącz: imigracji, podatków, pracy, kursów
szkoleniowych i in.

PRACUJĘ DLA WAS!
DZWOŃCIE, PISZCIE, PRZYJDŹCIE!

Constituency Office
255-0151
434 Royal York Road
(przy Evans Ave.)

**PATRICK
BOYER**

DRZWI DO MNIE SĄ ZAWSZE OTWARTE

UWAGA! Specjalny dzień przyjęć dla Polaków zamieszkujących w dzielnicy
Etobicoke - Lakeshore. Patrick Boyer i jego asystenci przyjmują osoby mówiące
tylko językiem polskim w każdy pierwszy piątek miesiąca wiecz. w g. od 7 do 9.

Toronto
Tel.: 532-3794

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE

DLA WYGODY
KLIENTÓW
OTWIERA
NOWE BIURO

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

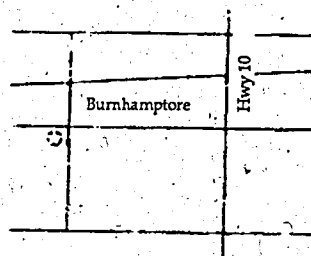
TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

- jesteśmy autoryzowanym delerem PEKAO
- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • chartery do Polski •

- załatwiamy zaproszenia
i ubezpieczenia dla
odwiedzających Kanadę
- kupony Orbisu •
słoneczne wakacje
w ciepłych krajach
331 Roncesvalles Ave.

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ
POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
Tel. 537-7914

FAX /416/ 537-6993
TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA OTTAWA I OKOLICE

LOKALNYM PRZEDSTAWICIELEM

POLIMEX
JEST PAN

ANDRZEJ ARKUSZEWSKI

1021 BAYSHORE DRIVE, NEPEAN, ONT

TEL .596-6640